

Korkeakoulut 2011 - yliopistot ja ammattikorkeakoulut

Opetus ja kulttuuriministeriö
Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto
PL 29, 00023 Valtioneuvosto

<http://www.minedu.fi/OKM/Julkaisut>

Toimittajat: Jukka Haapamäki, Janne Kumpulainen ja
Kaisu-Maria Piironen ja Tomi Halonen
Ulkoasu ja kuvat: Mary-Ann Lindholm

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011:10

978-952-263-014-8 (PDF)

ISSN-L 1799-0343

ISSN 1799-0351 (PDF)

Korkeakoulut 2011 - yliopistot ja ammattikorkeakoulut

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

SISÄLTÖ

Ajankohtaiskatsaus	8-9
Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	10-11
1 KORKEAKOULUT	
1.1 Korkeakoulujen ohjaus	12-13
1.2 Rakenteellinen kehittäminen	14-15
1.3 Yliopistolain toimeenpano	15-16
1.4 Tiede ja tutkimus- kehitys- ja innovaatiojärjestelmä	17
2 KORKEAKOULUJEN YHTEISET TAVOITTEET	18-19
2.1 Peruskoulutus ja opintoprosessit	20-22
2.2 Yliopistojen tieteellinen jatkokoulutus	22
2.3 Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta	23-24
2.4 Kansainvälistyminen	25
3 KORKEAKOULUJEN RAHOITUSMALLI	26-28
4 SUOMALAINEN KORKEAKOULULAITOS KANSAINVÄLISESSÄ VERTAILUSSA	28-31
TILASTOT	
Taulukkuuettelo yliopistot	33
Taulukkuuettelo ammattikorkeakoulut	51
Korkeakoulujen sopimustavoitteet	68-81
AINEISTO JA KÄSITTEET	
Luettelo korkeakouluista	83
Laatu- ja huippuyksiköt	84-85
Korkeakoulujen yhteystiedot	86-87

Ajankohtaiskatsaus

Vuoden 2010 alussa korkeakoulukentässä toteutui erittäin merkittäviä rakenteellisia uudistuksia. Uusi yliopistolaki astui voimaan vuoden 2010 alussa, jolloin yliopistot saivat itsenäisen oikeushenkilön aseman ja irtaantuivat valtiosta. Valtio säilyi kuitenkin yliopistojen merkittävimpänä rahoittajana; ovathan yliopistot innovaatiojärjestelmämme kivijalka ja sivistyksen ja kulttuurin uusittamisen keskeisin instituutio.

Yliopistouudistuksessa valtio sitoutui vahvasti uusien yliopistojen pääomittamiseen näiden maksukykyisyyden, vakavaraisuuden ja luottokelpoisuuden varmistamiseksi. Rahoituksen pitkäjänteinen kehittyminen on turvattu yliopistoindeksillä. Yliopistojen rahoituspohja laajeni merkittävästi uuden hallinnollisen ja taloudellisen autonomian myötä, sillä yliopistot voivat käyttää toimintaansa myös yliopiston liiketoiminnasta, lahjoituksista ja pääomatuotoista saatavaa varallisuutta. Hallituksen päätöksellä valtio tukee yliopistojen lahjoituksina hankkimaa yksityistä pääomaa myöntämällä 2,5-kertaisesti summan yliopiston pääomaan. Lisäksi vuoden 2011 loppuun asti voimassa olevan päätöksen mukaisesti tiedettä ja taidetta tukevat lahjoitukset voi luonnollinen henkilö vähentää ansiotuloistaan verotuksessa.

Korkeakoulujen rakenteellista kehittämistä jatkettiin. Sivistyspoliittinen ministeriryhmä linjasi rakenteellisen kehittämisen vauhdittamista kesäkuussa 2010. Tavoitteena on laadun ja vaikuttavuuden vahvistaminen, alueellisesti vahvempi ja vaikuttavampi korkeakouluverkko, voimavarojen kohdentaminen, kansainvälisten menestysedellytysten vahvistaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen.

Yliopistojen määrä väheni kuuteentoista, kun kolme uutta yliopistoa aloitti toimintansa: Teknillinen korkeakoulu, Helsingin kauppakorkeakoulu ja Taideteollinen korkeakoulu muodostivat Aalto-yliopiston, Kuopion ja Joensuun yliopistot Itä-Suomen yliopiston sekä Turun yliopisto ja Turun kauppakorkeakoulu uuden Turun yliopiston. Aalto-yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto toimivat säätiöyliopistoina, muut yliopistot julkis-oikeudellisina yliopistoina.

Ammattikorkeakoulusektorilla Tampereen ja Pirkanmaan ammattikorkeakoulut fuusioituivat vuoden 2010 alussa, jonka seurauksena ammattikorkeakoulujen määrä väheni 25:een. Useat korkeakoulut ovat kehittäneet strategisia kumppanuuksia, joiden avulla edistetään laatua ja vaikutusta sekä tehostetaan toimintaa. Tällaisia ovat Lapin korkeakoulukonserni, Kaakkois-Suomessa muodostumassa oleva Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen yhteinen konsernirakenne sekä Itä-Suomessa Pohjois-Karjalan ja Savonia-ammattikorkeakoulun syvenevä yhteistyö. Lisäksi useat korkeakoulut ovat tehneet huomattavia sisäisiä rakenteellisia uudistuksia, joissa esimerkiksi tiedekuntarakenteita on uudistettu ja oppiaineita yhdistetty suuremmiksi kokonaisuuksiksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi korkeakouluille ensimmäisen kerran kirjallisen palautteen, jossa arvioitiin korkeakoulun strategian ja rakenteellisen kehittämisen linjausten toteutumista, koulutuksen ja tutkimuksen kehittämistä koskevia näkemyksiä sekä korkeakoulun asemoitumista korkeakoulukentässä ja tavoitteiden toteutumista sopimusindikaattorien pohjalta.

Kansainvälistä taloutta koetellut taantuma, työttömyyden nopea kasvu, julkisen talouden velkaantuminen, väestön ikääntyminen, ympäristöhaasteet ja kansainvälinen kilpailu muuttavat toimintaympäristöä ja asettavat haasteita tulevaisuudelle. Suomen korkeakoulujärjestelmä menestyy edelleen verraten hyvin kansainvälisissä arvioinneissa, mutta myös kehittämiskohteita riittää. Vähäinen kansainvälisyys on edelleen korkeakoulu- ja tutkimusjärjestelmämme keskeinen heikkous samoin kuin hajanaisesta rakenteesta aiheutuvat moninaiset laadun ja resurssien riittämättömyyden ongelmat.

Suomella on kuitenkin hyvät mahdollisuudet menestyä globaalissa yhteistyössä ja kilpailussa, sillä innovaatiojärjestelmämme on korkeatasoinen, väestön koulutustaso on erityisesti nuorten osalta vertailukelpoinen menestyneimpien maiden kanssa, tutkimus- ja kehittämistoimintaan panostetaan voimakkaasti sekä valmiudet yhteistyön tiivistämiseen ovat olemassa niin korkeakoulusektorin sisällä kuin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Korkeakoulujen rakenteissa ja opintoprosessien kehittämisessä on suuria mahdollisuuksia laadun ja vaikuttavuuden edelleen kehittämiseksi. Korkeakoulu- ja innovaatiojärjestelmämme on hajanainen ja yksiköitä on edelleen paljon. Yksiköiden vähentäminen nykyisestä noin 130:sta noin 50 yksikköön koskettaisi vain noin 10 prosenttia koko opetustarjonnasta. Päällekkäisiä toimintoja on paljon ja toimijoiden vahvempi profiloituminen luo mahdollisuuksia vaikuttavuuden ja laadun kehittämiseen. Kansainvälisesti vertailtuna korkeakoulutuksessa olevien määrä on suuri ja tutkinto suoritetaan iäkkäänä.

Rakentamalla mielekkäitä yhteistyöverkostoja, poistamalla päällekkäisyyksiä, tehostamalla ja nopeuttamalla opintoja sekä sopeuttamalla sisäänottoja pieneneviin nuorten ikäluokkiin voitaisiin vapauttaa huomattavia voimavaroja niin koulutuksen, tutkimuksen kuin koko korkeakoululaitoksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden laadulliseen kehittämiseen.

Opintojen nopeuttamista ja nuorten työurien pidentämistä koskeneessa työryhmäselvityksessä ehdotettiin opiskelijoiden valintaa pääosin ylioppilas- tai ammattitutkinnon perusteella sekä sitä, että opintoihin hakeutuminen tapahtuisi nykyistä laajempiin kokonaisuuksiin. Opiskelijavalintajärjestelmiä kehittävä työ on käynnissä tiiviissä yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen sähköiset hakujärjestelmät yhdistetään ja uusi sähköinen hakujärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2013 valinnoissa. Toisen asteen opintojen ohjauksen vahvistamiseksi opinto-ohjaajien koulutukseen on osoitettu lisärahoitusta. Korkeakoulutettujen oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen käyttöönottoa on jatkettu vuonna 2010. Malli on luotu osana aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta.

Suomen innovaatiojärjestelmän kansainvälisessä arvioinnissa todettiin, että Suomen korkeakoulu-, tutkimus- ja innovaatiojärjestelmässä on erityisiä haasteita kansainvälistymisen edistämisen saralla. Ulkomaisten opiskelijoiden, tutkijoiden sekä rahoituksen osuus on vähäinen ja vetovoimaa on tarpeen kehittää. Innovaatiojärjestelmän kehittämisessä yliopistouudistuksella on keskeinen merkitys ja rakenteellisen kehittämisen keinoin laatua sekä vaikuttavuutta voidaan edistää. Vahvuutena suomalaisessa tutkimusjärjestelmässä ovat muun muassa merkittävät tutkimus- ja kehitystyön panostukset, tiivis yhteistyö toimijoiden kesken sekä aktiivinen julkaisu- ja tiedonvälitys.

Pääministerin johtama tutkimus- ja innovaationeuvosto hyväksyi koulutus-, tutkimus-, ja innovaatioliittisen linjaraportin. Linjaraportissa tavoitteeksi asetetaan, että Suomi vahvistaa asemaansa tietoon ja osaamiseen perustavien maiden kärkijoukossa. Perusedellytys tasapainoiselle ja kestäväälle kehitykselle on tuottavuuden kasvu. Koulutus-, tutkimus ja innovaatiopolitiikalla tuetaan talouskasvua ja kansantalouden myönteistä kehitystä, yhteiskunnan kestävää uudistumista ja kansalaisten hyvinvointia.

Korkeakoulujärjestelmän edelleen kehittämiseksi on toteutettu erilaisia selvityksiä ja tehty kehittämisehdotuksia. Ammattikorkeakoulujen taloudellisen ja hallinnollisen aseman uudistamista koskeva selvitys valmistui ja siinä ehdotetaan erilaisia malleja ammattikorkeakoulujen hallintomallin selkeyttämiseksi ja nykyisen järjestelmän tehostamiseksi. Taideyliopistoa koskevassa selvitystyössä päädyttiin esittämään valmistelun käynnistämistä yhteisen, kolmesta akatemiasta muodostuvan vapaiden taiteiden yliopiston perustamiseksi.

Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan roolin vahvistamisen keinoja kartoitettiin työryhmätyönä. Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategian toimeenpanoa jatkettiin. Kansainvälisiä maisteriohjelmia koskeva lukukausi-maksukokeilu koskien EU/ETA-maiden kansalaisia käynnistettiin ja koulutusviennin mahdollisuuksia edistettiin.

Anita Lehikoinen

Yliopistot 2010

TUNNUSLUKUJA VUONNA 2009

OPISKELIJAT

Uusia opiskelijoita	20 169
Uusia opiskelijoita suhteessa ikäluokkaan (19–21-vuotiaat)	30,8%
Läsnäolevia perustutkinto-opiskelijoita yhteensä	130 727
Opiskelijat yhteensä (FTE)	114 448

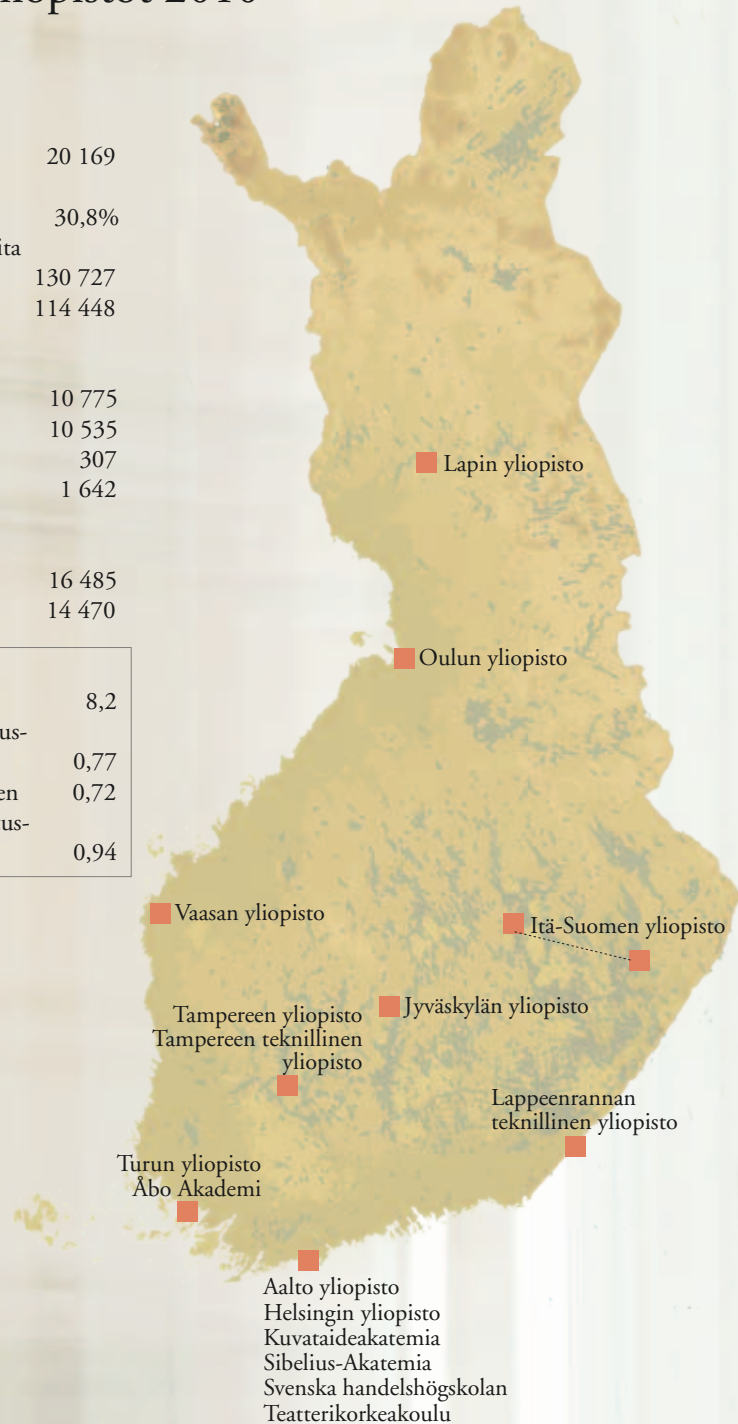
TUTKINNOT

Alempia korkeakoulututkintoja	10 775
Ylempiä korkeakoulututkintoja	10 535
Lisensiaatin tutkintoja	307
Tohtorin tutkintoja	1 642

HENKILÖKUNTA

Opetus- ja tutkimushenkilökunta	16 485
Muu henkilökunta	14 470

Opiskelijoita (FTE) opetus ja tutkimushenkilökuntaa kohden	8,2
Ylempiä korkeakoulututkintoja opetus- ja tutkimushenkilökuntaa kohden	0,77
Tohtorintutkintoja professoria kohden	0,72
Kansainvälisiä referee-julkaisuja opetus- ja tutkimushenkilökuntaa kohden	0,94

Ammattikorkeakoulut 2010

TUNNUSLUKUJA VUONNA 2009

OPISKELIJAT

Aloittaneita opiskelijoita	37 345
Aloittaneita opiskelijoita suhteessa ikäluokkaan (19-21-vuotiaat)	57,1%
Läsnäolevia ammattikorkeakoulututkinto-opiskelijoita	152 542
Läsnäolevia ylempien amk-tutkintojen opiskelijoita	5 366
Opiskelijat yhteensä (FTE)	106 732

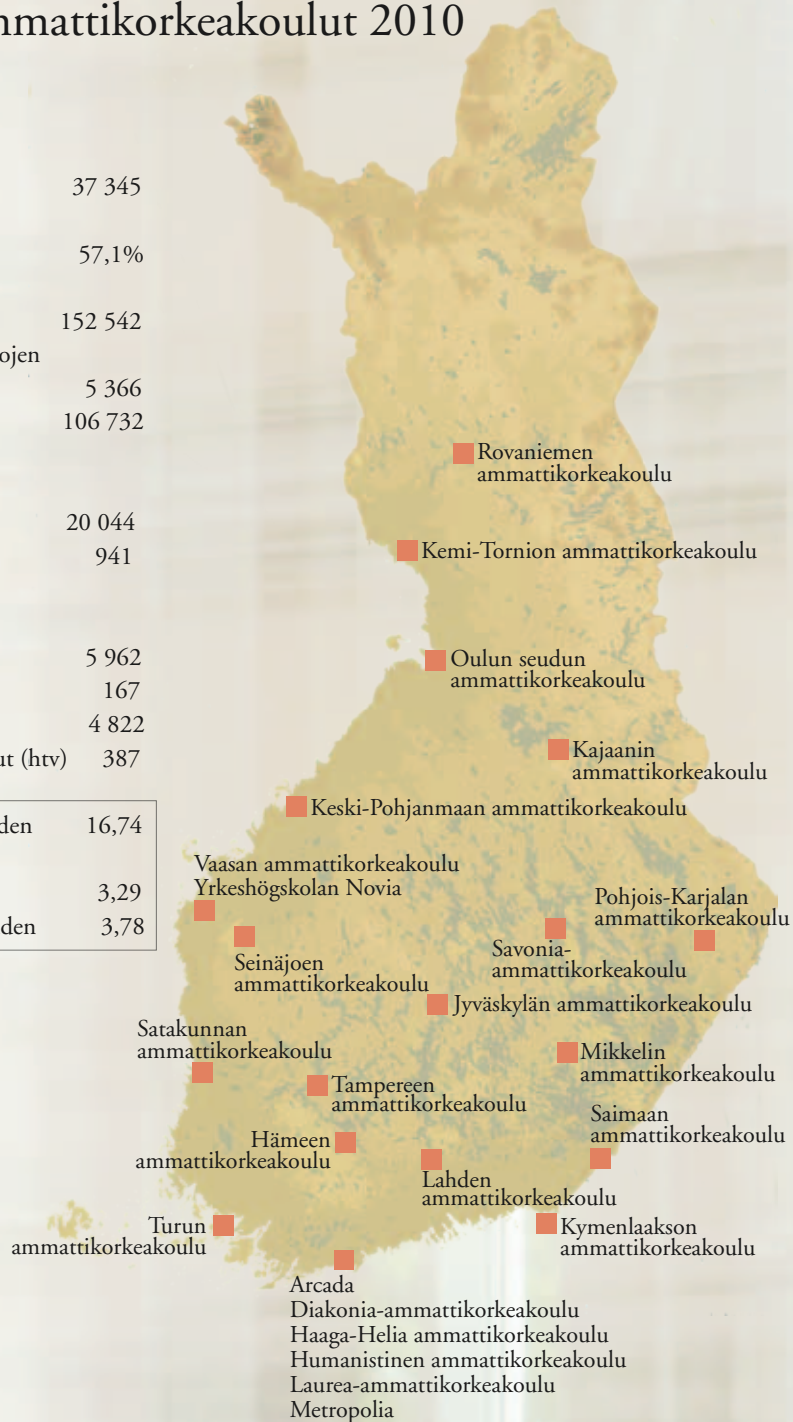
TUTKINNOT

Ammattikorkeakoulututkintoja	20 044
Ylempiä amk-tutkintoja	941

HENKILÖKUNTA

Päätöimiset opettajat (lkm)	5 962
Sivutoimiset opettajat (htv)	167
Muu oma henkilökunta (lkm)	4 822
Muut ostetut henkilökunta palvelut (htv)	387

Opiskelijoita (FTE) opettajaa kohden	16,74
Ammattikorkeakoulututkintoja opettajaa kohden	3,29
TKI opintopisteitä opiskelijaa kohden	3,78

1 Korkeakoulut

1.1 Korkeakoulujen ohjaus

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen ohjausta on uudistettu ja yhdenmukaistettu vuodesta 2010 alkaen. Yliopistojen ohjaus on keventynyt korostamaan uudistuvien korkeakoulujen autonomiaa ja yliopistoreformin keskeistä tavoitetta - yliopistojen taloudellisen ja hallinnollisen autonomian vahvistumista. Uudistuksen myötä yliopistot ovat voineet järjestää toimintaansa aiempaa joustavammin ja osassa yliopistoja onkin uudistettu sisäisiä toimintarakenteita. Uudistuksen tavoitteena on luoda yliopistoille vastaavat toimintaedellytykset kuin merkittävillä kansainvälisillä korkeakouluilla on.

Ammattikorkeakouluille on asetettu ensimmäistä kertaa tutkintotavoitteet aloituspaikoista sopimisen sijaan. Molempien korkeakoulusektoreiden ohjauksessa korkeakoulun oman strategiatyön painoarvoa on nostettu. Ammattikorkeakouluissa nuorten ja aikuisten aloituspaikkasäätelystä on luovuttu, mikä tarjoaa joustavampia mahdollisuuksia ammattikorkeakouluille toimintansa järjestämiseksi. Lisäksi ammattikorkeakoulujen taloudellisen ja hallinnollisen aseman kehittämistä on selvitetty.

Sopimus ja sopimusneuvottelut

Sopimuskaudella 2010–2012 korkeakoulujen kehittämistoimien erityinen painopiste on kansainvälistyminen ja opintojen nopeuttaminen sekä rakenteellinen kehittäminen. Yliopistojen toiminnassa painopisteenä on lisäksi tutkijanuran edistäminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen välisen sopimuksen sisältö on uudistettu siten, että se on aiempaa strategisempi, pelkistetympi ja vain keskeisimpiin tunnuslukuihin rajoittuva. Sopimuksissa on sovittu korkeakoululaitoksen yhteisistä tavoitteista, kunkin korkeakoulun tehtävästä, profilista ja painoaloista, sekä alakohtaisista tutkintotavoitteista ja muista määrällisistä tavoitteista, korkeakoulun merkittävistä kehittämistoimista sekä valtion osoittaman rahoituksen perusteista. Opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulujen kanssa käymät sopimusneuvottelut käydään tämän kolmivuotisen sopimuskauden jälkeen jatkossa neljän vuoden välein. Neuvotteluissa sovitaan korkeakoulukohtaisesti korkeakoulupoliittisten tavoitteiden valtakunnallisesta toteuttamisesta.

Kunkin korkeakoulun tehtävä, profiili ja painoalat on neuvotteluissa sovittu korkeakouluissa tehdyn strategiatyön pohjalta. Sopimukseen kirjatut korkeakoulun keskeiset kehittämistoimet tukevat korkeakoulun strategiaa ja rakenteellista kehittämistä.

Sopimuskaudella 2010–2012 korkeakoulukohtaiset määrälliset tavoitteet on sovittu kolmen vuoden keskiarvotavoitteena korkeakoulututkinnoille koulutusaloittain. Yliopistoissa koulutusaloittaiset tavoitteet on asetettu ylemmille korkeakoulututkinnoille ja tohtorin tutkinnoille, ammattikorkeakouluissa ammattikorkeakoulututkinnoille. Yliopistoissa kandidaatintutkinnoille, ammattikorkeakouluissa ylemmille ammattikorkeakoulututkinnoille, opettajankoulutusopinnoille ja opiskelijaliikkuvuudelle on sovittu tavoitteet korkeakoulutasolla.

Määrällisten tutkintotavoitteiden lisäksi sopimuksessa on sovittu korkeakoulukohtaisista määrällisistä tavoitteista ja uusista korkeakoulukohtaisista korkeakoulujen tilaa kuvaavista sopimusindikaattoreista. Tunnuslukutavoitteiden lähtökohtana on korkeakoululaitoksen tasapainoinen kehittäminen sekä korkeakoulujen laadun ja vaikuttavuuden vahvistaminen.

Kirjallinen palaute

Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi syksyllä 2010 ensimmäisen kirjallisen palautteen korkeakouluille. Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauksen osana yliopistoille ja ammattikorkeakouluille annetaan kirjallinen palaute niinä vuosina, jolloin ei käydä sopimusneuvotteluita. Pääpaino vuonna 2010 annetussa palautteessa on korkeakoulun strategian ja rakenteellisen kehittämisen linjausten toteuttamisen arvioissa. Lisäksi palaute sisältää koulutuksen ja tutkimuksen kehittämistä koskevia näkemyksiä ja linjauksia, tavoitteiden toteumaraportin ja korkeakoulun asemoitumisen valtakunnallisessa korkeakoulukokonaisuudessa sopimusindikaattorien valossa. Palaute muodostuu kullekin korkeakoulusektorille yhteisestä osiosta sekä korkeakoulukohtaisesta palautteesta.

Palaute perustuu korkeakoulujen strategioihin ja näiden toimeenpanoon, ministeriön ja korkeakoulun välisiin sopimuksiin, korkeakoulujen tilinpäätöksiin ja muuhun raportointiin, viimeisimpiin saatavilla oleviin tilastoihin sekä sivistyspoliittisen ministeriryhmän kannanottoon korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen vauhdittamiseksi.

Palautteen arvioissa tavoitteiden toteumasta katsotaan, että kokonaisuutena suomalainen korkeakoululaitos menestyy osalla mittareista varsin hyvin erityisesti käytetyt panostukset huomioiden. Suomalainen korkeakoulutus on hyvin opiskelijoiden saavutettavissa, koulutukseen osallistuminen on yleistä, opiskelijoiden koulutuskustannukset ovat kohtuulliset ja erityisesti nuorten valmistuvien ikäluokkien osalta koulutustaso on vertailukelpoinen keskeisten kilpailijamaiden kanssa. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan panostetaan runsaasti, mikä näkyy muun muassa hyvässä julkaisutuottavuudessa sekä tutkimushenkilökunnan määrässä.

Suomalaisen korkeakoulutuksen ja julkisen sektorin tutkimuksen keskeisinä kehittämiskohteina on viimeaikaisten arviointien perusteella yliopistollisen tutkimuksen laadun vahvistaminen, korkeakoululaitoksen virtaviivaistaminen, hajanaisuuden ja toiminnan päällekkäisyyksien vähentäminen, kansainvälistymisen lisääminen, valmistumisaikojen nopeuttaminen ja opintojen läpäisyn parantaminen. Tutkijauran houkuttelevuutta tulisi lisätä ja painopistettä siirtää tutkijakoulutuksesta myös varttuneempiin tutkijoihin. Suomalaisen korkeakoulujen ja tutkimusjärjestelmän kansainvälistyminen on ohutta.

Palautteessa yhteisessä osassa on arvioitu suomalaisten korkeakoulujen asemoitumista kansainvälisessä vertailussa. Siinä todetaan muun muassa, että ulkomaisten opiskelijoiden osuus on kansainvälisesti vertailemisen pieni niin yliopistojen perustutkintoa tai ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien kuin tieteellistä jatkotutkintoakin suorittavien joukossa. Kansainvälisesti vertailtuna suomalaiset opiskelijat aloittavat opintonsa myöhään ja valmistuvat vanhempina kuin OECD- ja EU-maissa keskimäärin. Suhteellisella viittausindeksillä mitattuna Suomen tutkimusjärjestelmä asettuu OECD:n keskiarvotasolle ja hieman EU:n keskiarvon yläpuolelle, mutta on jäljessä muista Pohjoismaista. Suomen osallistuminen Euroopan unionin tutkimuksen puiteohjelmiin on vähäistä. Korkeakoulukentän sirpaleisuutta kuvaa osaltaan myös se, että yliopistoja ja ammattikorkeakouluja on yhteensä 41 ja niillä on yhteensä noin 130 korkeakouluyksikköä. Koulutustarjonnasta 90 prosenttia sijaitsee 50 korkeakouluyksikössä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön palautteissa kullekin korkeakoululle on kiinnitetty erityistä huomiota rakenteelliseen kehittämiseen liittyviin asioihin. Korkeakouluja kannustetaan kehittämään keskinäistä yhteistyötään sekä kehittämään omaa toimintaansa muun muassa profiloitumalla vahvuusalueilleen ja toteuttamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Painoaloihin ja korkeakoulun strategiseen profiloitumiseen sekä strategian toimeenpanosuunnitelmaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiinnittää huomiota lisäksi pieniin sekä vetovoima- ja läpäisyongelmaisiin koulutuksiin, tarkastelee korkeakoulun toimintaa ja toimipisteverkon tarkoituksenmukaisuutta suhteessa korkeakoulun strategiaan, arvioi korkeakoulun toimintaa korkeakouluverkoston kokonaisuudessa kyseisen korkeakoulun sopimus- ja tavoiteindikaattorien valossa ja tarkastelee korkeakoulun strategisia yhteistyövalintoja.

1.2 Rakenteellinen kehittäminen

Korkeakoulujen rakenteellisella kehittämisellä tavoitellaan vahvempaa vaikuttavuutta, laadukkaita ydinprosesseja - opetusta ja tutkimusta - sekä korkeakoulujen selkeämpää profiloitumista, yhteistyötä ja entistä vahvempaa kansainvälistymistä. Rakenteiden kehittämistyön tavoitteena on vapauttaa resursseja esimerkiksi kokoamalla toimintaa suuremmiksi ja laadukkaammiksi kokonaisuuksiksi. Korkeakouluverkkoa tiivistetään siten, että sen alueellinen kattavuus säilyy.

Sivistyspoliittinen ryhmä otti 23.6.2010 kantaa korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen vauhdittamiseksi, mikä täsmensi ja täydensi aiemmin asetettuja korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen tavoitteita. Rakenteellisen kehittämisen myötä vapautuvia voimavaroja suunnataan erityisesti vahvistamaan korkeakoulujen profiileja ja painoaloja.

Korkeakoulujen vaikuttavuudessa korostuvat vähenevien ikäluokkien ja toimintaympäristön muutosten myötä pysyvien institutionaalisten rakenteiden sijaan osaamisen siirtoon ja joustaviin koulutusjärjestelyihin liittyvät toimintamallit, kuten aikuiskoulutus tai seutukunnallisia erityistarpeita palveleva tki-toiminta.

Alueellista innovaatiotoimintaa vahvistetaan korkeakoulujen profiloitumisella ja painoalojen vahvistamisella sekä muodostamalla alueellisia osaamiskeskittymiä ja yhteisiä kampuksia, joissa innovaatiojärjestelmän eri toimijat ovat yhteisissä toimintaympäristöissä. Osaamisen hyödyntämiseksi korkeakoulujen ja välittäjäorganisaatioiden yhteistyörakenteita tiivistetään ja välittäjäorganisaatioita kootaan suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Alueellisiin ja seutukuntakohtaisiin erityistarpeisiin vastataan ensisijaisesti muulla kuin tutkintoon johtavalla koulutuksella.

Korkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen kytkeytyy julkisen tutkimusjärjestelmän rakenteiden kokonaisuudistukseen ja eurooppalaiseen korkeakoulujen modernisaatioon. Tieteellisen tutkimuksen vahvistamiseksi koulutusmääriä vähennetään kansainväliseen kärkeen tähtäävissä monialaisissa tiedeyliopistoissa ja vapautuvat voimavarat käytetään näiden yliopistojen opetuksen, tieteellisen tutkimuksen ja tutkimusympäristöjen vahvistamiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kohdentaa korkeakoulujen ohjauksella ja rahoituksella voimavaroja opintojen tehostamiseen, opiskelija/opettajasuhteen parantamiseen, korkeakoulujen painoalojen ja profiilien vahvistamiseen, yliopistojen tieteellisen tutkimukseen, tutkimusympäristöjen sekä tutkijanuran edellytysten vahvistamiseen, ammattikorkeakoulujen opetuksen, tki-toiminnan ja aluevaikuttavuuden edellytysten parantamiseen sekä korkeakoulujen kansainvälistymisen vahvistamiseen.

Rakenteellinen kehittäminen eteni vuonna 2010 sekä yliopisto- että ammattikorkeakoulusektorilla. Yliopistosektorilla koettiin korkeakoulujen rakenteissa suurimpia muutoksia vuosikymmeniin, kun yliopistojen määrä väheni 16:ta vuoden 2010 alussa. Teknillinen korkeakoulu, Helsingin kauppakorkeakoulu ja Taideteollinen korkeakoulu yhdistyivät uudeksi Aalto-yliopistoksi, joka muodostaa noin 20 000 opiskelijan korkeakoulu-yhteisön. Joensuun yliopisto ja Kuopion yliopisto muodostivat noin 14 000 opiskelijan Itä-Suomen yliopiston. Lisäksi Turun yliopisto ja Turun kauppakorkeakoulu yhdistyivät uudeksi Turun yliopistoksi, jossa on lähes 19 000 opiskelijaa.

Ammattikorkeakoulusektorilla Tampereen ja Pirkanmaan ammattikorkeakoulut yhdistyivät Tampereen ammattikorkeakouluksi. Uusi, vajaan 10 000 opiskelijan ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa vuoden 2010 alussa. Ammattikorkeakouluja on nyt yhteensä 25.

Useat korkeakoulut ovat myös kehittäneet lupaavia, hankekohtaista yhteistyötä vahvempia kumppanuusrakenteita ja erilaisia verkostoja yhteistyön toteuttamiseen. Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakouluilla on tavoitteena vuoden 2011 aikana muodostaa yhteinen ammattikorkeakoulukonserni. Hämeen-, Lahden- ja Laurea-ammattikorkeakoulut ovat käynnistäneet ns. FUAS-hankkeen, jonka tavoitteena on yhteisen strategisen liittouman muodostaminen. Pohjois-Karjalan ja Kuopion ammattikorkeakoulut ovat muodostaneet Itä-Suomen ammattikorkeakoulut (ISAT) - yhteistyöliittymän. ISAT-hankkeen yhtenäisten hallintomallien on sovittu neuvotteluissa olevan käytössä vuoden 2013 alkuun mennessä. Myös Turun ja Satakunnan ammattikorkeakoulut selvittävät maakuntarajat ylittävän strategisen yhteistyön mahdollisuuksia. Lisäksi erilaisia alueellisia ja alakohtaisia hankkeita on suunnitteilla, käynnissä tai niiden tarpeita on tunnistettu niin ammattikorkeakoulu- kuin yliopistosektorillakin.

Pitkälle edennyt yhteistyöhanke on Lapin korkeakoulukonserni. Se on alueen yliopiston ja ammattikorkeakouluja yhdistävä yhteistoimintarakente, jossa Lapin yliopisto, Rovaniemen ammattikorkeakoulu ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ovat sopineet työnjaostaan ja jakavat yhteisen strategisen tahtotilan. Korkeakoulut ovat muun muassa purkaneet koulutusalojensa välisiä päällekkäisyyksiä ja vuoden 2011 alusta lähtien ne tuottavat tukipalvelunsa pääosin yhdessä.

1.3 Yliopistolain toimeenpano

Yliopistouudistus on ollut merkittävä hallituksen panostus yliopistojen tulevaisuuden turvaamiseksi. Laajassa ja tiivissä yliopistojen ja sidosryhmien kanssa tehdyssä yhteistyössä toteutettu uusi yliopistolaki astui voimaan vuoden 2010 alusta. Uudella yliopistolalla on säädetty yliopistojen tehtävistä, hallinnosta, toiminnan rahoituksesta ja ohjauksesta sekä yliopistojen tutkimukseen ja opetukseen, opiskelijoihin ja henkilöstöön liittyvistä seikoista. Itsenäinen oikeushenkilöasema on vahvistanut yliopistojen taloudellista ja hallinnollista autonomiaa.

Yliopistot ovat toimineet vuoden 2010 alusta lähtien itsenäisinä julkisoikeudellisina laitoksina tai säätiöyliopistoina. Teknillinen korkeakoulu, Helsingin kauppakorkeakoulu ja Taideteollinen korkeakoulu yhdistyivät säätiölain mukaisesti organisoituun Aalto-yliopistoon. Lisäksi Tampereen teknillinen yliopisto on toiminut vuoden 2010 alusta lähtien uuden yliopistolain mukaisena säätiöpohjaisena yliopistona. Muut yliopistot toimivat julkisoikeudellisina yliopistoina. Yliopistojen päätehtävät, tutkimus ja opetus sekä yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen tehtävä, ovat pysyneet ennallaan. Uudistuksen tavoitteena on tarjota suomalaisille yliopistoille entistä paremmat toimintaedellytykset sekä vahvistaa opetus- ja tutkimustoiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Yliopistoilla on aiempaa paremmat edellytykset menestyä myös kansainvälisesti.

Itsenäisinä oikeushenkilöinä yliopistot siirtyivät suoran budjettitalouden ulkopuolelle ja ne vastaavat itse toimintansa järjestämisestä ja taloudesta. Valtio turvaa yliopistojen perusrahoituksen, joka on sidottu kustannustason nousuun. Yliopistojen mahdollisuudet rahoituspohjansa monipuolistamiseen laajentuvat lakiuudistuksen myötä. Laadun ja vaikuttavuuden vahvistuminen parantaa osaltaan yliopistojen edellytyksiä kansainvälisen kilpaillun rahoituksen hankkimiseen. Yliopistot saavat valtion perusrahoituksen lisäksi rahoitusta nykyiseen tapaan julkisesta kilpaillusta rahoituksesta (mm. Suomen Akatemia ja Tekes). Lisäksi yliopistot voivat käyttää toimintaansa mahdollisesta yliopiston liiketoiminnasta, lahjoituksista ja pääomatuloista saatavaa varallisuutta. Valtio pääomittanut yliopistoja rahasiirroilla, kiinteistöomaisuudella ja irtaimella omaisuudella riittävän maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja luottokelpoisuuden turvaamiseksi. Valtion lisäksi myös muut tahot voivat osallistua uusien yliopistojen pääomittamiseen muun muassa lahjoituksilla.

Yliopistot hoitavat julkista tehtävää ja niiden tehtävistä ja koulutusvastuusta ja tutkinnonanto-oikeuksista säädetään laissa ja asetuksissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa ohjauksellaan, että korkeakoulu- ja tiedepoliittikan valtakunnalliset tavoitteet voidaan saavuttaa ja tutkintotavoitteiden mitoituksella varmistetaan korkeakoulutetun työvoiman saatavuus työelämän tarpeita vastaavasti. Tutkimuksen, taiteen ja opetuksen vapaus on turvattu.

Yliopistojen tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä sekä antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta. Tehtäviään hoitaessaan yliopistojen tulee edistää elinikäistä oppimista, toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä edistää tutkimustulosten ja taiteellisen toiminnan vaikuttavuutta. Tieteellisen tutkimuksen harjoittaminen on yliopistojen ensisijainen tehtävä, johon myös niiden opetustoiminta perustuu.

Yliopistojen oman strategiatyön merkitys on kasvanut ja kaikki yliopistot ovat laatineet strategiansa sekä määritelleet profiilinsa ja painoalansa. Yliopistojen hallintoa ja johtamista on uudistettu ja vahvistettu siten, että yliopistot pystyvät vastaamaan nykyistä itsenäisemmin ja paremmin uuden taloudellisen aseman tuomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Rehtorin asemaa ja yliopiston oma akateemista päätöksentekoa on vahvistettu.

Yliopistojen yhteiskuntasuhteita vahvistaa osaltaan se, että julkisoikeudellisen yliopiston hallituksen jäsenistä vähintään 40 prosenttia on yliopiston ulkopuolisia. Säätiöyliopiston hallituksessa on seitsemän jäsentä, joista kolme on säätiön perustajien ehdolle asettamia henkilöitä. Hallitusten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat ovat yliopistoyhteisön ulkopuolelta.

Yliopistojen henkilöstön virkasuhteet ovat muuttuneet työsuhteiksi, joita säätelee yleinen työolainsäädäntö ja työnantajana toimii yliopisto. Henkilöstöasioiden siirtyminen yliopistojen omaan harkintaan tukee osaltaan niiden kilpailukykyä. Joustava henkilöstö- ja palkkapolitiikka mahdollistaa muun muassa kansainvälisten huipposaaajien rekrytoimisen yliopiston palvelukseen.

Yliopistouudistus ei muuttanut opiskelijoiden asemaa yliopistossa. Vastuu opiskelijavalinnoista on säilynyt yliopistoilla. Korkeakoulututkintoon johtava opetus säilyy maksuttomana. Tämän lisäksi on käynnistetty kokeilu, jossa yliopistot ja korkeakoulut voivat hakea yksittäisille vieraskielisille maisteriohjelmille lupaa kerätä maksua EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta. Kokeiluun kuuluu yliopistojen järjestämä stipendijärjestelmä. Lukukausimaksukokeilu arvioidaan vuonna 2012.

Kiinteistöosakeyhtiö

Yliopistojen vakavaraisuuden ja luottokelpoisuuden turvaamiseksi on yhtiötetty valtion omistamat Senaatti-kiinteistöjen yliopistokiinteistöt kolmeen yliopistojen ja valtion omistamaan kiinteistöosakeyhtiöön, joista yliopistot omistavat 2/3 ja valtio 1/3. Valtion kiinteistövarallisuuden luovuttaminen liittyy vuoden 2010 alusta voimaan tulleeseen yliopistolakiin. Siirrolla on lisätty uusien yliopistojen vakavaraisuutta. Valtioneuvoston päätöksellä Senaatti-kiinteistöt luovutti kolmelle yliopistokiinteistöyhtiölle hallinnassaan olevaa valtion kiinteistövarallisuutta yhteensä noin 1,78 miljardin euron arvosta. Mukana siirtyivät myös kyseiseen omaisuuteen kohdistuvat velat, joita oli 811 miljoonaa euroa. Yliopistoille luovutettujen osakkeiden arvo luovutettaessa oli yhteensä 648,4 miljoonaa euroa.

Uusista yliopistokiinteistöyhtiöistä Suomen yliopistokiinteistöjen osakkaina ovat valtion lisäksi kaikki pääkaupunkiseudun ulkopuoliset Suomen yliopistot. Aalto-yliopistokiinteistöt omistaa Aalto-yliopisto ja valtio. Aalto-yliopistoa lukuun ottamatta muut pääkaupunkiseudun yliopistot omistavat yhdessä valtion kanssa Helsingin yliopistokiinteistöt.

1.4 Tiede ja tutkimus- kehitys- ja innovaatiojärjestelmä

Työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämän Suomen innovaatiojärjestelmän kansainvälisen arvioinnin tulokset julkistettiin lokakuussa 2010. Arviointiryhmän mukaan Suomen korkeakoulu-, tutkimus- ja innovaatio toiminta on huomattavasti vähemmän kansainvälistynyt kuin usein ajatellaan. Suomessa on vähän ulkomaisia opiskelijoita, tutkijoita, opettajia ja ulkomaista tutkimus- ja kehitysrahoitusta. Suomen vetovoima teollisen tuotannon ja huipputekniikan sekä osaajien työympäristönä on riittämätön. Kansainvälistymiskehitys on ollut toimintaympäristön muutokseen ja globalisaation kehitykseen verrattuna hidasta, joillakin aloilla jopa kokonaan pysähtynyt.

Innovaatiojärjestelmän kansainvälisessä arvioinnissa korostetaan yliopistoudistuksen keskeistä merkitystä koko innovaatiojärjestelmän uudistumisen kannalta. Loppuraportissa kiinnitetään kuitenkin kriittistä huomiota korkeakoulujen vähäiseen kansainvälisyyteen, pitkiin opintoaikoihin, tutkimuslaitos- ja korkeakoulujärjestelmämme hajanaisuuteen, päällekkäisyyksiin sekä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen epäselvään työnjakoon. Innovaatiojärjestelmän arvioinnin huolenaiheita on Suomen tieteen ja korkeakoulutuksen laatu. Samansuuntaisia havaintoja tekee myös marraskuussa 2009 valmistunut Suomen Akatemian laatima Tieteen tila ja taso -raportti.

Akatemian raportin mukaan Suomen tutkimusjärjestelmä ja tutkimus ovat olleet monilla mittareilla mitattuina OECD-maiden kärkirahmässä viimeisten 10 vuoden aikana. Raportin mukaan erityisesti viisi tutkimusjärjestelmän piirrettä korostuu verrattaessa Suomea muihin kehittyneisiin tiedemaihin. Myönteisiä piirteitä ovat tutkimus- ja kehittämistyön kansantuoteosuus ja yritysten tutkimus- ja kehittämisinvestoinnit, jotka molemmat ovat pysyneet 2000-luvun alussa saavutetulla korkealla tasolla. Myönteistä on myös yritysten tiivis yhteistyö tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa, tutkijoiden määrä ja tieteellisten julkaisujen lukumäärä asukasta kohti. Huolestuttavia piirteitä ovat tutkimus- ja kehittämistyön suppea ulkomainen rahoitus ja tutkijoiden vähentyneet vierailut ja työskentelyt ulkomailla. Erittäin merkittävänä muutoksena Akatemian raportissa pidetään sitä innovaatiojärjestelmän arvioinnin tähdentämää seikkaa, että tieteellisen merkittävyyden ja laadun mittareina pidettävät julkaisujen viittaukset ovat laskusuunnassa. Tällä mittarilla mitattuna Suomen tieteellisen tutkimuksen laatu on vain OECD-maiden keskitasoa ja pohjoismaisessa tarkastelussa selvästi heikoin.

Arviointien havainnot nostavat esiin tarpeen tutkimus- ja korkeakoulujärjestelmän rakenteelliselle kehittämiselle. Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten verkkoa on tarpeen tiivistää. Rakenteellisella kehittämisellä pyritään siihen, että kaikki yksiköt muodostuvat riittävän monipuolisiksi ja kykeneviksi korkealaatuisen toimintaan. Tavoitteena on koulutuksen ja tutkimuksen laadun ja vaikuttavuuden vahvistaminen, voimavarojen kohdentaminen huippututkimukseen ja strategisiin painoaloihin sekä korkeakoulujen vahvistuvat edellytykset menestyä kansainvälisesti. Arviointien havainnot tukevat myös sektoritutkimuksen uudistamista, jolla tuetaan kansallisten infrastruktuurien kehittämistä, ylläpitoa ja yhteiskäyttöä ja suunnataan voimavaroja poikkiallisten tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

Strategisen huippuosaamisen keskittymät (SHOK) ovat merkittävin uusi kansallinen politiikkainstrumentti sisällöllisten innovaatiokeskittymien muodostamiseksi Suomeen. Kuusi strategisen huippuosaamisen keskittymää on käynnistänyt toimintansa. Keskittymien kokonaisrahoituksen arvioidaan olevan noin 200–250 milj. euroa vuonna 2010, kun mukaan lasketaan sekä Tekesin että yksityinen rahoitus.

2. Korkeakoulujen yhteiset tavoitteet

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut edistävät toiminnallaan kansalaisten hyvinvointia ja sivistystä sekä kestäväää taloudellista, kulttuurista, ekologista ja sosiaalista kehitystä. Toiminta on korkealaatuista, vaikuttavaa, eettistä ja tukee monikulttuurisen yhteiskunnan kehitystä.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat innovaatiojärjestelmän perusta. Korkeakoulut toimivat aktiivisena osana yhteiskuntaa. Yritykset, työyhteisöt ja viranomaiset ovat kiinnostuneita osallistumaan korkeakoulujen kehittämiseen ja hyödyntävät niiden tarjoamaa osaamista.

Korkeakoulut kehittävät toimintaansa kansainvälisinä ja vetovoimaisina oppimis- ja tutkimusyhteisöinä. Korkeakoulut profiloituvat kansainvälisessä toiminnassaan omilla vahvuusalueillaan ja kantavat vastuuta globaalien kysymysten ratkaisemisessa. Korkeakoulut järjestävät toimintansa taloudellisesti, tuottavasti ja tehokkaasti. Korkeakoulut pyrkivät toiminnassaan tarkoituksenmukaiseen yhteistyöhön ja työnjakoon. Rakenteellista kehittämistä jatketaan tavoitteena tiiviimpi korkeakouluverkko, vahvat, vetovoimaiset sekä koulutustarjonnaltaan ja tutkimus- ja kehittämistoiminnaltaan profiloituneet korkeakouluyksiköt.

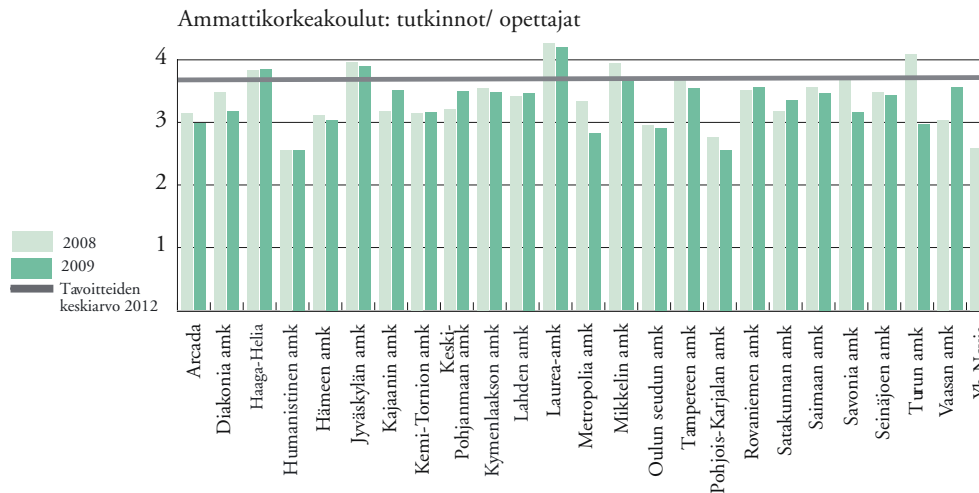
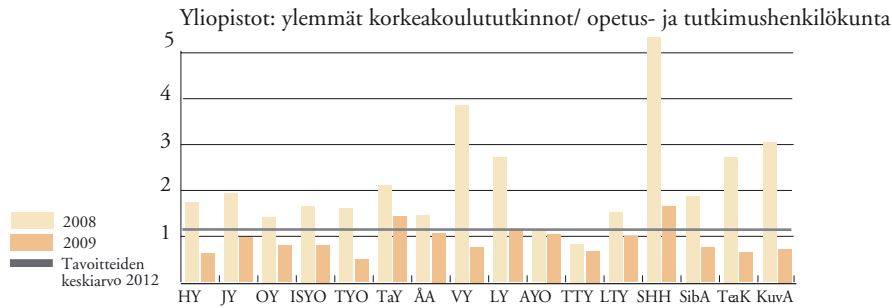
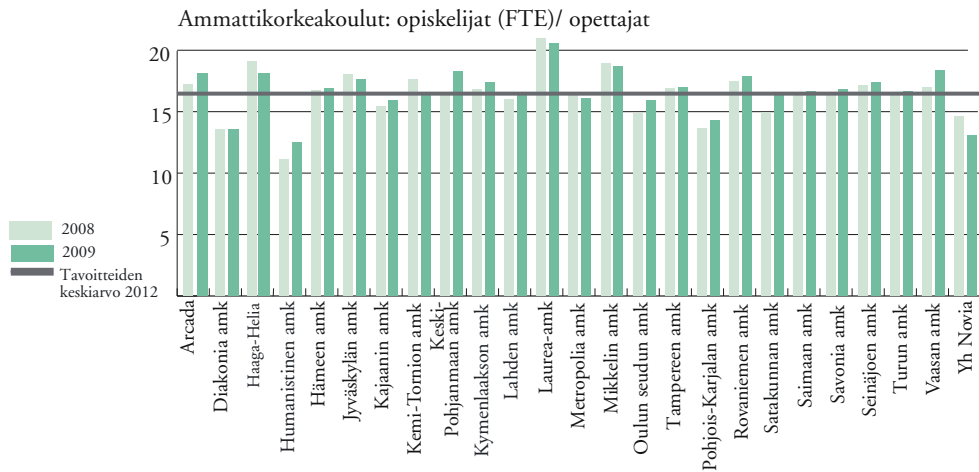
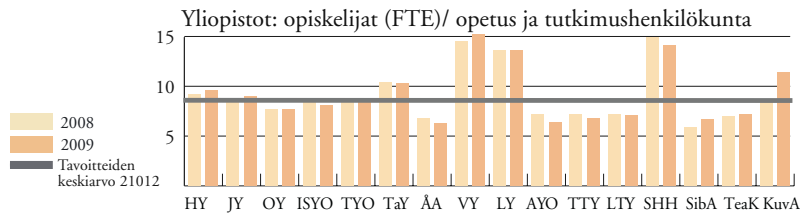
Yliopistot vahvistavat korkeatasoisen tieteellisen tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja tasa-arvoisen tutkijanuran edellytyksiä sekä asemaansa kansainvälisessä tutkimuskentässä. Yliopistot turvaavat oman profiilinsa mukaisesti työvoiman ja tutkijakunnan saatavuuden.

Ammattikorkeakoulut vahvistavat työelämään, taiteelliseen toimintaan ja alueellisiin tarpeisiin kytkeytyvää opetusta, yrittäjyyttä sekä erityisesti tuotekehitykseen sekä yritysten, työyhteisöjen ja kolmannen sektorin kehittämiseen liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä. Ammattikorkeakoulut turvaavat oman profiilinsa mukaisesti työvoiman saatavuuden. Korkeakoulut vahvistavat elinikäisen oppimisen edellytyksiä joustavoittamalla koulutusjärjestelyjä, kehittämällä eri tavoin hankitun osaamisen tunnustamista sekä monipuolistamalla avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaa. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut uudistavat opiskelijavalintaansa sellaiseksi, että siirtyminen toisen asteen koulutuksesta korkeakoulutukseen nopeutuu. Opintoprosessien kehittämisellä vähennetään keskeyttämistä sekä nopeutetaan tutkintojen suorittamista ja sen jälkeistä siirtymistä työelämään. Yliopistot ottavat käyttöön valtakunnallisen opiskelijapalautejärjestelmän. Ammattikorkeakoulut jatkavat opiskelijapalautejärjestelmän sisällöllistä kehittämistä. Korkeakouluille luodaan uusi yhteinen sähköinen hakujärjestelmä.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut lisäävät yhteistyötään työelämän ja innovaatiojärjestelmän muiden toimijoiden kanssa. Alueiden ja työelämän muuttuviin tarpeisiin vastataan ensisijaisesti aikuiskoulutustarjontaa kehittämällä. Korkeakoulut osallistuvat aktiivisesti alueellisten strategioiden valmisteluun sekä alueidensa kehittämiseen. Korkeakoulut tehostavat tutkimustulosten ja osaamisen liiketoiminnallista ja muuta yhteiskunnallista hyödyntämistä sekä innovaatiopalveluita.

Korkeakoulut kehittävät toimintaansa siten, että ne ovat kilpailukykyisiä, tasa-arvoisia ja kiinnostavia työ- ja opiskelupaikkoja. Korkeakoulut hyödyntävät toimintansa kehittämisessä arviointien ja laatujärjestelmiensä auditointien tuloksia. Valtakunnallisia korkeakoulutuksen ja tieteen politiikkatavoitteita on muotoiltu korkeakoululaitoksen yhteisiin tavoitteisiin, jotka on kirjattu rahoituskaudella 2010–2012 korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisiin sopimuksiin.

Tunnuslukutavoitteiden valtakunnallisena lähtökohtana on korkeakoululaitoksen tasapainoinen kehittäminen sekä korkeakoulujen laadun ja vaikuttavuuden vahvistaminen. Sopimukseen kirjatulla indikaattoreilla tarkastellaan korkeakoulupoliittisesti keskeisiä teemoja: korkeakoulujen opintoprosessien sujuvuutta ja laatua, tieteellistä jatkokoulutusta ja tutkimustoimintaa, kansainvälistymistä ja korkeakoulujen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

2.1 Peruskoulutus ja opintoprosessit

Korkeakoulut vahvistavat elinikäisen oppimisen edellytyksiä joustavoittamalla koulutusjärjestelyjä, kehittämällä eri tavoin hankitun osaamisen tunnustamista sekä monipuolistamalla avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaa. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut uudistavat opiskelijavalintaansa sellaiseksi, että siirtyminen toisen asteen koulutuksesta korkeakoulutukseen nopeutuu. Opintoprosessien kehittämisellä vähennetään keskeyttämistä sekä nopeutetaan tutkintojen suorittamista ja sen jälkeistä siirtymistä työelämään. Yliopistot ottavat käyttöönsä valtakunnallisen opiskelijapalautejärjestelmän. Ammattikorkeakoulut jatkavat opiskelijapalautejärjestelmän sisällöllistä kehittämistä. Korkeakouluille luodaan uusi yhteinen hakujärjestelmä.

Korkeakoulujen koulutuksen ja opintoprosessien kehittämisen tavoitteena on toiselta asteelta korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttaminen, opintoaikojen lyhentäminen ja nuorten työurien pidentäminen.

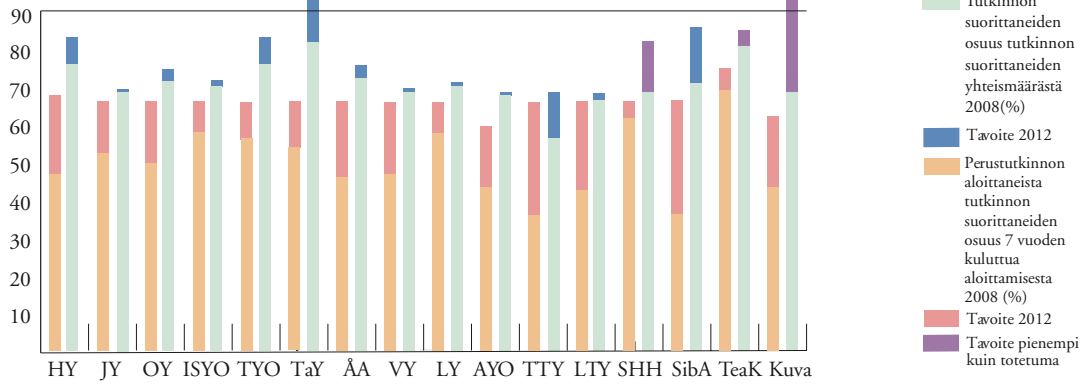
Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman opintojen nopeuttamisryhmän työ valmistui alkuvuodesta 2010. Hallitus on kehyspäätöksessään vuosille 2011–2014 päättänyt edistää opiskelijavalintojen uudistamista työryhmän esittämällä tavalla tiiviissä yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa. Uudistus toteutetaan niin, että sillä on vaikutusta jo vuoden 2011 valintoihin. Lisäksi kehitetään joustavia siirtymis- ja hakumahdollisuuksia korkeakoulujen ja korkeakoulujärjestelmän sisällä sekä kehitetään aiemmin hankitun osaamisen tunnustamiskäytäntöjä. Korkeakoulujen yhteinen hakujärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2013 valinnoissa. Opinto-ohjaajien koulutusta vahvistetaan.

Keskeistä on myös opiskelupaikkojen tarkoituksenmukainen käyttö ja se, että osaamisen päivittämiselle ja uusintamiselle on tarjolla toimivat opintomahdollisuudet aikuiskoulutuksessa. Aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen yhtenä tavoitteena on tuottaa joustavia koulutusrakenteita, joilla vastataan työelämän tarpeisiin yksilöiden osaamista kehittämällä. Samalla vapautetaan nuorille koulutuspaikkoja tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Osaamisen kehittäminen on näkökulmana myös tutkintojen kansallisessa viitekehyksessä. Tähän liittyen on käynnistetty pilotteja, joilla oppisopimustyyppinen täydennyskoulutus on tuotu myös korkeakoulujen piiriin.

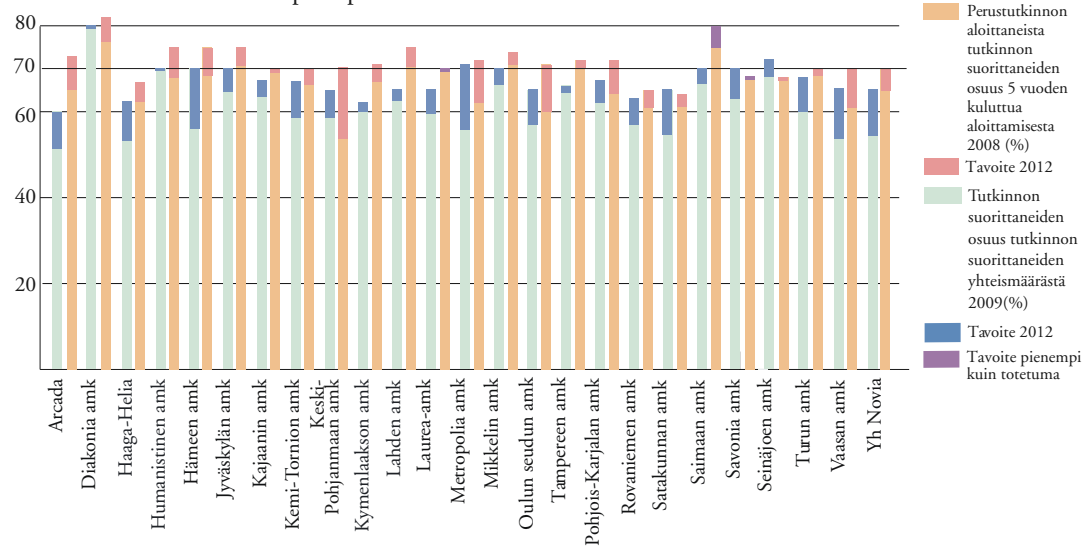
Korkeakoulujen peruskoulutuksen ja opintoprosessien kehittämisessä keskeistä on laatu sekä tutkintoaikojen lyhentäminen. Koulutuksen laatuun liittyviä indikaattoreita sopimuskaudella 2010–2012 ovat opiskelija-opettaja -suhde, tutkintojen määrä suhteessa opettajien määrään ja vähintään 45 opintopistettä suorittaneiden osuus tutkintoa suorittavista. Opintoprosessien sujuvuutta ja opintojen ohjauksen osuvuutta arvioidaan tarkastelemalla perustutkinnon aloittaneista tutkinnon suorittaneiden osuutta 5/7 vuoden kuluttua aloittamisesta (%) sekä tarkastelemalla opintojen läpäisyä.

Korkeakoulujen ydinprosessien, opetuksen ja tutkimuksen toimivuutta tarkastellaan myös sopimuskaudeksi asetettavien keskimääräisten tutkintotavoitteiden toteutumien kautta. Yliopistoille on asetettu alakohtaiset tutkintotavoitteet maisteri- ja tohtorintutkinnoille ja yliopistokohtainen tavoite kandidaatintutkinnoille. Ammattikorkeakouluissa alakohtaiset tutkintotavoitteet on asetettu ammattikorkeakoulututkinnoille. Ylemmille ammattikorkeakoulututkinnoille tavoite on korkeakoulutasoinen.

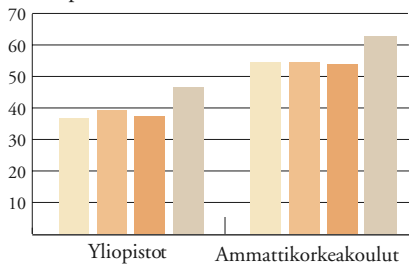
Yliopistot: opintoprosessit

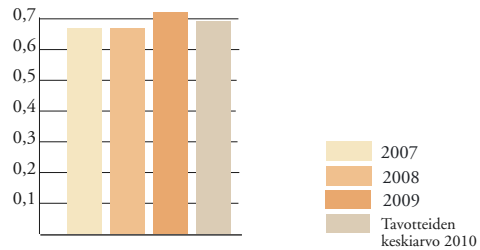
Ammattikorkeakoulut: opintoprosessit

Vähintään 45 opintopistettä suorittaneiden osuus perustutkintoa suorittavista (%)

Tohtorintutkinnot / professorit

Korkeakoulujen lukukausimaksukokeilu

Korkeakoulut voivat vuosina 2010–2014 periä maksuja vieraskieliseen ylempään korkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutusohjelmaan hyväksytyltä ETA-alueen ulkopuolelta tulevalta opiskelijalta. Korkeakoulut voivat itse määrittellä perittävien maksujen suuruuden. Maksujen perimisen edellytyksenä on, että korkeakoululla on apurahajärjestelmä, jolla voidaan tarvittaessa tukea maksullisiin koulutusohjelmiin osallistuvien opiskelijoiden opiskelua.

Kokeilu toimii yhdeksässä yliopistossa ja kymmenessä ammattikorkeakoulussa. Yhteensä kokeiluun osallistuu 130 koulutusohjelmaa. Vuonna 2010 alle puolet kokeilun ohjelmista on maksullisia, muissa maksujen perimisen on tarkoitus käynnistyä myöhemmin kokeilun aikana. Kokeiluun voidaan liittää uusia maksullisia koulutusohjelmia myös kokeilun aikana. Kokeilun aikana selvitetään, mitä vaikutuksia maksullisiin koulutusohjelmiin siirtymisestä on korkeakoulujen kansainvälistymiselle, suomalaisen korkeakoulutuksen vetovoimalle, opiskelijavirroille ja vieraskielisen korkeakoulutuksen laadulle.

2.2 Yliopistojen tieteellinen jatkokoulutus

Yliopistot vahvistavat korkeatasoisen tieteellisen tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja tasa-arvoisen tutkijanuran edellytyksiä sekä asemaansa kansainvälisessä tutkimuskentässä. Yliopistot turvaavat oman profiilinsa mukaisesti työvoiman ja tutkijakunnan saatavuuden.

Tutkijanuran kehittäminen ja kansainvälistyminen ovat opintojen nopeuttamisen lisäksi yliopistojen kauden 2010–2012 painopisteistä. Tavoitteena on, että yhä useampi tohtorintutkinnon suorittanut sijoittuisi akateemisten työyhteisöjen sijaan yrityssektorille tai laajemmin työelämään. Keskeinen keino tutkijanuran kehittämisessä houkuttelevaksi uravaihtoehdoksi on yliopistojen tutkimushenkilöstön sekä yritysmaailman ja tutkimuslaitosten välisen kaksisuuntaisen liikkuvuuden lisääminen.

Tutkijanuran kehittämisessä tavoitteena on tehdä tutkijanurasta entistä läpinäkyvämpi ja ennakoitavampi. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen Akatemia ja yliopistot toteuttavat toimenpideohjelmaa tutkijankoulutuksen ja tutkijanuran kehittämiseksi vuosille 2007–2011. Toimenpideohjelman osana yliopistot ottavat käyttöön neliportaisen tutkijanuramallin. Neliportaisessa tutkijanurajärjestelmässä pyritään helpottamaan ja vahvistamaan kaksisuuntaista siirtymistä yliopistojen ja muiden toimijoiden; tutkimuslaitosten, yritysten, julkisen hallinnon, välillä esimerkiksi uudistamalla akateemisen työn ulkopuolella saavutettujen ansioiden huomioimista järjestelmän kelpoisuuskuvauksia hyödyntäen. Neliportainen järjestelmä antaa myös yrityksille ja tutkimuslaitoksille työkaluja omien virkarakenteidensa tarkasteluun.

Sopimuskaudella 2010–2012 yliopistojen tieteelliselle jatkokoulutukselle on asetettu yliopiston tutkimusintensiivisyyttä kuvaava indikaattoritavoite, jossa tohtorinkoulutuksen tuloksellisuus suoritettujen tohtorintutkintojen muodossa suhteutetaan yliopiston professorien lukumäärään. Yliopistotutkimuksen ja tutkijankoulutuksen toimivuutta tarkastellaan lisäksi sopimuskaudeksi asetettavien keskimääräisten alakohtaisten tohtorintutkintotavoitteiden toteutumien kautta.

2.3 Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta

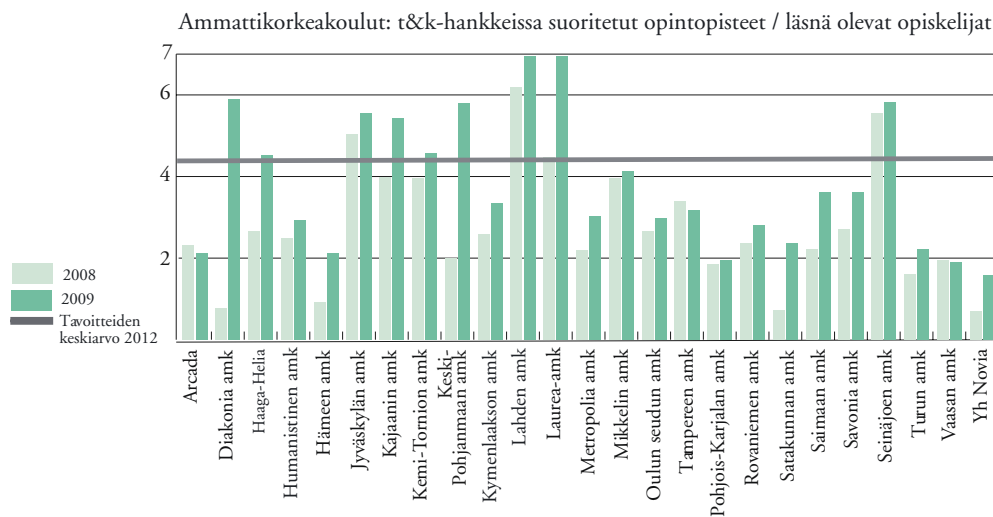
Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat innovaatiojärjestelmän perusta. Korkeakoulut toimivat aktiivisena osana yhteiskuntaa. Yritykset, työyhteisöt ja viranomaiset ovat kiinnostuneita osallistumaan korkeakoulujen kehittämiseen ja hyödyntävät niiden tarjoamaa osaamista. Yliopistot vahvistavat korkeatasoisen tieteellisen tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja tasa-arvoisen tutkijanuran edellytyksiä sekä asemaansa kansainvälisessä tutkimuskentässä.

Ammattikorkeakoulut vahvistavat työelämään, taiteelliseen toimintaan ja alueellisiin tarpeisiin kytkeytyvää opetusta, yrittäjyyttä sekä erityisesti tuotekehitykseen sekä yritysten, työyhteisöjen ja kolmannen sektorin kehittämiseen liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä

Suomessa on meneillään monien muiden maiden tavoin merkittäviä tutkimus-, innovaatio- ja koulutuspolitiikan uudistuksia, joiden tavoitteena on tukea osaltaan eurooppalaisen tutkimusalueen kehittämistä ja suomalaisten korkeakoulujen menestymistä kansainvälisessä kilpailussa. Tavoitteena on kehittää korkeakoulu- ja tutkimusjärjestelmää siten, että korkea laatu on keskeinen kilpailuetu ja kansainvälisten korkeatasoisten kumppanuuksien mahdollistaja.

Sopimuskaudella 2010–2012 yliopistojen tieteellisten julkaisujen sekä kansainvälisten referee-julkaisujen suhteuttaminen opetus- ja tutkimushenkilökuntaan antaa viitteitä kunkin yliopiston henkilöstön tutkimusintensiivisyydestä ja laadusta. Tutkimustoiminnan laatua kuvaa erityisesti kansainvälisten referee-julkaisujen määrä. Ammattikorkeakoulusektorilla päätoimisten opettajien ja t&k -henkilöstön julkaisuaktiivisuutta seurataan suhteuttamalla em. henkilöstön julkaisujen lukumäärä henkilöstön lukumäärään.

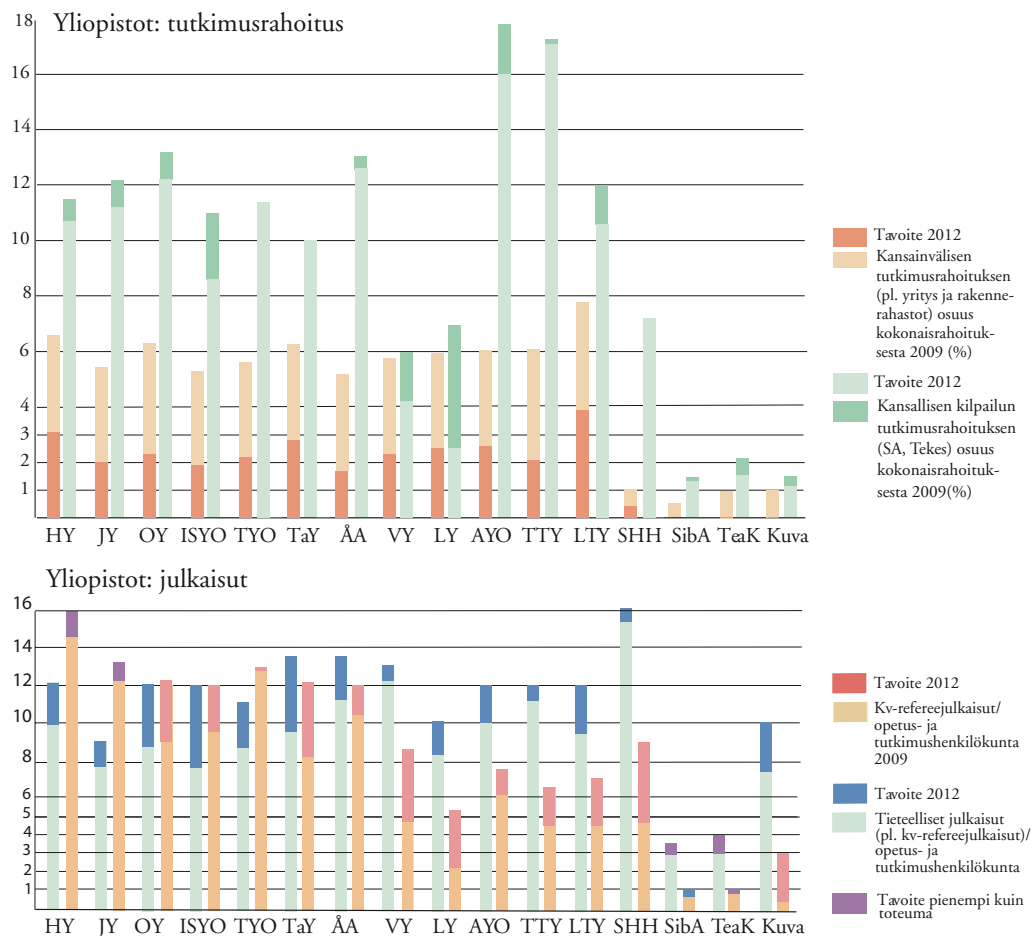
Kilpailuun perustuvaan rahoitukseen on sisäänrakennettu laadunvarmistusulottuvuus. Yliopiston tai ammattikorkeakoulun kyky houkutelua kilpailuun perustuvaa tutkimusrahoitusta Suomen Akatemialta tai Tekesiltä asemoi korkeakouluja kansallisella tasolla. Erityisesti yliopistosektorilla yliopistojen mahdollisuudet osallistua Teke-sin teknologiapainotteisiin ohjelmiin eivät ole yhtäläiset johtuen eroista tieteenalarakenteessa (vrt. taideyliopistot).

Kansainvälisen kilpaillun tutkimusrahoituksen osuus yliopiston kokonaisrahoituksesta kertoo yliopiston tutkimustoiminnan laadusta ja kansainvälistymisen asteesta esim. kansainvälisiin tutkimuskonsortioihin osallistumisen muodossa. Kansainvälisen tutkimusrahoituksen indikaattori ei huomio rakennerahastojen kautta tapahtuvaa rahoitusta siksi, että alueesta riippuen korkeakoulujen mahdollisuudet rakennerahastoinstrumenttien hyödyntämiseen vaihtelevat.

Ammattikorkeakoulujen t&k hankkeet ovat yksi ilmentymä ammattikorkeakoulun kyvystä vastata alueensa palvelutehtävään. T&k -hankkeet tuovat korkeakoululle tutkimus- ja kehitystyöstä tuloja, mutta vaikuttavat myönteisesti myös koulutuksen työelämärelevanssiin. Opiskelijoiden kytkeytymistä ammattikorkeakoulunsa t&k -hankkeisiin ja hankkeiden kautta saatua kosketusta työelämään mittaa sopimuskauden 2010–2012 indikaattori t&k -hankkeissa suoritettujen opintopisteiden suhteutettuna läsnä olevien opiskelijoiden lukumäärään.

Sopimuskauden lähtötilanteessa yliopistot ovat asettaneet kansainvälisen tutkimusrahoituksensa kasvulle korkean tavoitteen (2,6 > 3,5). Tämä on tulkittavissa niin, että yliopistot luottavat uuden yliopistolain tarjoamiin mahdollisuuksiin kansainvälistymistoimintointojensa osalta.

2.4 Kansainvälistyminen

Korkeakoulut kehittävät toimintaansa kansainvälisinä ja vetovoimaisina oppimis- ja tutkimusyhteisöinä. Korkeakoulut profiloituvat kansainvälisessä toiminnassaan omilla vahvuusalueillaan ja kantavat vastuuta globaalien kysymysten ratkaisemisessa.

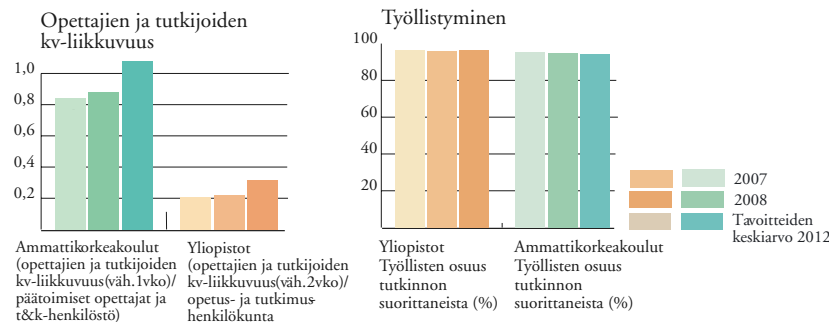
Sopimuskaudella 2010–2012 korkeakoulujen kansainvälistyminen on keskeinen painopiste. Tavoitteena on, että Suomessa olisi nykyistä vahvempi, laadukkaampi ja kansainvälisesti vetovoimaisempi korkeakoululaitos, korkeatasoinen tutkijakoulutus ja tutkijakunta sekä maailmanluokan tutkimusympäristöjä.

Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategiassa linjattujen toimenpiteiden tarkoituksena on luoda Suomeen aidosti kansainvälinen sekä vahva ja vetovoimainen korkeakoulu- ja tutkimusyhteisö, joka edistää yhteiskunnan kykyä toimia avoimessa kansainvälisessä ympäristössä, tukee monikulttuurisen yhteiskunnan tasapainoista kehitystä ja kantaa vastuuta globaalien ongelmien ratkaisemisesta. Suomalaisen korkeakoulujen kansainvälistymistä vahvistamalla parannetaan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen laatua. Kansainvälistymisstrategian lisäksi korkeakoulujen rakenteiden ja prosessien uudistuminen - rakenteellinen kehittäminen ja yliopistolain uudistus - tähtäävät aidosti kansainväliseen korkeakouluyhteisöön, joka on laadukas ja houkutteleva kumppani parhaille kansainvälisille toimijoille.

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisissä sopimuksissa on sovittu korkeakoulukohtaisesti määrällisistä tavoitteista kansainväliselle opiskelijaliikkuvuudelle. Asetetuilla tavoitteilla pyritään lisäämään Suomeen tulevien ja täältä yli kolme kuukautta kestävään vaihtoon lähtevien opiskelijoiden määrää. Suomalaisen korkeakoulujen vetovoimaisuutta tarkastellaan myös ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden lukumäärälle asetettujen tavoitteiden kautta.

Kauden 2010–2012 kansainvälistymisen sopimusindikaattori tarkastelee kunkin korkeakoulun opettajien ja tutkijoiden kansainvälisiä liikkuvuusjaksoja (yliopistosektorilla yli 2 viikon jaksot, amk-sektorilla yli 1 viikko) suhteessa päätoimisten opettajien ja tutkimus- ja kehityshenkilöstön määrään.

Lähtötilanteessa ammattikorkeakoulusektorin henkilöstöliikkuvuus on yliopistosektoria laajempaa. Ammattikorkeakoulujen henkilöstöliikkuvuudelleen asettamat tavoitteet (keskimäärin 1,08) vuodelle 2012 ovat myös huomattavasti yliopistojen asettamaa tavoitetasoa korkeammat (keskimäärin 0,32).

3 Korkeakoulujen rahoitusmalli

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen sopimus on neuvoteltu vuosille 2010–2012. Vuodesta 2013 alkaen tavoitteena on siirtyä nelivuotisiin sopimuskausiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee rahoituspäätökset vuosittain. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen väliset sopimusneuvottelut käydään sopimuskautta edeltävänä vuonna. Sopimuksen väli vuosina neuvottelut järjestetään ja rahoitusta tarkistetaan vain tarvittaessa. Vuosina, jolloin neuvotteluja ei järjestetä, antaa opetus- ja kulttuuriministeriö korkeakouluille kirjallisen palautteen.

Yliopistojen rahoitusmalli

Valtion rahoitus yliopistojen menoihin määräytyy laskennallisesti kaikkien yliopistojen osalta samojen periaatteiden mukaisesti. Kaudella 2010–2012, uusimuotoisten yliopistojen rakentumisvaiheessa yliopistojen keskinäiset rahoitussuhteet eivät olennaisesti muutu, mutta pidemmällä aikavälillä toiminnan tuloksellisuus heijastuu yksittäisen yliopiston saamaan rahoitukseen.

Edellisten sopimuskausien kaltaista tuloksellisuusrahoitusta ja erikseen haettavaa harkinnanvaraista hanke- rahoitusta ei ole. Tuloksellisuusnäkökulma otetaan erillisen tuloksellisuusrahoituksen sijaan huomioon valtion rahoituksen määräytymisperusteissa. Yliopistojen sisäisten kehittämishankkeiden tukeminen jää yliopistojen omaan harkintaan. Lähtökohtana on, että yliopisto huolehtii koulutuksen laajenuksista ja uudelleen suunta- uksista kokonaisrahoituksensa puitteissa sisäisin rakenteellisen kehittämisen keinoin.

Vuodesta 2010 alkaen yliopistojen rahoitus on osoitettu yliopistoille. Rahoitusmallissa hallitusohjelman mukaisesti on painotettu laadun ja vaikuttavuuden merkitystä ja tutkimuksen painoarvoa lisätty suhteessa koulutukseen. Koulutuksessa laadun ja vaikuttavuuden painoarvo on tutkimusta vähäisempi, jotta kaikkien yliopistojen koulutusresurssien riittävyys voidaan turvata. Rahoitus osoitetaan yhtenä kokonaisuutena, joka muodostuu seuraavista pääsääntöisesti laskennallisista elementeistä:

Toiminnan laatuun, laajuuteen ja vaikuttavuuteen liittyvä laskennallinen perusrahoitus sekä muut koulu- tus- ja tiedepolitiikan tavoitteet rahoituskokonaisuuden koulutus- ja tieteenalarakenteeseen liittyvä laskennalli- nen osuus lasketaan opetus- ja kulttuuriministeriössä.

TOIMINNAN LAATUUN, LAJUUTEEN JA VAIKUTTAVUUTEEN LIITYVIÄ LASKENNALLINEN PERUSRAHOITUS 75%		MUUT KOULUTUS- JA TIEDEPOLITIIKAN TAVOITTEET 25%
Koulutus 55%	Tutkimus ja tutkijankoulutus 45%	Koulutus ja tieteenalarakenne 75%
Toiminnan laajuus 85%	Toiminnan laajuus 75%	Strateginen kehittäminen 25%
Laatu ja vaikuttavuus 15%	Laatu ja vaikuttavuus 25%	

Yliopistojen kokonaisrahoituksesta määräytyy laskennallisesti 94 prosenttia. Valtion rahoitus sisältää lisäksi strategiarahoitusosuuden (6 %), joka vastaa määrältään aikaisempien rahoitusmallien hankerahoitusta.

Strategiarahoituksen lähtökohtana on yliopistojen oma strategiatyö. Strategiatyön perusteella myönnettävän rahoituksen edellytyksenä on, että strategialinjaukset ottavat huomioon valtakunnalliset koulutus- ja tiedepoliittiset tavoitteet, joita koulutuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi on asetettu eduskunnan ja hallituksen toimesta. .

Strategiarahoitus sovitaan ministeriön ja yliopiston välisessä neuvottelussa yliopiston strategiatyön, erilaisen profiloitumisen, painoalojen vahvistamisen ja uudelleen suuntausten pohjalta.

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli

Valtionosuusrahoituksen lähtökohta on edellisen vuoden opiskelijamäärä. Ammattikorkeakoulun rahoituksen laskentaperusteita muutettiin valtionosuusuudistuksen yhteydessä 1.1.2010 lukien siten, että opiskelijamäärä sovitaan aloittain ilman jakoa nuorten ja aikuisten koulutukseen.

Koulutusaloittainen kokonaisopiskelijamäärä sisältää nuorten ja aikuisten ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen, ylempään amk-tutkintoon johtavan koulutuksen, erikoistumisopintojen, avoimen ammattikorkeakouluopetuksen, opettajankoulutuksen sekä maahanmuuttajien valmentavan koulutuksen.

Perusrahoitus

Vaikka ammattikorkeakoulujen ohjaukseen otettiin uutena elementtinä tutkintotavoitteista sopiminen, eivät tutkintotavoitteet vaikuta ammattikorkeakoulujen rahoitukseen sopimuskaudella 2010–2012. Rahoituksen perustana olevasta ammattikorkeakoulun alakohtaisesta opiskelijamäärästä vuosille 2010–2012 on sovittu ammattikorkeakoulujen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kesken.

Laskennallisen ja toteutuneen opiskelijamäärän seurannassa opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa huomioon nuorten ja aikuisten ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen, ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen, ammatillisten erikoistumisopintojen, avoimen ammattikorkeakouluopetuksen, opettajankoulutuksen sekä maahanmuuttajien valmentavan koulutuksen.

VALTIONOSUUSRAHOITUS (YKSIKKÖHINTA X OPISKELIJAMÄÄRÄ) 849 M€ v. 2009		VALTIONAVUSTUS 24 M€ v. 2009
70 % (594 M€) ◦ laskennallisen opiskelijamäärän mukaan ◦ opiskelijamäärä määräytyy koulutusaloittain	30% (255 M€) ◦ suoritettujen tutkintojen mukaan ◦ 2 vuoden keskiarvo	Hankerahoitus n. 20 M€ Tuloksellisuusrahoitus 3 M€
Yksikköhinnan harkinnanvarainen korotus		

Hankerahoitus

Sopimuskaudella 2010–2012 opetus- ja kulttuuriministeriö tukee hankerahoituksella ammattikorkeakoulujen strategiatyössä esille nousevia kehittämiskohteita. Hankerahoitusta myönnetään vuosittain keskimäärin 20 miljoonaa euroa. Ammattikorkeakoulut tekevät hankerahoitusesitykset kahteen hankekoriiin: tutkimus- ja kehitystyö ja ammattikorkeakoulun strategiaa tukevat muut kehittämishankkeet (painopisteinä erityisesti kansainvälistymisen edistäminen, rakenteellinen kehittäminen ja opintoprosessien tukeminen). Viimeksi mainitusta on mahdollista tehdä kolme hanke-esitystä.

Hanke-esitysten yhteismäärä on enintään neljä. Ammattikorkeakoulujen strategiaa tukevien hankkeiden kohdalla tulee ilmetä mitä strategian kohtaa hanke edistää. Hankkeiden tulee myös toteuttaa korkeakoulujen yhteisten tavoitteiden toteutumista.

Tuloksellisuusrahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää tuloksellisuuskriteerien perusteella tehtävässä arvioinnissa parhaiten menestyneille ammattikorkeakouluille tuloksellisuusrahaa vuosina 2010–2012 vuosittain 3 miljoonaa euroa. Tuloksellisuusrahoituksen kriteerit ovat osin sopimuksen tavoitteita ja tunnuslukuja. Tähän sisältyen opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää tuloksellisuusrahoitusta laatuysikköarvioinnissa menestyneille ammattikorkeakouluille sopimuskauden ajan yhteensä 1,5 miljoonaa euroa vuosittain.

4 Suomalainen korkeakoululaitos kansainvälisessä vertailussa

Suomalainen korkeakoulujärjestelmä pärjää hyvin, kun sen keskeisiä tunnuslukuja verrataan muiden maiden vastaaviin. Tämä pätee sekä korkea-asteen koulutuksen resursointiin että korkea-asteen koulutuksen opintoprosesseihin. Suhteessa muihin maihin Suomi pärjää huonommin kun tarkastellaan nivelvaihetta toiselta asteelta korkeakoulutukseen sekä korkeakoululaitoksen kansainvälistymistä.

Kustannukset ja rahoitus

Kansainvälisesti yleisimmin käytetty koulutuksen talousmittari on eri koulutusasteille osoitetut varat suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT). Indikaattorin hyvänä puolena on sen vertailukelpoisuus eri maiden välillä. Toisaalta mittarin tulkintaa hankaloittaa kokonaistalouden kausivaihtelujen vaikutukset indikaattorin arvoon.

Korkea-asteen koulutuksen kustannukset suhteessa bruttokansantuotteeseen ovat Suomessa kansainvälistä keskitasoa. Suomessa korkea-asteen koulutuksen kustannukset ovat 1,6 % bruttokansantuotteesta, kun OECD-maiden keskiarvo on 1,5 %. Muiden pohjoismaiden osuudet ovat lähellä Suomen tasoa (Ruotsi 1,6 %, Tanska 1,7 % ja Norja 1,3 %). OECD-maista erottuvat joukosta ne maat, joissa yksityisen rahoituksen osuus on suuri, Yhdysvalloissa koulutuksen kustannukset ovat 3,1 % BKT:stä ja Kanadassa 2,6 % bkt:stä.

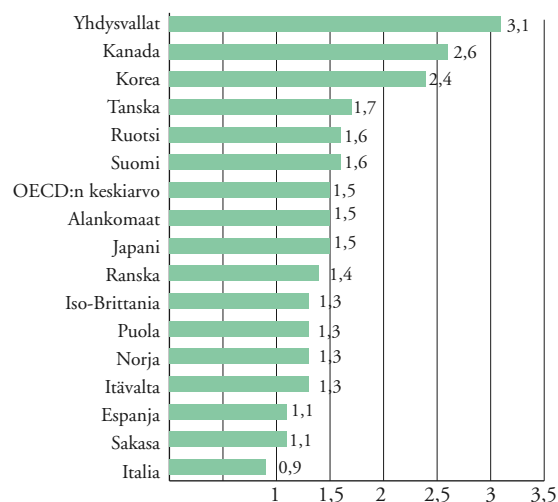
Yksityisen rahoituksen osuus kustannuksista on suuri maissa, joissa kerätään lukukausimaksuja. Yhdysvalloissa yksityisen rahoituksen osuus korkeakoulutuksen kustannuksista on lähes 70 % ja Kanadassa se on hieman yli 40 %. EU-maista ainoastaan Iso-Britanniassa yksityisen rahoituksen osuus on yli 35 prosenttia. OECD-maiden EU-jäsenien keskiarvo yksityisen rahoituksen osuudesta on 20 %. Suomessa yksityisen rahoituksen osuus korkeakoulutuksen kustannuksista on pieni, noin 4 %. Kustannusten tiedot ovat vuodelta 2007.

Väestön koulutustaso ja opintoprosessit

Kouluttautumisen voimakas laajentuminen on ollut yleinen trendi lähes kaikkialla maailmassa viimeisten vuosien aikana. Suomessa 25–34 vuotiaista korkea-asteen tutkinto oli vuonna 2008 yhteensä 38 %:llä, kun OECD:n keskiarvo oli 35 %. Koulutustason noususta kertoo se, että samana vuonna 55–64 vuotiaista korkea-asteen tutkinto oli Suomessa 29 %:lla. OECD-maiden osalta koulutustason nousu on ollut vieläkin suurempaa, sillä OECD:n maissa 55–64 vuotiaista vain 20 %:lla oli korkea-asteen tutkinto. Muissa pohjoismaissa kehitys on ollut samansuuntaista, esim. Ruotsissa korkea-asteen koulutus oli 25–34 vuotiaista 41 %:lla ja 55–64 vuotiaista 26 %:lla.

Väestön koulutustasoon, eli siihen kuinka moni ikäluokasta suorittaa korkeakoulututkinnon vaikuttaa kaksi asiaa. Ensinäkin se, kuinka moni ikäluokasta aloittaa korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen ja toisaalta se kuinka moni aloittaneista suorittaa korkeakoulututkinnon. Seuraavassa tarkastelussa korkeakoulututkinnolla tarkoitetaan Unescon kansainvälisen ISCED-koulutusluokituksen 5A-luokkaa, joka vastaa Suomessa yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa suoritettavia perustutkintoja. Muissa maissa saattaa olla vahva ammatillisesti suuntautunut korkea-asteen sektori, eli Unescon luokka 5B-luokka, jota Suomessa vastasi lähinnä entiset opistoasteen tutkinnot. 5B-luokkaa sisältyy edelle oleviin laskelmiin väestön koulutustasosta ja korkea-asteen koulutuksen kustannuksista, mutta sitä ei oteta huomioon seuraavassa opintoprosesseja tarkastelevassa osiossa.

Korkeakoulutuksen kustannusten osuus BKT:stä

Tiedot vuodelta 2007. Lähde: OECD

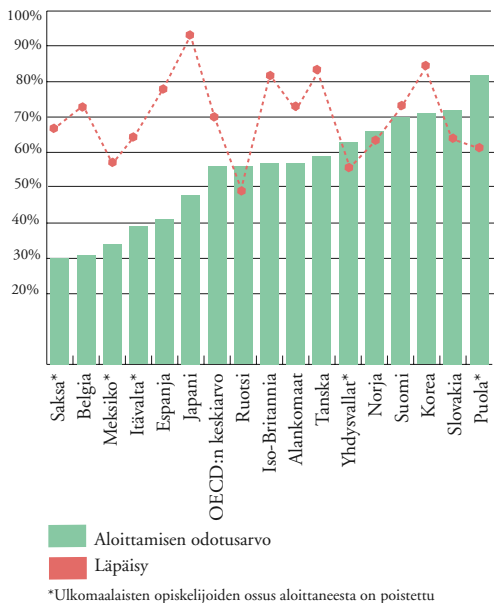
Suomessa muiden Pohjoismaiden tapaan suuri osa ikäluokasta aloittaa korkeakouluopinnot. Samoin läpäisy on Suomessa hieman OECD-maiden keskiarvon yläpuolella. Laskennallisesti voidaan arvioida, että Suomessa lähes 50 % ikäluokasta tulee jossain vaiheessa suorittamaan korkeakoulututkinnon.

Korkeakoulutukseen osallistuminen ja tutkinnon suorittamisaste vaihtelevat eri maiden korkeakoulujärjestelmissä huomattavasti. Esimerkiksi Japanissa päästään lähes samankaltaisiin lukuihin ikäluokan koulutustason suhteen siten, että suhteellisen pieni joukko (48 % ikäluokasta) aloittaa korkeakouluopinnot, mutta toisaalta Japanissa 93 % aloittaneista suorittaa korkeakoulututkinnon.

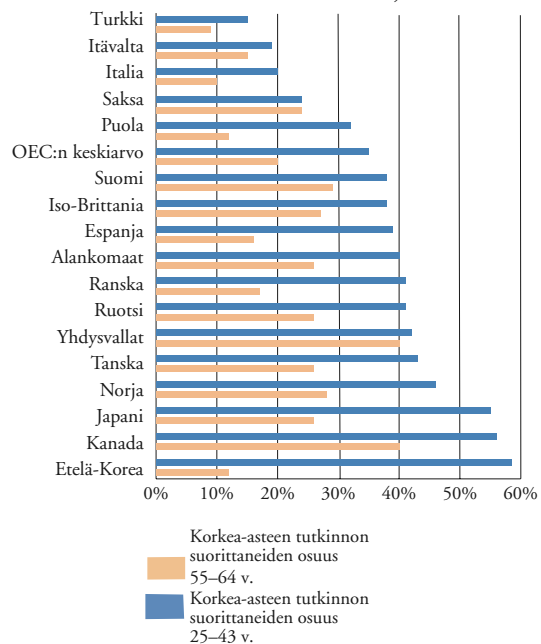
Tutkinnon suorittamisasteen suhteen Suomi on OECD-maiden osalta kärkiluokkaa. Sen sijaan suomalaisen korkeakoulujärjestelmän ongelma on siinä, että korkeakoulutetut saadaan työmarkkinoille suhteellisen hitaasti. Suomalaiset nuoret aloittavat yliopisto- ja ammattikorkeakouluopinnot mediaani-ikänsä 21,3-vuotiaina, mutta viidennes aloittajista on yli 26,2-vuotiaita. OECD-maissa vastaavat luvut ovat 20,4 vuotta ja 25,4 vuotta. Toisaalta esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa aloittamisiät ovat jopa hiukan korkeampia kuin Suomessa.

Suomessa korkeakouluista myös valmistutaan keskimääräistä vanhempana. Suomessa valmistuneiden korkeakouluopiskelijoiden mediaani-ikä on 26,9 vuotta (OECD keskiarvo 25,2 vuotta) ja viidennes valmistuneista on yli 33,0 vuotiaita (OECD keskiarvo 30,5 vuotta). Ruotsissa valmistumisiät ovat samansuuntaisia (mediaani 27,5 vuotta ja viidennes valmistuneista yli 35,3 vuotiaita).

Korkeakouluopintojen aloittamisen odotusarvo ja läpäisy

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–34 vuotiaista ja 55–64 vuotiaista

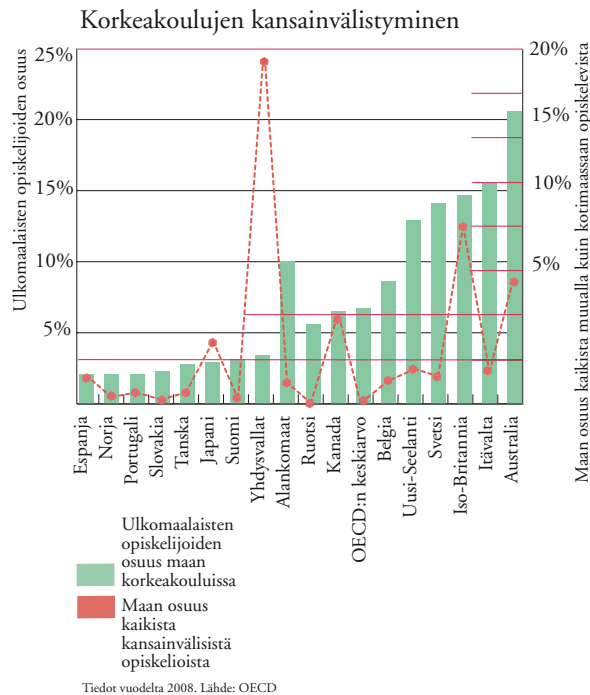

Kansainvälistyminen

Opiskelijoiden liikkuminen ja korkeakoulutuksen kansainvälistyminen on ollut voimakkaassa kasvussa viime vuosina. Vuonna 2008 yhteensä 3,3 miljoonaa korkea-asteen opiskelijaa opiskeli muualla kuin kotimaassaan. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua oli yli 10 % ja vuoteen 2000 verrattuna luku on lähes kaksinkertaistunut.

Kansainväliset opiskelijamarkkinat ovat selkeästi polarisoituneet, Australia, Ranska, Saksa, Iso-Britannia ja Yhdysvallat vastaanottavat yli 50 prosenttia kaikista kansainvälisistä opiskelijoista. Kuva kuitenkin muuttuu, jos tarkastellaan ulkomaalaisten opiskelijoiden osuutta kaikista ko. maan korkeakouluopiskelijoista. Suhteessa maan korkeakoulujärjestelmään eniten ulkomaalaisia on Australiassa, jossa kansainvälisiä opiskelijoita on 20,6 % kaikista korkea-asteen opiskelijoista. Mutta huolimatta siitä, että Yhdysvallat vastaanottaa lukumääräisesti eniten ulkomaalaisia opiskelijoita, on heitä vain 3,4 % suhteessa maan kaikkiin korkea-asteen opiskelijoihin. OECD-maiden keskiarvo on 6,7 prosenttia.

Suomessa ulkomaalaisia opiskelijoita oli vuonna 2008 yhteensä 3,1 % kaikista korkea-asteen opiskelijoista. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomeen päätyy 0,3 prosenttia kaikista muualla kuin kotimaassaan opiskelevista opiskelijoista. Osuus on pysynyt samana koko 2000-luvun. Esimerkiksi Ruotsin osuus on 1,0 % ja Tanskan osuus 0,6 %. Korkeakoulutuksen kansainväistymisen lukuja tarkasteltaessa on huomioitava, että eri maissa on eri käytäntöjä ulkomaalaisen opiskelijan määrittelylle. OECD käyttää kansainvälisen opiskelijan määritelmää, jonka takia OECD-tilastoinnissa Suomessa on hieman vähemmän ulkomaalaisia opiskelijoita kuin esim. OKM:n tilastoinnissa.

Yliopistot

TAULUKKOLUETTELO

- Y1 Yliopistot 1999, 2004 ja 2009
- Y2 Läsnaolevat opiskelijat yliopistoittain 2009
- Y3 Läsnaolevat opiskelijat aloittain 2009
- Y4 Perustutkinto- ja uudet opiskelijat 1990–2009
- Y5 Hakeneet ja hyväksytyt opiskelijat 1990–2009
- Y6 Hakeneet, hyväksytyt ja uudet opiskelijat yliopistoittain 2009
- Y7 Hakeneet, hyväksytyt ja uudet opiskelijat aloittain 2009
- Y8 Ulkomaalaiset opiskelijat 1991–2009
- Y9 Ulkomaiset opiskelijat yliopistoittain 2009
- Y10 Yliopistojen täydennyskoulutus ja avoin yliopisto-opetus 2000–2009
- Y11 Täydennyskoulutuskurssit yliopistoittain 2009
- Y12 Avoin yliopisto-opetus 2009, osallistujat yliopistoittain ja kokovuotiset laskennalliset opiskelijapaikat 2009
- Y13 Tutkinnot 1990–2009
- Y14 Tutkinnot yliopistoittain 2009
- Y15 Tutkinnot aloittain 2009
- Y16 Ylempien korkeakoulututkintojen keskimääräiset suorittamisajat 2007, 2008 ja 2009 koulutusaloittain
- Y17 Ylemmän korkeakoulututkinnon vuonna 2007 suorittaneiden pääasiallinen toiminta tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan kalenterivuoden lopussa yliopistoittain
- Y18 Ylemmän korkeakoulututkinnon vuonna 2007 suorittaneiden pääasiallinen toiminta tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan kalenterivuoden lopussa koulutusaloittain
- Y19 Opetushenkilökunta 1990–2009
- Y20 Opetushenkilökunta yliopistoittain 2009
- Y21 Opetushenkilökunta aloittain 2009
- Y22 Yliopistojen määrärahat 1990–2009
- Y23 Määrärahat yliopistoittain 2009
- Y24 Määrärahat koulutusaloittain 2009
- Y25 Ulkopuolinen rahoitus yliopistoittain ja rahoituslähteittäin
- Y26 Ulkopuolinen rahoitus aloittain ja rahoituslähteittäin 2009
- Y27 Tulosalueiset kustannukset yliopistoittain 2009
- Y28 Tulosalueittaiset kustannukset koulutusaloittain 2009
- Y29 Kansainvälinen opiskelija- ja henkilökuntaliikkuvuus yliopistoittain 2009
- Y30 Kansainvälinen opiskelija- ja henkilökuntaliikkuvuus koulutusaloittain 2009
- Y31 Tieteellinen julkaisutoiminta yliopistoittain 2009
- Y32 Tieteellinen julkaisutoiminta koulutusaloittain 2009
- Y33 Harjoittelukoulut 2009

Opiskelijat ja tutkinnot

Vuonna 2009 läsnäolevia opiskelijoita oli yhteensä 168 475. Määrällisesti eniten opiskelijoita oli kasvukeskusten yliopistoissa, kuten esimerkiksi Helsingissä, Tampereella, Turussa, Oulussa ja Jyväskylässä. Maisterin tutkintoja suoritettiin vuonna 2009 yhteensä 10 535. Suoritettujen tohtorintutkintojen määrä on vastaavasti lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana noin 42%.

Hakeneet ja hyväksytyt

Vuonna 2009 yliopistoihin lähetettiin 30 000 hakemusta enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodesta 1990 hakemusten määrä on liki kolminkertaistunut. Opiskelupaikka myönnettiin yhteensä 32 229 hakijalle. Naisia uusiksi opiskelijoiksi hyväksytyistä oli 56 %. Kolme suosituinta yliopistoa hakijamäärien perusteella olivat Helsingin (37 543), Tampereen (23 577) ja Jyväskylän (18 746) yliopistot. Tieteenalakohtaisesti yli 20 000 hakijaa keräsivät humanistiset alat, yhteiskuntatieteet, kauppatieteet, luonnontieteet sekä teknillistieteelliset alat.

32

Ulkomaalaiset opiskelijat

Ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä on lisääntynyt jatkuvasti viime vuosina. Edellisvuoteen verrattuna ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita oli n. 13% enemmän. 6 984 ulkomaalaisesta opiskelijasta suurin osa tuli joko Euroopasta (3 340) tai Aasiasta (2 400). Määrällisesti suurin osa ulkomaalaisista tutkinto-opiskelijoista opiskeli Helsingin yliopistossa (1 333), Teknillisessä korkeakoulussa (935) ja Tampereen yliopistossa (512).

Yliopistot 1999, 2004 ja 2009, Y1

YLIOPISTOIHIN HAKENEET * _____	1999	2004	2009
- ensisijaisia hakemuksia	106 510	116 162	187 982
- valintakokeisiin osallistuneet	62 479	71 126	94 281
- hyväksytyt	25 517	29 261	32 229
UUDET OPISKELIJAT _____	19 373	20 420	20 169
KAIKKI OPISKELIJAT ** _____	151 734	174 047	168 475
TUTKINNOT _____	16 998	17 910	23 831
- alemmat korkeakoulututkinnot	2 540	2 717	10 775
- ylemmät korkeakoulututkinnot	11 856	12 588	10 535
- tohtorintutkinnot	1 156	1 399	1 642
OPETUSHENKILÖKUNTA _____	7 270	7 923	7 654
TUTKIMUSHENKILÖKUNTA _____			
- tutkijakoulutuksen tutkijaop.	1 386	1 571	2 377
- tutkijat	4 612	6 290	6 454
MUU HENKILÖKUNTA _____	13 802	14 093	14 470
BUDJETTIRAHOITUS, MENOT (mij.euro) ***	977	1 235	1 511
AVOIN YLIOPISTO-OPETUS _____			
opiskelijamäärä	77 522	82 318	72 128
TÄYDENNYSKOULUTUS _____			
- kurssien lukumäärä	5 382	3 515	3 288
- opiskelijamäärä	134 227	87 579	75 410

* 1999 ja 2004 eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoteen 2009. Vuoden 1999 ja 2004 tiedoissa hakija vain kerran yliopiston koulutusalaan kohden, vuodesta 2005 alkaen henkilön kaikki hakutapahtumat

** 1999 ja 2004 kaikki opiskelijat, 2009 läsnäolevat opiskelijat

*** Yliopistojen tilinpäätöstietojen nimellisarvoja

Läsnäolevat opiskelijat yliopistoittain 2009, Y2

	Al. kk.- tutk. suoritt.	Yl. kk.- tutk. suoritt.	Lisens. tutkinto suoritt.	Toht. tutkinto suoritt.	Muita tutk. suoritt.	Läsnäol. yht.
HY	19 892	7 095	277	4 110	858	32 232
JY	7 435	3 750	162	1 241		12 588
OY	7 946	4 253	195	1 356	444	14 194
JoY	5 130	1 257	107	518		7 012
KY	2 925	1 710	59	620	264	5 578
TY	8 833	3 430	370	1 635	594	14 862
TAY	8 102	3 044	120	1 682	717	13 665
ÅA	3 377	1 213	114	668		5 372
VY	2 750	1 009		276		4 035
LY	3 300	747	53	227		4 327
TKK	5 169	5 220	576	1 765		12 730
TTY	3 827	4 560	278	1 070		9 735
LTY	1 959	2 483	59	439		4 940
HKKK	1 990	1 051		248		3 289
SHH	1 407	487		145		2 039
TuKKK	1 602	480	37	159		2 278
SibA	609	520	18	105		1 252
TEAK	118	208	5	40		371
TaiK	669	945		176		1 790
KuvA	117	98		28		253
Yht.	87 167	43 560	2 430	16 508	2 877	152 542

Läsnäolevat opiskelijat aloittain 2009, Y3

	Al. kk.- tutk. suoritt.	Yl. kk.- tutk. suoritt.	Lisens. tutkinto suoritt.	Toht. tutkinto suoritt.	Muita tutk. suoritt.	Läsnäol. yht.
Teologinen	1 692	491	25	283		2 491
Humanistinen	15 220	5 545	253	2 186		23 204
Taideteollinen	1 237	1 207		216		2 660
Musiikki	609	520	18	105		1 252
Teatteri- ja tanssi	136	216	7	40		399
Kasvatustiet.	8 870	2 321	147	1 143		12 481
Liikuntatiet.	425	330	4	51		810
Yhteiskuntatiet.	10 368	3 753	263	1 759		16 143
Psykologia	1 040	278	217	283		1 818
Terveystiet.	1 268	849	33	502		2 652
Oikeustiet.	3 375	435	227	294		4 331
Kauppatiet.	11 303	4 357	66	1 169		16 895
Luonnontiet.	15 648	3 357	159	2 630		21 794
Maatal.-metsätiet.	1 996	602	1	391		2 990
Teknillistiet.	12 393	13 989	1 002	3 803		31 187
Lääketiet.		4 096		1 295	2 682	8 073
Hammaslääketiet.		659		87	82	828
Eläinlääketiet.	256	153		75	113	597
Farmasia	1 204	304	8	168		1 684
Kuvataideala	127	98		28		253
Yht.	87 167	43 560	2 430	16 508	2 877	152 542

Hakeneet, hyväksytyt ja uudet opiskelijat yliopistoittain 2009, Y6

	Hakemuksia	Val. kok. osallist.	Hyväksytyt	Uudet opisk.
HY	37 543	17 779	6 060	3 614
JY	18 746	9 520	3 599	1 994
OY	15 778	7 842	2 921	1 778
JoY	9 577	4 851	2 409	1 249
KY	6 198	2 712	1 555	886
TY	17 665	10 178	3 020	1 747
TaY	23 577	13 261	2 138	1 503
ÅA	4 424	1 696	1 389	791
VY	6 241	2 332	1 148	735
LY	4 553	2 623	973	642
TKK	10 297	6 051	1 933	1 375
TTY	8 501	4 057	1 638	1 100
LTY	5 303	2 274	1 185	880
HKKK	5 552	2 357	713	526
SHH	1 968	680	490	387
TuKKK	4 194	2 629	452	405
SibA	1 061	795	189	171
TeaK	1 828	1 494	68	62
TaiK	3 743	1 040	302	278
KuvA	1 233	110	47	46
Yht.	187 982	94 281	32 229	20 169

Hakeneet, hyväksytyt ja uudet opiskelijat aloittain 2009, Y7

	Hakemuksia	Val. kok. osallist.	Hyväksytyt	Uudet opisk.
Teologinen	1 162	595	365	278
Humanistinen	25 686	12 047	4 015	2 651
Taideteollinen	4 550	1 552	479	419
Musiikki	1 061	795	189	171
Teatteri- ja tanssi	2 913	2 362	82	75
Kasvatustiet.	26 211	18 729	3 257	1 986
Liikuntatiet.	2 011	427	193	156
Yhteiskuntatiet.	21 200	8 481	3 274	2 031
Psykologia	5 176	2 992	237	165
Terveystiet.	3 399	972	532	427
Oikeustiet.	3 705	2 389	572	493
Kauppatiet.	29 372	14 734	3 842	2 842
Luonnontiet.	22 719	8 230	7 729	3 452
Maatal.-metsätiet.	3 136	1 371	689	422
Teknillistiet.	26 200	12 732	5 386	3 667
Lääketiet.	4 646	3 565	621	429
Hammaslääketiet.	815	602	147	86
Eläinlääketiet.	592	391	70	49
Farmasia	2 195	1 205	503	324
Kuvataideala	1 233	110	47	46
Yht.	187 982	94 281	32 229	20 169

Hakeneet ja hyväksytyt 1990–2009, Y5

	Hakemuksia yht.	Val. kok. osallist. yht.	Hyväksytyt yht.	Hyväksytyt naisia %
1990	68 424	42 146	20 625	55,3
1992	85 384	53 901	20 552	55,1
1994	91 422	61 601	20 980	55,2
1996	91 635	66 245	22 854	54,3
1998	84 123	66 309	23 529	54,8
2000	110 132	64 278	26 760	57,7
2002	111 669	68 416	28 443	56,7
2004	116 162	71 126	29 261	57,7
2006	158 688	88 385	27 580	56,3
2008	159 497	94 940	30 484	57,6
2009	187 982	94 281	32 229	55,8

* Vuodesta 2005 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien tietojen kanssa. Vuodesta 2005 lähtien tiedoissa on mukana henkilön kaikki hakemukset, valintakokeisiin osallistumiset sekä hyväksytyksi tulemiset. Aikaisemmin henkilö on tilastoitu vain kerran kunkin yliopiston koulutus- alaa kohden.

Perustutkinto- ja uudet opiskelijat 1990–2009, Y4

	Perustutk.- opisk. yht.	Naisia %	Uudet opisk. yht.	Naisia %	FTE-laskenn. kokoaik. perustutk. opisk.*	Naisia %
1990	97 418	52,5	16 013	56,1		
1991	100 870	52,9	17 150	55,7		
1992	105 953	53,1	17 662	55,7		
1993	108 189	53,2	17 331	55,6		
1994	110 894	53,2	17 289	55,5		
1995	116 327	53,5	18 679	55,4		
1996	118 618	53,4	18 465	54,0		
1997	121 703	53,2	18 660	54,6		
1998	124 991	53,1	19 402	54,4		
1999	128 594	53,3	19 373	54,8		
2000	133 230	53,6	19 919	57,7		
2001	138 256	53,7	20 651	57,1		
2002	144 306	53,4	21 013	56,0		
2003	147 085	53,5	20 933	55,9	103 523	56,6
2004	149 167	53,5	20 420	56,5	105 929	56,5
2005	151 030	53,8	20 786	56,5	109 539	56,6
2006	152 165	53,9	20 150	56,5	108 641	57,0
2007	152 198	54,0	19 648	57,4	108 245	57,2
2008	140 558	55,4	19 643	56,0	100 943	56,4
2009	145 033	53,4	20 169	55,6	103 540	56,1

* Ensimmäisen vuoden ja yli 30 op (2003–2004 yli 20 ov) suorittaneet opiskelijat laskettu kertoimella 1, alle 30 op suorittaneet kertoimella 0,5 ja poissaolevat kertoimella 0.

Ulkomaalaiset opiskelijat 1991–2009, Y8

	Eurooppa	Aasia	Afrikka	P. Amer.	Latin Amer.	Oseania	Tuntem.	Yht.
1991	807	575	301	143	47	9	17	1 899
1992	962	670	300	139	51	12	48	2 182
1993	1 063	731	302	135	57	11	49	2 348
1994	1 195	789	317	145	55	11	54	2 566
1995	1 348	817	316	147	68	15	48	2 759
1996	1 562	858	345	188	84	14	56	3 105
1997	1 653	814	338	188	80	13	45	3 130
1998	1 718	809	360	178	80	13	41	3 199
1999	1 953	863	325	195	81	19	37	3 473
2000	2 187	910	311	197	84	15	28	3 732
2001	2 426	977	319	187	102	19	33	4 063
2002	2 575	1 002	256	165	99	21	68	4 186
2003	2 641	1 200	261	174	105	20	26	4 427
2004	2 756	1 306	257	180	123	24	27	4 673
2005	2 869	1 377	310	200	134	26	33	4 949
2006	2 983	1 606	393	210	170	20	52	5 434
2007	3 094	1 813	505	212	201	28	44	5 897
2008	3 098	2 043	587	211	197	26	33	6 195
2009	3 340	2 400	688	240	245	28	43	6 984

Ulkomaalaiset opiskelijat yliopistoittain, Y9

	Ulkom. opisk.
HY	1333
JY	493
OY	419
JoY	344
KY	194
TY	404
TaY	512
ÅA	408
VY	226
LY	59
TKK	935
TTY	434
LTY	372
HKKK	201
SHH	213
TuKKK	63
SibA	141
TeaK	21
TaiK	176
KuvA	36
Yht.	6 984

Täydennyskoulutus

Täydennyskoulutuskurssien määrä oli vuonna 1990 noin 5 200, kun vastaavasti täydennyskoulutuskursseja oli vuonna 2009 enää 3 288. 1990-luvun alusta lyhyempien koulutustapahtumien suosio on kasvanut ja pitempien vähentynyt. Täydennyskoulutukseen osallistui vuonna 2009 yhteensä 75 410 opiskelijaa ja koulutustunteja annettiin yhteensä 156 706. Eniten täydennyskoulutuskursseja tarjosivat Helsingin yliopisto, Åbo akademi ja Teknillinen korkeakoulu.

Avoimien yliopisto-opetus

Avoimien yliopisto-opetuksen suosio nousi hieman edellisvuodesta. Yhteensä opiskelijoita oli 72 128, joista 69 % oli naisia. Suosituimmat avoimien yliopisto-opintojen suorituspaikat olivat Helsingin yliopisto (17 425 opiskelijaa) ja Jyväskylän yliopisto (14 766 opiskelijaa). Kokonaisopetusmäärästä 2 % oli yliopistojen ulkopuolisten tahojen järjestämää.

Yliopistojen täydennyskoulutus ja avoimien yliopisto-opetus 2000–2009, Y10

TÄYDENNYSKOULUTUS	2000	2005	2009
- Kurssit yhteensä	5 198	3 841	3 288
- Lyhyet (alle 5 pv.)	2 690	1 650	1 900
- Muut alle 30 op	1 942	1 928	1 167
- Erikoistumisopinnot	566	263	221
Osallistujat	121 221	94 159	75 410
Tunnit yhteensä	332 904	210 173	156 706
AVOIMEN YLIOPISTO-OPETUS			
Opiskelijoita	80 002	82 318	72 128
Kokovuot. laskenn. opisk.paikat (LKO)	17 516	16 623	13 921

Täydennyskoulutuskurssit yliopistoittain 2009, Y11

	KURSSIEN LUKUMÄÄRÄ			Erikoist. opinnot	Osall. yht.	Tunnit yht.
	Yht.	Lyhyt kurssit lkm.	Muut kurssit lkm.			
HY	884	457	369	58	16 212	35 912
JY	149	72	57	20	5 831	10 186
OY	152	81	56	15	4 249	12 424
JoY	181	85	84	12	3 526	15 867
KY	77	42	16	19	2 274	8 126
TY	198	167	17	14	6 759	5 799
TaY	103	43	49	11	1 672	5 519
ÅA	398	366	31	1	8 840	4 310
VY	58	38	18	2	1 000	1 387
LY	54	20	27	7	1 888	4 093
TKK	379	246	127	6	7 681	20 447
TTY	89	44	36	9	2 235	7 210
LTY	48	24	18	6	1 380	2 831
HKKK	282	76	181	25	6 293	14 635
SHH	83	58	23	2	2 086	2 587
TuKKK	31	18	10	3	1 080	1 415
SibA	48	27	15	6	687	1 106
TaiK	30	22	6	2	565	796
KuvA	44	14	27	3	1 152	2 056
Yht.	3 288	1 900	1 167	221	75 410	156 706

Avoimien yliopisto-opetus 2009, osallistujat yliopistoittain ja kokovuotiset laskennalliset opiskelijapaikat, Y12

	AVOIMEN YLIOPISTO-OPETUKSEN OPISKELIJAT					LASKENNALLISET KOKOVUOTISET OPISKELIJAPAIKAT (LKO)			
	Yht. nettoluku	Naisia %	Yht. bruttoluku	Yo:n järj.	Muu järj.	Yht.	Itse järj.	Muut paikat	Ikäihm.yo Osall. yht.
HY	17 425	76,1	29 951	23 373	140	3 311	2669	642	2 457
JY	14 766	82,6	23 470	16 327	545	3 216	2121	1 095	5 295
OY	2 843	73,0	3 677	2 740	218	572	336	236	192
JoY	5 163	74,4	6 954	3 555	9	900	474	426	811
KY	3 141	86,1	3 787	2 381	45	709	388	321	925
TY	6 059	79,5	8 350	4 895	286	1 122	613	509	2 213
TaY	6 059	77,3	8 380	6 897	16	1 129	962	167	3 179
ÅA	3 648	73,0	4 557	3 175	351	723	482	241	312
VY	1 658	66,5	4 781	2 145	10	354	160	194	437
LY	3 636	72,8	4 392	2 741	19	672	394	278	1 437
TKK	377	59,7	704	704		50	50		
TTY	750	55,5	954	954		61	61		
LTY	719	43,3	1 561	1 308		97	76	21	
HKKK	3 179	57,0	6 694	6 694		655	655		
SHH	433	52,7	898	874	24	79	76	3	
TuKKK	914	65,0	1 775	1 775		127	127		
SibA	613	67,9	1 137	616		58	32	26	
TeaK	392	65,3	765	305		49	22	27	
TaiK	353	83,6	552	355		37	23	14	
Yht.	72 128	75,6	113 339	81 814	1 663	13 921	9 721	4 200	17 258

Tutkinnot

Tutkinnot yliopistoittain ja aloittain

Vuonna 2009 suoritettiin 10 775 alemmaa korkeakoulututkintoa, 10 535 ylempää korkeakoulututkintoa ja 1 642 tohtorintutkintoa. Tutkintouudistuksen päätyttyä useimpien alojen osalta vuonna 2008 ylempien korkeakoulututkintojen määrän trendikehitys vinoutui ja tästä johtuen vuonna 2009 tutkintojen määrä väheni huomattavasti. Yliopistoittain eniten tutkintoja suoritettiin Helsingin yliopistossa (1 561), Teknisessä korkeakoulussa (1 163) ja Oulun yliopistossa (1 108). Aloittain tarkasteltuna eniten maistereita valmistui teknillistieteelliseltä alalta (2 812), humanistisilta aloilta (1 340) ja kauppatieteistä (1 175). Tohtoreita valmistui eniten teknillistieteelliseltä alalta, luonnontieteistä ja lääketieteellisistä oppiaineista.

Tutkintojen suoritusajat ja valmistuneiden sijoittuminen työelämään

Vuonna 2009 tutkintojen keskimääräinen suoritus aika oli 6 vuotta. Aloittain tarkasteltuna pisin tutkinnon suoritus aika oli eläinlääketieteellisillä alalla ja lyhin liikunta- ja terveystieteissä sekä kuvataidealalla. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista keskimäärin 88 % työllistyi. Työttömiä valmistumisen jälkeisen vuoden lopuksi oli 4 %. Työttömien osuus vastavalmistuneista nousi edellisvuodesta 0,6 %.

Tutkinnot yliopistoittain 2009, Y14						Tutkinnot aloittain 2009, Y15						
	Al. kk-tutk.	Yl. kk-tutk.	Lisens. tutk.	Toht. tutk.	Muut tutk.		Al. kk-tutk.	Yl. kk-tutk.	Lisens. tutk.	Toht. tutk.	Muut tutk.	Yl.kk.-tutk. keskim. suort. aika
HY	2 599	1 561	80	449	213	Teologinen	271	165	9	21		6,0
JY	1 130	1 068	38	136		Humanistinen	2 041	1 340	33	133		6,5
OY	875	1 108	19	154	84	Taideteollinen.	159	243		8		5,5
JoY	708	421	16	55		Musiikki	167	105		18		6,5
KY	448	380	10	112	63	Teatteri- ja tanssi	42	54		2		5,0
TY	1 121	894	29	138	93	Kasvatustieteet	1 544	944	22	83		5,0
TaY	760	784	26	127	119	Liikuntatiet.	73	101		9		4,0
ÅA	402	320	13	64		Yhteiskuntatiet.	1 335	956	44	122		6,0
VY	284	288	6	17		Psykologia	157	136	36	26		6,5
LY	375	268	9	20		Terveystiet.	305	284	6	54		4,0
TKK	398	1 163	43	155		Oikeustiet.	483	337	21	15		6,0
TTY	221	794	10	84		Kauppatiet.	1 512	1 175	14	112		5,5
LTY	363	609	6	50		Luonnontiet.	1 279	922	55	337		6,0
HKKK	336	207		19		Maatal.-metsätiet.	162	136	3	42		5,5
SHH	159	122	1	22		Teknillistiet.	871	2 812	64	332		7,0
TuKKK	261	171	1	14		Lääketiet.		582		284	524	7,0
SibA	167	105		18		Hammaskäätetiet.		85		19	32	6,0
TeaK	34	42		2		Eläinlääketiet.	49	60		7	16	7,5
TaiK	116	197		6		Farmasia	307	65		18		6,0
KuvA	18	33				Kuvataideala	18	33				4,0
Yht.	10 775	10 535	307	1 642	572	Yht.	10 775	10 535	307	1 642	572	6,0

Tutkinnot 1990–2009, Y13

	Alemmat kk.-tutkinnot		Ylemmät kk.-tutkinnot		Lisensiaatin tutkinnot		Tohtorin tutkinnot		Muut tutkinnot	
	Yht.	Naisia %	Yht.	Naisia %	Yht.	Naisia %	Yht.	Naisia %	Yht.	Naisia %
1990	841	82,6	8 423	54,1	542	31,9	490	31,6	733	57,3
1992	789	84,5	8 713	55,0	669	34,4	527	30,6	641	57,3
1994	975	79,5	9 615	56,4	786	37,9	698	36,2	796	52,5
1996	1 816	71,4	10 611	57,5	738	40,4	851	40,2	785	64,3
1998	2 623	72,9	11 343	57,5	819	45,2	988	39,7	609	58,1
2000	2 516	73,2	11 515	58,3	748	47,2	1 156	45,2	718	57,4
2002	2 619	73,3	12 075	58,9	654	52,3	1 224	45,9	756	59,0
2004	2 717	73,1	12 588	60,8	558	49,1	1 399	45,2	648	63,7
2006	3 814	72,9	13 128	60,4	489	47,6	1 409	46,8	570	63,0
2008	13 877	69,1	21 825	62,1	425	51,8	1 527	54,5	557	66,1
2009	10 775	67,0	10 535	57,6	307	54,4	1 642	52,4	572	64,3
Yht./ka.	49 241	70,8	144 255	58,6	7 195	43,9	13 437	45,1	7 946	60,0

Ylemmän korkeakoulututkinnon vuonna 2007 suorittaneiden pääasiallinen toiminta (tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan kalenterivuoden lopussa), Y17

	Ylemm. kk-tutk.	Työllinen %	Opisk. %	Muu %	Työtön %
HY	2 445	88,2	4,3	4,5	3,1
JY	1 264	84,4	5,1	3,8	6,8
OY	1 307	86,9	3,8	3,4	5,9
JoY	678	82,1	4,6	4,9	8,4
KY	493	91,9	3,4	0,8	3,9
TY	1 150	82,7	8,3	4,7	4,3
TaY	1 051	87,3	3,8	3,5	5,3
ÅA	485	88,4	4,5	4,5	2,5
VY	367	88,8	4,1	4,9	2,2
LY	390	85,9	4,4	3,3	6,4
TKK	988	94,1	1,6	2,8	1,4
TTY	824	94,3	1,7	1,3	2,7
LTY	603	94,1	1,7	1,5	2,8
HKKK	335	92,5	1,2	3,6	2,7
SHH	185	90,8	1,1	5,4	2,7
TuKKK	197	94,4	1,5	2,0	2,0
SibA	143	89,5	2,8	6,3	1,4
TeaK	57	82,5	1,8	3,5	12,3
TaiK	182	85,7	2,2	7,1	4,9
KuvA	25	56,0	4,0	28,0	12,0
Yht.	13 169	88,2	3,9	3,7	4,2

Ylemmän korkeakoulututkinnon vuonna 2007 suorittaneiden pääasiallinen toiminta (tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan kalenterivuoden lopussa), Y18

	Ylemm. kk-tutk.	Työllinen %	Opisk. %	Muu %	Työtön %
Teologia	231	82,3	6,1	6,1	5,6
Humanist.	1 751	77,7	7,3	7,4	7,6
Taideteoll.	261	82,8	3,1	6,5	7,7
Musiikki	143	89,5	2,8	6,3	1,4
Teatteri- ja tanssi	59	81,4	1,7	3,4	13,6
Kasvatustieteet	1 672	90,6	2,5	3,4	3,6
Liikuntatiet.	112	90,2	1,8	2,7	5,4
Yht.kunt.	1 221	84,6	4,5	4,5	6,5
Psykologia	170	91,2	4,7	1,8	2,4
Terveystiet.	373	94,1	2,1	1,1	2,7
Oikeustiet.	472	92,3	3,6	1,9	2,1
Kauppat.	1 596	92,4	1,7	2,9	2,9
Luonnontiet.	1 496	83,0	7,3	4,3	5,3
Maat.mets.	242	83,0	4,1	5,8	7,0
Teknill.	2 637	94,2	1,5	2,0	2,3
Lääket.	522	92,0	7,9	0,2	0,0
Hammasl.	65	98,5	1,5	0,0	0,0
Eläinl.	39	97,4	0,0	0,0	2,6
Farmasia	82	96,3	1,2	0,0	2,4
Kuvataide	25	56,0	4,0	28,0	12,0
Yht.	13 169	88,2	3,9	3,7	4,2

Henkilöstö

Opetushenkilökunta

Yliopistojen henkilökunnan työpanoksesta opetukseen suunnattiin vuonna 2009 yhteensä 7 654 henkilötyövuotta. Vuodesta 1990 vuoteen 2009 budjettivaroin rahoitetun opetushenkilökunnan määrä on pysynyt tasaisesti noin 7 700 henkilötyövuoden tienoilla. Assistentteista ja lehtoreista yli puolet oli naisia. Vastaavasti yliassistentteista noin joka kolmas ja professoreista vain joka neljäs oli nainen.

Muu henkilökunta

Vuonna 2009 muun henkilökunnan (sisältää tutkijat ja tutkijakoulutettavat) tekemien henkilötyövuosien määrä oli 23 301. Yliopiston budjetoima ja ulkopuolinen rahoitus nousi vuoteen 2008 verrattuna noin 3 %. Eniten muuta henkilökuntaa oli Helsingin yliopistossa, Teknillisessä korkeakoulussa ja Oulun yliopistossa. Koulutusaloista muuta henkilökuntaa on eniten teknillistieteellisillä (5 281), luonnontieteellisillä (3 385) ja lääketieteellisillä aloilla (1 963).

Opetushenkilökunta ja muu henkilökunta 1990–2009 (hrv), Y19

	Prof.		Yliassist.		Assist.		Leht.		Päät. tuntiop.		Lask. tuntiop.	Budj. varoin yht.	Opetus ulkop. varoin	MUU HENKILÖKUNTA		Yht.
	yht.	Naisia %	yht.	Naisia %	yht.	Naisia %	yht.	Naisia %	yht.	Naisia %				Yo:n budj. varoin	Ulkop. rahoitus	
1990	1 842	13	523	26	1 834	36	1 770	44	585	52	1 234	7 788		8 025	5 149	13 174
1991	1 894	14	603	26	1 822	38	1 854	46	513	53	1 126	7 812		8 249	5 346	13 595
1992	1 924	16	629	29	1 808	36	1 854	46	523	62	1 090	7 828	1	8 134	5 636	13 770
1993	1 959	16	615	28	1 805	39	1 897	46	466	57	1 072	7 814	2	8 101	6 549	14 650
1994	1 980	15	614	30	1 805	38	1 853	44	401	68	1 069	7 722	265	15 485	6 870	22 355
1995	2 023	16	623	28	1 772	41	1 909	48	341	65	882	7 550	270	8 315	7 476	15 791
1996	2 070	13	657	29	1 750	38	1 953	49	348	57	936	7 714	200	8 730	8 554	17 284
1997	2 126	18	686	30	1 721	39	1 947	55	330	67	873	7 683	298	9 040	8 474	17 514
1998	2 011	18	649	30	1 530	43	1 891	51	312	60	897	7 290	347	9 852	9 191	19 043
1999	2 048	18	672	33	1 489	45	1 870	54	298	60	893	7 270	413	10 167	9 633	19 800
2000	2 106	20	689	37	1 473	52	1 913	58	277	81	929	7 387	490	10 031	9 471	19 502
2001	2 175	20	677	34	1 405	47	2 027	54	257	67	1 021	7 562	537	10 550	9 827	20 377
2002	2 195	21	695	37	1 375	49	2 210	54	238	66	1 123	7 836	599	10 892	10 151	21 043
2003	2 217	22	673	37	1 319	50	2 362	57	219	79	1 131	7 921	641	11 284	10 200	21 484
2004	2 249	22	643	39	1 230	55	2 488	59	217	73	1 096	7 923	616	11 624	10 330	21 954
2005	2 255	22	630	38	1 182	50	2 606	51	202	57	964	7 839	611	11 908	10 398	22 306
2006	2 268	23	693	37	1 135	52	2 667	52	200	60	920	7 883	531	11 994	10 306	22 300
2007	2 289	24	686	40	1 054	54	2 722	51	223	60	887	7 861	476	11 983	10 668	22 651
2008	2 269	25	660	39	885	57	2 708	53	251	61	1 012	7 785	494	12 243	10 343	22 586
2009	2 286	25	593	39	777	54	2 743	53	277	60	978	7 654	519	12 261	11 040	23 301

Opetushenkilökunta ja muu henkilökunta yliopistoittain (htv), Y20

								MUU HENKILÖKUNTA				
	Budj. var. yht.	Prof.	Yli-assist.	Assist.	Leht.	Päät. tuntiop.	Lask. tuntiop.	Yht.	Opetus ulkop. varoin	Tutk. ja tutk. opisk.	Muut	Yht.
HY	1 620	483	4	85	710	77	261	3 240	1453	2 114	3 986	6 100
JY	706	188	100	84	285		49	1 412	695	700	948	1 648
OY	694	215	81	82	196	72	48	1 388	583	851	1 292	2 143
JoY	371	118	45	7	155	14	32	742	69	261	523	784
KY	338	115	30	59	108	12	14	676	264	437	761	1 198
TY	769	225	63	137	275	16	53	1 538	608	694	1 210	1 904
TaY	544	173	69	30	222	4	46	1 088	903	484	960	1 444
ÅA	331	100	9	27	164	16	15	662	411	347	550	897
VY	158	46	18	25	48	7	14	316	306	56	204	260
LY	201	54	7	22	73	30	15	402	136	63	300	363
TKK	530	182	80	77	77	1	113	1 060	492	1 348	1 570	2 918
TTY	365	133	22	40	84	15	71	730	513	803	825	1 628
LTY	170	58	8	28	56		20	340	450	375	308	683
HKKK	162	48	15	23	34		42	324	60	128	285	413
SHH	92	30	16	6	30	1	9	184	23	41	109	150
TuKKK	130	32	22	22	41		13	260	134	69	150	219
SibA	227	26	4	11	104	2	80	454	29	7	142	149
TeaK	53	11		4	24		14	106	64	5	84	89
TaiK	163	40		8	51	6	58	326	115	47	231	278
KuvA	30	9			6	4	11	60	2	1	32	33
Yht.	7 654	2 286	593	777	2 743	277	978	15 308	7 310	8 831	14 470	23 301

Opetushenkilökunta ja muu henkilökunta aloittain 2009 (htv), Y21

								MUU HENKILÖKUNTA				
	Prof.	Yli-assist.	Assist.	Leht.	Päät. tuntiop.	Lask. tuntiop.	Yht.	Opetus ulkop. varoin	Tutk. ja tutk. opisk.	Muut	Yht.	
Teologinen	33			30	3	13	79	12	48	44	92	
Humanistinen	249	37	58	426	41	67	878	255	425	436	861	
Taideteollinen	52		10	70	19	61	212	151	51	169	220	
Musiikki	26	4	11	103	2	80	226	29	7	24	31	
Teatteri- ja tanssi	12		4	28		15	59	62	6	101	107	
Kasvatustiet.	121	32	44	445	39	58	739	404	173	398	571	
Liikuntatiet.	11	4	6	24		3	48	27	23	45	68	
Yhteiskuntatiet.	213	53	58	169	18	55	566	503	577	416	993	
Psykologia	28	8	6	22	2	10	76	95	111	81	192	
Terveystiet.	36	12	15	38	2	5	108	95	105	97	202	
Oikeustiet.	63	9	43	20		9	144	113	58	67	125	
Kauppatiet.	213	98	89	155	8	80	643	644	436	631	1 067	
Luonnontiet.	357	140	123	270	27	121	1 038	629	1 885	1 500	3 385	
Maatal.-metsätiet.	62	8	0	58	10	18	156	39	217	213	430	
Teknillistiet.	432	147	194	210	27	197	1 207	1313	2 933	2 348	5 281	
Lääketiet.	265	27	76	275	3	36	682	390	746	1 217	1 963	
Hammaslääketiet.	25	8	5	36	5	2	81	110	28	72	100	
Eläinlääketiet.	23	1	8	35	4	7	78	32	59	186	245	
Farmasia	30	5	27	22	9	4	97	11	130	85	215	
Kuvataideala	9			6	4	11	30	2	1	32	33	
Ala erittelemätön	26			301	54	126	507	2394	812	6 308	7 120	
Yht.	2 286	593	777	2 743	277	978	7 654	7 310	8 831	14 470	23 301	

Rahoitus ja kustannukset

Määrärahat

Yliopistojen tilinpäätös oli vuonna 2009 noin 2 340 miljoonaa euroa ja rahoitus kasvoi verrattuna vuoteen 2008 noin 8 %. Budjettirahoituksen osuus oli 1 510 miljoonaa ja ulkopuolisista lähteistä tuli 820 miljoonaa euroa. Rahoituksen perusteella suurimpia yliopistoja vuonna 2009 olivat Helsingin yliopisto (590 miljoonaa euroa), Teknillinen korkeakoulu (260 miljoonaa euroa) ja Oulun yliopisto (200 miljoonaa euroa).

Kustannukset

Koulutuksen osuus kokonaisrahoituksesta oli 33%. Tutkimukseen ja taiteellisen toimintaan kului 59 % varoista. Yhteiskunnallisiin palveluihin meni 8 %. Edellisvuoteen verrattuna suurimmat menoerät tasapainoutuivat yhteiskunnallisen toiminnan pysyessä liki samana. Yliopistoittain tarkasteltuna kokonaiskustannukset jakautuivat eri tavoin. Esimerkiksi Kuvataideakatemiassa 82 % menoista meni koulutukseen, kun vastaavasti Kuopion yliopistossa koulutukseen suunnattiin vain 23 % rahoituksesta. Budjettirahoituksen osalta koulutukseen suunnattiin hieman yli puolet varoista. Tutkimukseen ja taiteelliseen toimintaan käytettiin 41 % budjettivaroista ja yhteiskunnallisiin palveluihin 7 %. Koulutusalatarkastelusta on huomattavissa, että taidealat käyttivät keskimäärin yli 60 % kokonaisrahoituksestaan koulutukseen. Luonnontieteelliset- ja teknilliset alat suuntasivat kokonaisrahoituksestaan koulutukseen 20–35 %.

Yliopistojen määrärahat 1990–2009 (milj.euro), Y22

	Yht.	BUDJETTIRAOHITUS		ULKOPUOLINEN RAHOITUS	
		Palkat	Tilakust.	Muut toim.menot	
1990	543	380	35	125	103
1991	685	506	40	136	208
1992	707	518	40	144	225
1993	653	488	42	120	267
1994	644	476	50	111	283
1995	765	500	132	125	316
1996	860	535	174	149	370
1997	892	542	183	163	401
1998	936	576	184	175	448
1999	977	591	189	180	523
2000	1 016	613	194	189	564
2001	1 047	649	212	186	604
2002	1 123	700	228	196	645
2003	1 185	745	241	199	639
2004	1 235	789	256	190	690
2005	1 262	813	262	186	694
2006	1 318	842	273	203	696
2007	1 347	864	278	205	742
2008	1 432	942	284	207	742
2009	1 511	971	315	224	825

Tilinpäätöstietoja, ml. käytetyt siirtomäärärahat. Valtion kiinteistölaitoksen vuokrat tilakustannuksissa vuodesta 1995 lähtien. Rakentamisinvestoinnit kokonaisluvuissa vuoteen 2000 saakka.

Määrärahat yliopistoittain 2009 (1 000 euro), Y23

	Yht.	BUDJETTIRAHOITUS			ULKOPUOLINEN
		Palkat	Tilakust.	Muut toim. menot	RAHOITUS
HY	374 346	236 414	82 655	55 277	220 572
JY	116 973	79 659	16 326	20 988	46 857
OY	138 587	91 995	30 442	16 150	64 578
JoY	65 527	43 963	11 528	10 036	23 705
KY	64 611	44 177	10 630	9 804	55 241
TY	129 759	81 731	29 133	18 895	65 137
TaY	101 370	67 298	24 338	9 734	59 852
ÅA	55 021	37 733	11 317	5 971	36 180
VY	25 076	16 933	4 280	3 863	5 433
LY	34 066	22 176	5 629	6 261	10 233
TKK	146 264	84 086	36 723	25 455	113 165
TTY	83 073	55 179	15 576	12 318	50 329
LTY	40 375	24 713	8 648	7 014	26 177
HKKK	28 021	18 140	5 823	4 058	18 833
SHH	15 349	9 702	3 000	2 647	7 418
TuKKK	18 104	12 242	2 207	3 655	8 380
SibA	26 886	17 711	4 410	4 765	3 264
TeaK	11 700	6 064	3 469	2 167	1 212
TaiK	29 547	17 716	7 357	4 474	8 062
KuvA	5 861	3 132	1 887	842	138
Yht.	1 510 516	970 764	315 378	224 374	824 766

Määrärahat koulutusaloittain 2009 (1 000 euro), Y24

	Yht.	BUDJETTIRAHOITUS			ULKOPUOLINEN
		Palkat	Tilakust.	Muut toim. menot	RAHOITUS
Teologinen	9 414	7 584	1 296	534	2 662
Humanistinen	97 593	75 792	12 800	9 001	23 975
Taideteollinen	34 886	21 365	8 638	4 883	9 378
Musiikki	14 094	12 764	31	1 299	1 015
Teatteri- ja tanssi	13 411	6 939	4 150	2 322	1 911
Kasvatustiet.	81 597	60 287	14 677	6 633	13 007
Liikuntatiet.	5 993	4 218	743	1 032	2 113
Yhteiskuntatiet.	71 760	55 457	8 697	7 606	36 409
Psykologia	11 895	8 160	2 121	1 614	9 609
Terveystiet.	14 071	10 717	1 996	1 358	9 558
Oikeustiet.	15 881	12 766	2 106	1 009	3 970
Kauppatiet.	93 341	65 182	13 692	14 467	46 213
Luonnontiet.	197 306	123 029	43 356	30 921	116 567
Maatal.-metsätiet.	30 448	18 559	8 427	3 462	14 781
Teknillistiet.	226 665	158 689	43 729	24 247	203 216
Lääketiet.	118 323	78 931	24 380	15 012	83 993
Hammaslääketiet.	13 455	8 346	3 069	2 040	2 187
Eläinlääketiet.	14 904	8 967	4 079	1 858	10 011
Farmasia	14 638	10 035	2 759	1 844	7 923
Kuvataideala	5 861	3 132	1 887	842	138
Ala erittelemätön	424 980	219 845	112 745	92 390	226 130
Yht.	1 510 516	970 764	315 378	224 374	824 766

Ulkopuolinen rahoitus yliopistoittain ja rahoituslähteittäin 2009, (1000 euro), Y25

	Yht.	Suomen Akatemia	Tekes	Kv. rahoitus
HY	220 572	55 570	9 887	24 514
JY	46 857	15 243	4 601	6 387
OY	64 578	14 612	11 522	18 863
JoY	23 705	6 259	1 373	6 893
KY	55 241	8 012	3 670	11 278
TY	65 137	20 512	4 130	9 311
TaY	59 852	12 229	4 740	12 982
ÅA	36 180	7 470	5 402	2 759
VY	5 433	540	781	976
LY	10 233	767	463	4 777
TKK	113 165	19 904	31 424	10 599
TTY	50 329	7 110	16 370	5 074
LTU	26 177	2 039	4 993	3 314
HKKK	18 833	1 347	2 920	2 318
SHH	7 418	677	951	151
TuKKK	8 380	1 166	1 155	1 269
SibA	3 264	406	51	323
TeaK	1 212	154	46	42
TaiK	8 062	663	1 156	828
KuvA	138	68		26
Yht.	824 766	174 748	105 635	122 684

Ulkopuolinen rahoitus aloittain ja rahoituslähteittäin 2009 (1000 euro), Y26

	Yht.	Suomen Akatemia	Tekes	Kv. rahoitus
Teologinen	2 662	1 600		210
Humanistinen	23 975	12 896	214	2 049
Taideteollinen	9 378	689	1 316	1 802
Musiikki	1 015	406		
Teatteri- ja tanssi	1 911	154	57	364
Kasvatustiet.	13 007	2 764	489	1 890
Liikuntatiet.	2 113	187	96	344
Yhteiskuntatiet.	36 409	16 326	813	4 068
Psykologia	9 609	3 496	382	1 108
Terveystiet.	9 558	1 959	515	1 134
Oikeustiet.	3 970	1 569	50	135
Kauppatiet.	46 213	4 878	8 317	5 070
Luonnontiet.	116 567	49 475	15 397	19 823
Maatal.-metsätiet.	14 781	5 008	943	2 570
Teknillistiet.	203 216	34 990	64 316	24 879
Läketiet.	83 993	18 640	4 584	21 344
Hammaslääketiet.	2 187	1 220	64	257
Eläinlääketiet.	10 011	1 554	509	555
Farmasia	7 923	2 213	736	2 073
Kuvataideala	138	68		26
Ala erittelemätön	226 130	14 656	6 837	32 983
Yht.	824 766	174 748	105 635	122 684

Tulosalueittaiset kustannukset yliopistoittain 2009, Y27

	KOKONAISRAHOITUS				BUDJETTIRAHOITUS			
	Koulut. %*	Tutk. ja tait. toim. %**	Yht. kunn. palv. %	Yht. (1 000 euroa)	Koulut. %*	Tutk. ja tait. toim. %**	Yht. kunn. palv. %	Yht. (1 000 euroa)
HY	23,8	67,1	9,1	582 666	34,0	54,7	11,3	362 145
JY	43,7	48,5	7,8	167 858	45,1	48,5	6,4	113 455
OY	37,7	51,9	10,4	202 484	52,3	41,8	6,0	136 046
JoY	39,3	47,1	13,5	89 232	47,6	44,4	8,0	65 527
KY	22,8	59,0	18,2	118 381	35,4	58,5	6,1	64 922
TY	29,3	61,8	8,9	194 787	40,5	53,1	6,3	129 148
TaY	34,4	58,9	6,7	159 961	51,3	44,2	4,5	90 892
ÅA	32,2	57,3	10,5	91 124	43,7	42,5	13,8	54 943
VY	44,4	50,6	4,9	30 825	48,3	46,2	5,5	24 839
LY	56,2	32,0	11,8	44 630	60,5	27,0	12,5	34 456
TKK	24,4	74,5	1,1	261 579	33,5	64,7	1,8	146 562
TTY	35,8	57,1	7,1	133 613	50,5	45,8	3,7	80 208
LTY	32,3	62,4	5,4	66 552	44,3	52,0	3,7	40 375
HKKK	49,2	44,7	6,1	46 854	45,7	48,8	5,5	28 020
SHH	51,9	42,4	5,8	22 767	53,0	39,4	7,6	15 350
TuKKK	41,5	49,6	8,9	26 496	52,1	37,9	10,0	18 094
SibA	65,7	29,4	4,9	29 275	68,1	27,2	4,7	26 100
TeaK	76,0	14,7	9,3	12 701	81,8	14,3	4,0	11 632
TaiK	57,5	29,4	13,1	37 609	66,7	19,6	13,7	29 292
KuvA	82,4	13,9	3,7	6 029	83,6	13,0	3,4	5 891
Yht.	32,9	58,7	8,4	2 325 423	43,7	49,0	7,3	1 477 897

* Perustutkintokoulutus ja siihen liittyvä tutkimus; aikuiskoulutus

** Jatkotutkintokoulutus ja siihen liittyvä tutkimus, tutkimus joka ei suoraan liity koulutukseen sekä taiteellinen toiminta

Tulosalueittaiset kustannukset koulutusaloittain 2009, Y28

	KOKONAISRAHOITUS				BUDJETTIRAHOITUS			
	Koulut. %	Tutk. ja tait. toim. %	Yht. kunn. palv. %	Yht. (1 000 euroa)	Koulut. %	Tutk. ja tait. toim. %	Yht. kunn. palv. %	Yht. (1 000 euroa)
Teologinen	36,1	59,0	4,9	16 557	44,6	49,3	6,1	12 409
Humanistinen	46,0	49,7	4,3	163 452	54,6	40,9	4,5	130 600
Taideteollinen	60,5	28,4	11,1	48 286	69,4	19,1	11,5	37 435
Musiikki	65,7	29,4	4,9	29 275	68,1	27,2	4,7	26 100
Teatteri- ja tanssi	65,3	24,9	9,8	15 334	74,7	21,3	3,9	13 210
Kasvatustiet.	59,6	34,2	6,2	116 817	66,2	27,5	6,3	98 088
Liikuntatiet.	52,1	43,2	4,6	9 607	52,8	42,4	4,8	7 247
Yhteiskuntatiet.	35,5	57,9	6,6	147 776	46,7	46,7	6,6	100 337
Psykologia	24,3	71,9	3,8	27 002	37,2	57,0	5,8	15 249
Terveystiet.	33,8	60,7	5,5	28 088	42,0	51,3	6,6	18 377
Oikeustiet.	32,5	61,7	5,8	28 456	39,1	54,2	6,7	22 336
Kauppatiet.	45,6	48,9	5,5	154 907	48,8	45,5	5,7	106 517
Luonnontiet.	23,8	72,4	3,8	409 044	34,7	61,6	3,8	257 149
Maatal.-metsätiet.	23,2	71,9	5	57 885	33,2	61,8	5	38 575
Teknillistiet.	28,8	67,9	3,3	538 676	42,3	54,7	2,9	307 134
Lääketiet.	16,7	73,2	10,1	265 553	27,7	60,7	11,6	152 017
Hammaslääketiet.	34,2	61,2	4,6	18 295	40,9	55,4	3,6	14 971
Eläinlääketiet.	27,2	65,8	7	30 952	44,2	52,7	3,1	18 620
Farmasia	18,8	78,4	2,8	27 219	27,1	69,8	3,1	18 202
Kuvataideala	82,4	13,9	3,7	6 029	83,6	13,0	3,4	5 891
Ala erittelemätön	36,3	19,6	44,1	186 213	34,4	23,0	42,5	77 433
Yht.	32,9	58,7	8,4	2 325 423	49,0	7,3	7,3	1 477 897

Kansainvälinen liikkuvuus

Vuonna 2009 yhteensä 5 010 perustutkinto-opiskelijaa osallistui yli 3 kuukautta kestävään opiskelijavaihtoon, joka oli liki 11 % enemmän kuin edellisvuonna. Ulkomaalaisten vaihto-opiskelijoiden määrä Suomessa oli 5 317. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan kohdalla tilanne oli samankaltainen: useammin ulkomaalainen asiantuntija vieraillee Suomessa kuin suomalainen ulkomailla. Yhteensä 1 706 ulkomaista vierasta kävi Suomessa, kun vastavasti vain 1 298 suomalaista tutkijaa tai opettavan henkilökunnan jäsentä vieraili ulkomailla.

Koulutusaloikohtaisesti tarkasteltuna aktiivisimpia kansainvälisen liikkuvuuden aloja olivat kauppatieteet (1 103 suomalaista ulkomaille ja 1 059 ulkomaalaista Suomeen), humanistiset tieteet (822 suomalaista ulkomaille ja 673 ulkomaalaista Suomeen) ja teknillistieteet (822 suomalaista ulkomaille ja 1 056 ulkomaalaista Suomeen). Opetushenkilökunnan ja tutkijoiden osalta kauppatieteiden, teknilliset tieteiden ja luonnontieteiden kansainvälinen liikkuvuus oli suurinta.

Kansainvälinen opiskelija- ja henkilökunta liikkuvuus yliopistottain 2009, Y29

	OPISKELIJALIIK.*		HENKILÖKUNTALIIK.	
	Suomesta	Suomeen	Suomesta	Suomeen
HY	930	932	209	196
JY	517	402	171	147
OY	355	417	107	209
JoY	210	275	60	24
KY	104	168	27	23
TY	366	318	180	223
TaY	443	489	73	73
ÅA	168	241	80	90
VY	162	193	13	22
LY	194	232	19	9
TKK	330	412	150	251
TTY	272	389	104	256
LTY	189	165	15	19
HKKK	290	270	26	101
SHH	138	109	14	22
TuKKK	177	111	25	11
SibA	50	59	5	1
TeaK	14	5	15	12
TaiK	94	118	4	11
KuvA	7	12	1	6
Yht.	5 010	5 317	1298	1706

* Yli 3 kuukautta kestävä, alempaa ja ylempää kk.-tutkintoa suorittavat.

Kansainvälinen opiskelija- ja henkilökunta liikkuvuus aloittain 2009. Y30

	OPISKELIJALIIK.*		HENKILÖKUNTALIIK.	
	Suomesta	Suomeen	Suomesta	Suomeen
Teologinen	24	21	6	
Humanistinen	991	673	158	150
Taideteollinen	145	164	6	11
Musiikki	50	59	5	1
Teatteri- ja tanssi	14	5	18	2
Kasvatustiet.	224	324	40	25
Liikuntatiet.	21	32	6	4
Yhteiskuntatiet.	723	781	136	71
Psykologia	48	48	9	15
Terveystiet.	24	48	19	11
Oikeustiet.	237	213	13	4
Kauppatiet.	1 103	1 059	105	166
Luonnontiet.	325	410	343	310
Maatal.-metsätiet.	120	179	8	23
Teknillistiet.	822	1 056	321	679
Lääketiet.	79	137	27	65
Hammaslääketiet.	6	27	5	12
Eläinlääketiet.	2	32	2	
Farmasia	39	32	7	12
Kuvataideala	7	16	1	6
Ala erittelemätön	6	1	63	174
Yht.	5 010	5 317	1298	1706

* Yli 3 kuukautta kestävä, alempaa ja ylempää kk.-tutkintoa suorittavat ja kaikki henkilökuntavaihdot.

Julkaisutoiminta

Suomalaisissa yliopistoissa julkaistiin vuonna 2009 yhteensä 25 667 julkaisua, joista kotimaassa 6 128 ja ulkomailla 19 539. Eniten julkaisuja tehtiin Helsingin yliopistossa (6 111), Turun yliopistossa (2 869) ja Teknisessä korkeakoulussa (2 854). Vuonna 2009 koulutusaloittain eniten julkaisuja tuotettiin teknillistieteellisellä (6 268), lääketieteellisellä (4 237) ja luonnontieteellisellä (4 142) alalla.

Harjoittelukoulut

Harjoittelukouluilla tarkoitetaan kasvustutieteellisten tiedekuntien yhteydessä toimivia opettajien koulutusoppilaitoksia, joissa annetaan esi-, perus- ja lukio-opetusta. Vuonna 2009 harjoittelukouluja oli yhteensä 13:sta paikkakunnalla. Oppilaita kouluissa oli yhteensä 7 820. Budjetirahoituksen määrä oli 78,9 miljoonaa euroa. Opettajaopiskelijat suorittivat harjoitteluun liittyviä opintopisteitä yhteensä 36 542 vuoden 2009 aikana.

Tieteellinen julkaisutoiminta koulutusaloittain 2009, Y31

	SUOMESSA JULKAISTUT			ULKOMAILLA JULKAISTUT			Kaikki yht.
	Ref. artikk.	Muut julk.	Yht.	Ref. artikk.	Muut julk.	Yht.	
Teologinen	31	106	137	26	66	92	229
Humanistinen	447	827	1 274	384	537	921	2 195
Taideteollinen	9	23	32	10	42	52	84
Musiikki	13	32	45	8	11	19	64
Teatteri- ja tanssi	3	10	13	3	5	8	21
Kasvatustiet.	138	392	530	196	230	426	956
Liikuntatiet.	11	10	21	79	8	87	108
Yhteiskuntatiet.	284	644	928	483	421	904	1 832
Psykologia	43	42	85	313	39	352	437
Terveystiet.	68	78	146	307	37	344	490
Oikeustiet.	57	189	246	49	82	131	377
Kauppätiet.	69	379	448	682	635	1 317	1 765
Luonnontiet.	118	275	393	2 929	820	3 749	4 142
Maatal.-metsätiet.	68	60	128	277	72	349	477
Teknillistiet.	109	615	724	2 265	3 279	5 544	6 268
Lääketiet.	387	289	676	3 456	105	3 561	4 237
Hammaslääketiet.	10	3	13	205	6	211	224
Eläinlääketiet.	2	4	6	145	8	153	159
Farmasia	17	3	20	162	20	182	202
Kuvataideala	0	6	6	0	9	9	15
Ala erittelemätön	75	182	257	896	232	1 128	1 385
Yht.	1 959	4169	6 128	12 875	6 664	19 539	25 667

Tieteellinen julkaisuotoiminta yliopistoittain 2009, Y32

	SUOMESSA JULKAISTUT			ULKOMAILLA JULKAISTUT			Kaikki yht.
	Ref. artikk.	Muut julk.	Yht.	Ref. artikk.	Muut julk.	Yht.	
HY	450	1071	1 521	3 665	925	4 590	6 111
JY	396	291	687	1 317	177	1 494	2 181
OY	171	441	612	1 249	596	1 845	2 457
JoY	112	267	379	373	222	595	974
KY	102	81	183	787	157	944	1 127
TY	265	386	651	1 773	445	2 218	2 869
TaY	178	414	592	791	324	1 115	1 707
ÅA	63	174	237	598	482	1 080	1 317
VY	44	74	118	118	129	247	365
LY	12	143	155	56	51	107	262
TKK	92	237	329	1 126	1399	2 525	2 854
TTY	19	181	200	481	961	1 442	1 642
LTY	4	106	110	266	388	654	764
HKKK	9	142	151	125	107	232	383
SHH	8	51	59	65	119	184	243
TuKKK	10	43	53	64	118	182	235
SibA	13	32	45	8	11	19	64
TeaK	3	9	12	3	5	8	20
TaiK	8	20	28	10	39	49	77
KuvA		6	6		9	9	15
Yht.	1 959	4 169	6 128	12 875	6 664	19 539	25 667

Harjoittelukoulut 2009, Y33

	Oppilaita	Henkilöstö	Budj.rah. (1 000 e)	€Kok.tunti- määrä	Opett. koul. vk.tunnit	Suorit op:t yht
HY	1 416	179	15 723	2 882	1 569	6 307
JY	956	98	9 775	1 958	314	5 466
OY	1 064	115	10 891	2 231	332	5 546
JoY	1 266	132	12 782	0	2 077	5 614
TY	1 070	155	10 843	2 298	354	6 810
TaY	903	86	8 095	1 402	192	4 353
ÅA	794	87	7 738	1 556	150	1 525
LY	351	32	3 144	638	68	921
Yht.	7 820	884	78 991	12 965	5 056	36 542

Ammattikorkeakoulut

TAULUKKOLUETTELO

- A1 Ammattikorkeakoulut 2003, 2006 ja 2009
- A2 Ammattikorkeakoulut: hakeneet, aloittaneet ja opiskelijat 1999–2009
- A3 Ammattikorkeakoulut: hakeneet, aloittaneet ja opiskelijat koulutusaloittain 2009
- A4 Hakeneiden, aloittaneiden ja opiskelijoiden lukumäärä ammattikorkeakouluittain 2009
- A5 Ammattikorkeakoulujen opiskelijat koulutusaloittain 2009
- A6 Läsnaolevat opiskelijat ammattikorkeakouluittain 2009
- A7 Ammattikorkeakoulujen opiskelijamäärät koulutusaloittain 2009
- A8 Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat ulkomaalaiset opiskelijat ammattikorkeakoulun ja maanosan mukaan 2009
- A9 Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat ulkomaalaiset opiskelijat koulutusalan ja maanosan mukaan 2009
- A10 Tutkinnot ammattikorkeakouluittain 2009
- A11 Ammattikorkeakouluissa suoritettut tutkinnot koulutusaloittain 2009
- A12 Ammattikorkeakouluissa vuosina 2003, 2006 ja 2009 suoritettut tutkinnot koulutusaloittain
- A13 Ammattikorkeakouluissa suoritettujen tutkintojen keskimääräiset suoritusajat 2001–2009 koulutusaloittain
- A14 Ammattikorkeakoulututkinnon vuosina 2003–2007 suorittaneiden pääasiallinen toiminta vuoden 2007 lopussa koulutusaloittain
- A15 Ammattikorkeakoulujen päätoimiset opettajat 2001–2009
- A16 Opettajat ammattikorkeakouluittain 2009
- A17 Ammattikorkeakoulujen opettajat koulutusaloittain 2009
- A18 Ammattikorkeakoulujen päätoimiset opettajat tutkinnoittain 2009
- A20 Ammattikorkeakoulujen kokonaiskustannukset ja rahoitus- sekä nettomenot 2009
- A21 Kansainvälinen opiskelija- ja harjoittelijavaihto sekä opetus- ja tutkimushenkilökunnan kv-liikkuvuus ammattikorkeakouluittain 2009
- A22 Kansainvälinen opiskelija- ja harjoittelijavaihto koulutusaloittain 2009
- A23 Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminta: tutkimustoiminnan menot, tutkimustyövuodet ja ulkopuolisen rahoituksen osuus ammattikorkeakouluittain vuosina 2002–2008
- A24 Muu koulutus ammattikorkeakouluittain 2009
- A25 Ammattikorkeakoulujen muu koulutus koulutusaloittain 2009
- A26 Ammattikorkeakouluissa järjestetty opettajankoulutus: hakeneet, aloittaneet ja opiskelijat 2009
- A27 Ammattikorkeakouluissa vieraalla kielellä tarjottu koulutus koulutusaloittain 2009
- A28 Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt koulutusaloittain 2009

Opiskelijat

Vuonna 2009 nuorten koulutukseen haki 99 396 ja aikuiskoulutukseen vastaavasti 18 923 opiskelijaa. Ammattikorkeakouluopinnot aloittaneista nuorten koulutuksessa aloitti 28 039. Aikuiskoulutuksen aloitti 6 924 ja ylemmät ammattikorkeakouluopinnot aloitti 2 382 opiskelijaa. Vuonna 2009 nuorten, aikuis- ja ylemmän amk-koulutuksessa oli yhteensä 134 450 opiskelijaa. Vuoden 2009 hakeneiden ja aloittaneiden määrät olivat suurimmat vuosikymmenen.

Suosituimpia ammattikorkeakoulujen koulutusaloista olivat sosiaali-, terveys ja liikunta-alat (39 461), yhteiskuntatieteellinen-, liiketalouden ja hallinnon alat (28 529) ja tekniikan- ja liikenteen alat (24 295). Eniten opiskelijoita on tekniikan- ja liikenteen aloilla (39 814) ja sosiaali-, terveys- ja liikunta aloilla (34 750). Ammattikorkeakouluihin hakeneista naisia oli 51%. Vastaavasti aloittaneista ja opiskelijoista naisten osuus on noin 57%. Ammattikorkeakoulukohtaisesti suosituimpia oppilaitoksia olivat hakumäärien, uusien opiskelijoiden ja läsnäolevien opiskelijoiden perusteella Metropolia, Haaga-Helia sekä Turun ammattikorkeakoulu.

Ammattikorkeakoulut 2003, 2006 ja 2009, A1			
	2003	2006	2009
AMMATTIKORKEAKOULUJA	29	29	26
HAKENEET, TUTK. JOHT. KOULUTUS (ensisijaiset)			
Nuorten koulutus	92 504	99 747	99 396
Aikuiskoulutus	16 831	14 857	18 923
Ylempi AMK-tutkinto	353	2 477	4 232
ALOITTANEET, TUTK. JOHT. KOULUTUS			
Nuorten koulutus	25 806	26 166	28 039
Aikuiskoulutus	7 036	6 204	6 924
Ylempi AMK-tutkinto	309	1 375	2 382
Yht.	33 151	33 745	37 345
OPISKELIJAT, TUTK. JOHT. KOULUTUS			
Nuorten koulutus	107 603	109 362	108 418
Aikuiskoulutus	21 615	20 564	20 488
Ylempi AMK-tutkinto	448	2 137	5 544
Yht.	129 666	132 063	134 450
SUORITETUT TUTKINNOT			
Nuorten koulutus	16 049	16 688	16 616
Aikuiskoulutus	4 456	4 079	3 428
Ylempi AMK-tutkinto		150	941
Yht.	20 505	20 917	20 985
OPISKELIJAT, MUU KOULUTUS			
Erikoistumisopinnot	7 702	6 981	5 152
Opettajankoulutus	3 051	3 983	3 864
Avoin amk-opetus, osall.	9 487	12 359	11 761
OPETTAJAT			
Päätoimiset opettajat (lkm)	5 921	5 894	5 962
Sivutoimiset opettajat (htv)	168	185	167
Luennoitsijat (htv)	171	188	159
Ostopalv. hank. opetus (htv)	151	107	89
Muu henkilökunta (lkm)	4 596	4 756	4 822
Ostopalv. hank. palv. (htv)	435	369	387

Ammattikorkeakoulut: hakeneet, aloittaneet ja opiskelijat 1999–2009, A2

	HAKENEET (ensisijaiset)				ALOITTANEET				OPISKELIJAT			
	Nuorten koulutus	Aikuis- koulutus	Ylempi Amk-tutk.	Yht.	Nuorten koulutus	Aikuis- koulutus	Ylempi Amk-tutk.	Yht.	Nuorten koulutus	Aikuis- koulutus	Ylempi Amk-tutk.	Yht.
1999	92 332	13 605		105 937	25 773	7 314		33 087	79 278	17 230		96 508
2000	89 698	14 520		104 218	25 772	7 256		33 028	93 617	20 530		114 147
2001	86 680	15 465		102 145	25 662	6 175		31 837	100 362	21 099		121 461
2002	86 659	14 368	419	101 446	25 938	5 479	158	31 575	105 556	20 801	158	126 515
2003	92 504	16 831	353	109 688	25 806	7 036	309	33 151	107 603	21 615	448	129 666
2004	93 898	16 203	302	110 403	26 411	6 281	236	32 928	109 489	21 420	612	131 521
2005	95 883	16 886	1 634	114 403	26 316	6 943	629	33 888	109 858	21 387	1 053	132 298
2006	99 747	14 857	2 477	117 081	26 166	6 204	1 375	33 745	109 362	20 564	2 137	132 063
2007	82 923	14 394	1 888	99 205	25 910	6 214	1 767	33 891	109 206	20 158	3 431	132 795
2008	94 043	14 836	3 122	112 001	26 339	6 251	1 993	34 583	107 857	19 622	4 536	132 015
2009	99 396	18 923	4 232	118 319	28 039	6 924	2 382	37 345	108 418	20 488	5 544	134 450

51

Ammattikorkeakoulut: hakeneet, aloittaneet ja opiskelijat koulutusaloittain 2009, A3

	HAKENEET (ensisijaiset)					ALOITTANEET					OPISKELIJAT				
	Nuoret*	Aikuiset*	Ylempi Amk-tutk.	Yht.	Naisia (%), ka.	Nuoret	Aikuiset	Ylempi Amk-tutk.	Yht.	Naisia (%), ka.	Nuoret	Aikuiset	Ylempi Amk-tutk.	Yht.	Naisia (%), ka.
Hum. ja kasv.ala	770	263	51	1 084	84,9	325	129	40	494	83,4	1 203	228	65	1 496	80,7
Kulttuuriala	10 856	1 218	104	12 178	66,8	2 474	433	54	2 961	69,2	10 562	1 343	110	12 015	66,7
Yhtk.tiet.-, liike- tal. ja hall. ala	24 591	3 938	1 274	29 803	37,3	5 544	1 480	558	7 582	56,5	21 306	4 615	1 434	27 355	58,0
Luonnontiet. ala	3 241	510	84	3 835	17,0	1 229	267	72	1 568	21,2	4 924	940	175	6 039	21,3
Tekn. ja liik.ala	20 370	3 925	1 172	25 467	12,8	8 342	1 861	643	10 846	15,9	33 198	5 188	1 428	39 814	15,2
Luonn. var.- ja ymp.ala	1 659	443	63	2 165	51,9	831	210	46	1 087	50,5	3 500	710	157	4 367	49,4
Sos.- ja ter.- la liik.-ala	31 528	7 933	1 318	40 779	78,1	7 544	2 206	810	10 560	87,0	26 905	6 028	1 817	34 750	87,2
Matk.-, ravits- ja tal.ala	6 381	693	166	7 240	59,5	1 750	338	159	2 247	76,4	6 820	1 436	358	8 614	79,2
Yht.	99 396	18 923	4 232	122 551	51,0	28 039	6 924	2 382	37 345	57,5	108 418	20 488	5 544	134 450	57,2

Hakeneiden, aloittaneiden ja opiskelijoiden lukumäärä ammattikorkeakouluittain 2009, A4

	HAKENEET (ensisijaiset)				ALOITTANEET				OPISKELIJAT			
	Nuorten koulutus	Aikuis- koulutus	Ylempi Amk-tutk.	Yht.	Nuorten koulutus	Aikuis- koulutus	Ylempi Amk-tutk.	Yht.	Nuorten koulutus	Aikuis- koulutus	Ylempi Amk-tutk.	Yht.
Arcada	1 970	39	16	2 025	517	28	14	559	2 193	41	35	2 269
Diakonia-amk	2 062	1 509	114	3 685	581	266	55	902	2 296	747	105	3 148
HAAGA-HELIA	10 833	1 515	424	12 772	1 751	535	175	2 461	6 988	2 192	428	9 608
Humanistinen amk	859	296	49	1 204	290	123	26	439	1 162	212	50	1 424
Hämeen amk	2 798	1 208	224	4 230	1 077	523	114	1 714	4 804	1 521	316	6 641
Jyväskylän amk	6 116	1 062	329	7 507	1 219	221	167	1 607	5 302	795	431	6 528
Kajaanin amk	1 592	143	20	1 755	448	110	26	584	1 708	281	73	2 062
Kemi-Tornion amk	2 252	559	87	2 898	526	192	59	777	2 056	631	147	2 834
K-Pohjanmaan amk	3 010	282	87	3 379	682	175	46	903	2 667	431	142	3 240
Kymenlaakson amk	3 576	444	115	4 135	817	203	83	1 103	3 324	693	195	4 212
Lahden amk	3 902	755	160	4 817	959	263	109	1 331	3 815	857	242	4 914
Laurea-amk	4 830	1 004	330	6 164	1 641	250	138	2 029	6 394	918	309	7 621
Metropolia amk	12 160	2 436	459	15 055	2 921	848	247	4 016	11 645	2 193	521	14 359
Mikkelin amk	1 391	755	158	2 304	904	364	118	1 386	3 439	1 084	257	4 780
Oulun seudun amk	6 089	790	198	7 077	1 586	279	125	1 990	6 366	916	317	7 599
Pirkanmaan amk	4 349	804	88	5 241	878	177	45	1 100	3 479	499	132	4 110
P-Karjalan amk	1 904	498	98	2 500	747	252	56	1 055	3 007	795	153	3 955
Rovaniemen amk	1 704	435	133	2 272	573	205	67	845	2 445	701	126	3 272
Saimaan amk	1 888	271	62	2 221	612	97	44	753	2 350	385	129	2 864
Satakunnan amk	2 134	629	210	2 973	1 211	281	119	1 611	4 831	725	228	5 784
Savonia-amk	4 333	888	115	5 336	1 424	393	88	1 905	5 508	915	236	6 659
Seinäjoen amk	2 010	350	108	2 468	965	188	39	1 192	3 860	673	197	4 730
Tampereen amk	4 865	764	343	5 972	1 077	234	109	1 420	4 708	598	211	5 517
Turun amk	8 915	1 148	208	10 271	3 181	516	238	3 935	8 001	890	338	9 229
Vaasan amk	2 404	219	62	2 685	699	127	48	874	2 862	492	152	3 506
Yh Novia	1 450	120	35	1 605	753	74	27	854	3 208	303	74	3 585
Amk:t yhteensä	99 396	18 923	4 232	122 551	28 039	6 924	2 382	37 345	108 418	20 488	5 544	134 450

Tutkintoon johtava koulutus

Alakohtaisen tarkastelun perusteella voidaan huomata, että suomalainen ammattikorkeakouluopetus on vahvasti sukupuolittunutta. Luonnontieteelliset alat (naisia 37 %) sekä tekniikan- ja liikenteen alat (naisia 16 %) ovat ainoat miesvaltaiset koulutusalat ammattikorkeakouluissa. Sitä vastoin sosiaali-, terveystieteiden- ja liikunta-alalla naisten osuus kaikista opiskelijoista on noin 88 %.

Nuorten koulutuksen osuus suomalaisissa ammattikorkeakouluissa oli vuonna 2009 noin 79,9 %. Aikuiskoulutuksen osuus kaikista opiskelijoista oli vuonna 2009 keskimäärin 16 %. Seitsemässä ammattikorkeakoulussa aikuiskoulutuksen piiriin kuului yli 20% kaikista opiskelijoista.

Läsnäolevat opiskelijat ammattikorkeakouluittain 2009, A6

	Nuorten koulutus		Aikuiskoulutus		Ylempi Amk-tutk.		Yht. Lkm
	Lkm	Opisk. %	Lkm	Opisk. %	Lkm	Opisk. %	
Arcada	1 978	96,3	41	2,0	35	1,7	2 054
Diakonia-amk	2 053	72,0	697	24,4	102	3,6	2 852
HAAGA-HELIA	6 294	73,2	1 905	22,2	394	4,6	8 593
Humanistinen amk	1 035	81,0	197	15,4	46	3,6	1 278
Hämeen amk	4 225	69,7	1 521	25,1	316	5,2	6 062
Jyväskylän amk	4 624	80,3	720	12,5	412	7,2	5 756
Kajaanin amk	1 482	81,6	267	14,7	67	3,7	1 816
Kemi-Tornion amk	1 850	71,2	603	23,2	147	5,7	2 600
K.-Pohjanmaan amk	2 374	80,6	430	14,6	142	4,8	2 946
Kymenlaakson amk	2 951	78,6	620	16,5	184	4,9	3 755
Lahden amk	3 468	76,4	829	18,3	241	5,3	4 538
Laurea-amk	5 923	83,6	863	12,2	300	4,2	7 086
Metropolia amk	10 387	80,5	1 996	15,5	521	4,0	12 904
Mikkelin amk	3 015	72,0	936	22,3	239	5,7	4 190
Oulun seudun amk	5 679	83,3	837	12,3	300	4,4	6 816
Pirkanmaan amk	3 107	83,9	469	12,7	128	3,5	3 704
P.-Karjalan amk	2 673	74,9	752	21,1	145	4,1	3 570
Rovaniemen amk	2 203	73,7	665	22,3	120	4,0	2 988
Saimaan amk	2 146	80,7	384	14,4	129	4,9	2 659
Satakunnan amk	4 301	82,1	714	13,6	225	4,3	5 240
Savonia-amk	4 900	82,0	849	14,2	226	3,8	5 975
Seinäjoen amk	3 416	79,7	673	15,7	197	4,6	4 286
Tampereen amk	4 169	83,8	597	12,0	211	4,2	4 977
Turun amk	7 179	85,4	890	10,6	338	4,0	8 407
Vaasan amk	2 506	81,6	431	14,0	133	4,3	3 070
Yh Novia	2 734	89,2	262	8,6	68	2,2	3 064
Yht.	96 672	79,8	19 148	15,8	5 366	4,4	121 186

Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat ulkomaalaiset opiskelijat ammattikorkeakoulun ja maanosan mukaan 2009, A8

	Aasia	Afrikka	Eurooppa	E-Amer., Karib.	Oseania	P.-Amer.	Muu tai tuntem.	Yht.
Arcada	103	108	60	2		8		281
Diakonia-amk	20	42	56	5	1	1		125
HAAGA-HELIA	276	204	430	29	5	28		972
Humanistinen amk			8					8
Hämeen amk	212	176	47	7	1	5		448
Jyväskylän amk	80	57	119	2	1	9		268
Kajaanin amk	52	20	32			2		106
Kemi-Tornion amk	118	98	61	2		1		280
K-Pohjanmaan amk	222	172	69	1		1		465
Kymenlaakson amk	64	13	107	2	1	2		189
Lahden amk	135	12	59	3		1		210
Laurea-amk	150	171	96	8	2	7		434
Metropolia amk	190	233	232	17	6	13		691
Mikkelin amk	106	11	111	2		1		231
Oulun seudun amk	94	52	53	1	4	7		211
P-Karjalan amk	12	8	40	1		1		62
Rovaniemen amk	60	41	66	3	1	1		172
Saimaan amk	103	34	116		1	1		255
Satakunnan amk	43	16	32					91
Savonia-amk	179	74	45	1		6		305
Seinäjoen amk	49	27	31	1		2		110
Pirkanmaan amk	16	22	33			2		73
Tampereen amk	40	48	69	7	2	6		172
Turun amk	129	118	80	4	1	5		337
Vaasan amk	162	141	48	3			1	355
Yh Novia	28	32	48	2	1			111
Yht.	2 643	1 930	2 148	103	27	110	1	6 962

Ammattikorkeakoulujen tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat ulkomaalaiset opiskelijat koulutusalan ja maanosan mukaan 2009, A9

	Aasia	Afrikka	Eurooppa	E-Amer., Karib.	Oseania	P.-Amer.	Muu tai tuntem.	Yht.
Hum. ja kasv.ala			6					6
Kulttuuriala	29	8	193	7	1	3		241
Luonnontieteiden ala	218	164	82	4	4	9		481
Luonn.vara- ja ymp.ala	7	18	16	1		1		43
Matk.-, ravits.- ja tal.ala	222	110	219	8	1	4		564
Sos.-, terv.- ja liik.-ala	131	356	305	14	3	23		832
Tekniikan ja liik. ala	981	851	515	26	6	25	1	2 405
Yhtk.tied., liiketal.ja hall. ala	1 055	423	812	43	12	45		2 390
Yht.	2 643	1 930	2 148	103	27	110	1	6 962

Tutkinnot

Ammattikorkeakouluissa suoritettiin vuonna 2009 yhteensä 20 985 tutkintoa, joka on 785 tutkintoa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Nuorten koulutuksen tutkintoja oli 16 616, aikuiskoulutuksen tutkintoja suoritettiin 3 428 ja ylempien ammattikorkeakoulututkinnon suoritti 941 opiskelijaa. Naisten osuus kaikista valmistuneista oli 67 %. Koulutusaloittain eniten tutkintoja suoritettiin sosiaali-, terveys ja liikunta-aloilta (6 573 tutkintoa), tekniikan- ja liikenteen aloilta (5 158 tutkintoa) ja yhteiskuntatieteiden-, liiketalouden- ja hallinnon aloilta (4 298 tutkintoa).

Keskimääräinen valmistumisaika nuorten koulutuksesta on pysynyt jokseenkin samana (4,2 vuotta) vuodesta 2003 saakka. Koulutusaloittain valmistumisajat vaihtelevat välillä 3,8-4,5 vuotta. Nuorten koulutuksessa nopeimmin valmistuttiin sosiaali-, terveys- ja liikunnan aloilta (3,8 vuotta). Aikuiskoulutuksessa lyhin valmistumisaika oli humanistisilta- ja kasvatustieteiden aloilta (2,7 vuotta). Ylempien korkeakoulututkintojen osalta nopeimmin valmistuttiin kulttuurialoilta (1,5 vuotta).

Tutkinnot ammattikorkeakouluittain 2009, A10

	Nuorten koulutus		Aikuiskoulutus		Ylempi AMK		Yht.	
	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %
Arcada	291	63,2	5	40	3	66,7	299	56,6
Diakonia-amk	442	88	139	87,8	24	100	605	91,9
HAAGA-HELIA	1 200	72,4	287	74,2	73	63	1 560	69,9
Humanistinen amk	200	85	27	70,4	7	71,4	234	75,6
Hämeen amk	688	61,2	199	63,3	49	42,9	936	55,8
Jyväskylän amk	896	59	131	70,2	88	62,5	1 115	63,9
Kajaanin amk	283	57,6	68	97,1	10	70	361	74,9
Kemi-Tornion amk	341	63	91	76,9	12	83,3	444	74,4
K-Pohjanmaan amk	401	59,1	65	86,2	29	58,6	495	68,0
Kymenlaakson amk	547	60,7	98	62,2	23	52,2	668	58,4
Lahden amk	592	63,5	210	82,4	47	83	849	76,3
Laurea-amk	1 000	75,6	195	80,5	69	81,2	1 264	79,1
Metropolia amk	1 507	54,7	347	63,7	133	69,2	1 987	62,5
Mikkelin amk	486	59,3	215	68,4	21	76,2	722	68,0
Oulun seudun amk	907	60	158	65,8	32	53,1	1 097	59,6
Pirkanmaan amk	592	81,3	118	92,4	21	95,2	731	89,6
P-Karjalan amk	458	56,3	96	84,4	23	30,4	577	57,0
Rovaniemen amk	398	54,8	111	68,5	12	50	521	57,8
Saimaan amk	406	60,6	80	81,3	15	86,7	501	76,2
Satakunnan amk	774	59,6	122	81,1	25	72	921	70,9
Savonia-amk	848	59,6	136	59,6	35	71,4	1 019	63,5
Seinäjoen amk	607	58,3	105	74,3	34	64,7	746	65,8
Tampereen amk	719	36,6	121	36,4	59	49,2	899	40,7
Turun amk	1 117	65,4	171	67,8	46	65,2	1 334	66,1
Vaasan amk	423	53,9	68	67,6	28	82,1	519	67,9
Yh Novia	493	58,6	65	78,5	23	34,8	581	57,3
Yht.	16 616	62,6	3 428	72,3	941	66,7	20 985	67,2

Ammattikorkeakouluissa vuosina 2003, 2006 ja 2009 suoritettut tutkinnot aloittain, A12

	2003			2006				2009			
	Nuorten koulutus	Aikuis-koulutus	Naisia %	Nuorten koulutus	Aikuis-koulutus	Ylempi Amk-koulutus	Naisia %	Nuorten koulutus	Aikuis-koulutus	Ylempi Amk-koulutus	Naisia %
Hum. ja kasv.ala	176	108	82,4	212	71		82,7	218	31	7	84,4
Kulttuuriala	1 188	305	74,7	1 575	275		73,9	1 547	244	47	71,5
Yhtk.tiet., liiketal. ja hall. ala	3 675	1 074	75,2	3 483	1 039	62	76,8	3 336	728	234	73,4
Luonnontieteiden ala	761	287	50,6	807	197		43,5	663	99	43	31,8
Tekniikan ja liikenteen ala	4 336	1 016	20,2	4 515	870	26	19,8	4 255	666	237	19,5
Luonnonvara- ja ymp.ala	500	201	46,8	528	135		53,7	507	84	21	56,5
Sos., terv.- ja liik.-ala	4 279	1 114	90,9	4 450	1 181	62	90,7	4 988	1 298	287	89,3
Matk., ravits.- ja talousala	1 134	351	82,3	1 188	311		82,3	1 102	278	65	87,3
Yht.	16 049	4 456	63,3	16 688	4 079	150	63,7	16 616	3 428	941	64,0

Ammattikorkeakouluissa suoritettujen tutkintojen keskimääräiset suoritusajat 2001–2009 aloittain (yksikkönä vuosi), A13

	2003		2006			2009		
	Nuorten koulutus	Aikuis-koulutus	Nuorten koulutus	Aikuis-koulutus	Ylempi Amk-koulutus	Nuorten koulutus	Aikuis-koulutus	Ylempi Amk-koulutus
Hum. ja kasv.ala	3,9	2,4	4,0	2,3		3,9	2,7	2,6
Kulttuuriala	4,4	2,5	4,5	2,8		4,5	3,2	1,5
Yhtk.tiet., liiketal. ja hall. ala	4,1	3,5	4,1	3,3	2,9	4,1	3,7	2,7
Luonnontieteiden ala	4,1	3,4	4,3	3,9		4,4	3,9	2,6
Tekniikan ja liikenteen ala	4,4	3,4	4,5	3,7	3,1	4,5	3,8	2,3
Luonnonvara- ja ymp.ala	4,4	3,2	4,4	3,5		4,5	3,8	2,7
Sos., terv.- ja liik.-ala	3,7	2,7	3,8	2,9	2,3	3,8	3,0	2,6
Matk., ravits.- ja talousala	4,1	3,3	4,2	3,5		4,1	3,6	2,8
Yht.	4,1	3,1	4,2	3,2	2,8	4,2	3,4	2,5

Ammattikorkeakoulututkinnon vuosina 2003–2007 suorittaneiden
pääasiallinen toiminta vuoden 2007 lopussa aloittain, A14

	PÄÄASALLINEN TOIMINTA VUODEN 2007 LOPUSSA					
	TYÖLLISET			MUU TOIMINTA		
	Tutk. suor. Lkm	Palkansaaja %	Yrittäjä %	Työtön %	Opiskelija %	Muu %
2003–2007	104 084	83,5	2,5	4,5	4,1	5,4
2003	20 166	84,5	3,0	3,2	3,0	6,3
2004	20 958	84,6	2,4	3,5	3,7	5,7
2005	20 747	85,0	2,3	4,4	3,3	5,1
2006	20 745	78,7	1,6	8,5	7,7	3,6
2007	21 468	79,4	1,7	8,7	6,8	3,4
HUMANISTINEN JA KASVATUSALA						
2003–2007	1 333	84,8	1,1	5,7	4,9	3,5
2003	251	86,1	2,0	5,2	2,8	4,0
2004	266	85,7	0,4	3,4	6,8	3,8
2005	281	86,1	0,7	6,8	2,5	3,9
2006	262	78,2	1,1	12,2	8,8	0,8
2007	267	79,0	0,4	9,7	4,5	2,6
KULTTUURIALA						
2003–2007	8 263	70,4	4,4	10,2	7,6	7,6
2003	1 588	71,5	5,4	7,7	6,7	8,9
2004	1 668	71,8	4,1	8,8	7,9	7,6
2005	1 800	71,4	3,8	10,6	7,6	6,5
2006	1 849	66,3	3,4	15,6	8,4	6,4
2007	1 895	66,0	3,9	15,3	8,8	6,1
YHTEISKUNTATieteiden, Liiketalouden ja Hallinnon ala						
2003–2007	22 496	83,7	2,1	3,6	3,7	7,1
2003	4 404	84,6	2,4	2,4	2,9	7,9
2004	4 710	84,5	2,0	2,5	3,7	7,5
2005	4 554	83,9	2,0	3,7	3,2	7,3
2006	4 282	80,4	1,4	6,8	6,4	5,0
2007	4 359	80,9	1,3	7,6	5,3	4,9
LUONNONTIETEIDEN ALA						
2003–2007	5 052	85,0	1,7	5,8	3,7	3,7
2003	1 080	85,4	2,4	5,3	2,6	4,4
2004	1 090	87,3	1,5	3,8	3,9	3,5
2005	997	84,5	2,2	5,7	3,5	4,1
2006	864	78,1	0,7	12,2	5,9	3,2
2007	859	75,1	1,0	13,2	5,4	4,2
TEKNIKAN JA LIIKENTEEN ALA						
2003–2007	26 932	86,7	2,2	4,0	3,5	7,3
2003	5 462	88,0	2,4	2,5	3,2	4,0
2004	5 561	86,8	2,4	3,7	3,7	3,4
2005	5 383	87,3	2,0	3,9	3,2	3,7
2006	5 410	83,0	1,3	7,7	4,8	3,2
2007	5 469	81,2	1,6	9,5	4,4	3,2
LUONNONVARA- JA YMPÄRISTÖALA						
2003–2007	3 197	68,5	14,1	7,7	5,6	4,1
2003	595	69,1	16,6	6,4	4,7	3,2
2004	667	69,9	13,3	7,0	5,7	4,1
2005	660	69,2	12,7	8,5	5,9	3,7
2006	615	67,3	10,1	10,6	8,5	3,6
2007	607	67,7	10,2	13,2	5,8	3,1
SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA						
2003–2007	27 854	85,4	1,6	3,4	4,1	5,5
2003	5 350	86,2	2,4	2,3	1,9	7,2
2004	5 574	87,5	1,5	2,3	2,4	6,4
2005	5 648	90,1	1,3	2,3	1,8	4,5
2006	6 081	78,1	0,8	7,3	11,4	2,3
2007	6 467	81,8	0,9	6,1	9,5	1,8
MATKAILU-, RAVITSEMIS- JA TALOUSALA						
2003–2007	7 112	83,3	1,7	4,7	3,6	7,0
2003	1 436	83,8	1,8	3,8	2,2	8,5
2004	1 422	84,1	1,5	3,1	3,0	8,4
2005	1 424	84,0	1,5	5,4	3,4	5,8
2006	1 382	81,0	1,2	7,9	6,5	3,5
2007	1545	81,6	0,9	7,9	5,9	3,7

Henkilöstö

Vuonna 2009 ammattikorkeakouluissa toimi yhteensä 5 962 päätoimista opettajaa, joista 940 oli yliopettajia, 3621 lehtoria ja 1401 tuntiopettajia. Lehtoreita naisista oli 62 % ja tuntiopettajista 56 %. Vastaavasti yliopettajista 54 % oli miehiä. Koulutusaloista sosiaali-, terveys- ja liikunta-alat, tekniikan- ja liikenteen alat sekä yhteiskuntatieteelliset-, liiketalouden- ja hallinnon alat työllistivät kaikista päätoimisista ammattikorkeakoulun opettajista 71 %. Sivutoimisten opettajien ja luennoitsijoiden yhteenlaskettuja henkilötyövuosia oli 319. Ammattikorkeakoulujen opettajien yleisin koulutusaste oli ylempi korkeakoulututkinto (69 %). Yliopistollisia jatko-opintoja suorittaneiden osuus opetushenkilökunnasta oli noin 21 %.

Opettajat ammattikorkeakouluittain 2009, A16

	Yliopettajat		PÄÄTOIMISET Lehtorit		Päätoim. tuntiop.		Yht.		SIVUTOIMISET	
	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Sivut.tuntiop. Htv.	Luenn. Htv.
Arcada	19,4	39,2	62,3	59,4	13,2	44,7	94,9	47,8	2,0	2,2
Diakonia-amk	21,0	66,7	36,0	80,6	125,0	81,6	182,0	76,3		8,7
HAAGA-HELIA	48,5	52,6	262,2	67,2	79,5	49,4	390,2	56,4	6,6	4,0
Humanistinen amk	11,0	63,6	77,0	64,9			88,0	64,3	0,5	1,8
Hämeen amk	73,0	42,5	176,7	58,5	48,2	64,3	297,9	55,1	7,8	2,0
Jyväskylän amk	50,2	53,8	178,2	52,0	39,1	73,1	267,5	59,6	4,3	10,8
Kajaanin amk	9,6	37,5	51,2	59,8	36,9	51,2	97,7	49,5	0,9	3,6
Kemi-Tornion amk	18,6	26,9	68,2	75,7	48,7	48,3	135,5	50,3	2,0	2,8
K-Pohjanmaan amk	34,0	34,1	71,1	50,6	25,0	63,6	130,1	49,4	7,6	1,0
Kymenlaakson amk	22,3	43,9	129,8	63,4	34,1	36,7	186,2	48,0	1,4	3,3
Lahden amk	30,0	70,0	127,1	59,7	71,5	52,6	228,6	60,8	6,2	9,2
Laurea-amk	37,4	58,3	247,0	78,9			284,4	68,6	4,4	9,9
Metropolia amk	117,6	35,9	437,6	60,7	86,4	54,7	641,6	50,4	54,6	6,1
Mikkelin amk	31,0	54,8	121,0	68,1	35,7	60,8	187,7	61,2		8,7
Oulun seudun amk	65,0	46,2	177,9	60,0	108,4	56,8	351,3	54,3	14,6	9,4
Pirkanmaan amk	27,7	64,6	105,0	81,1	47,6	67,9	180,3	71,2	9,1	1,7
P-Karjalan amk	14,8	38,5	114,0	49,5	83,3	58,0	212,1	48,7	1,7	8,6
Rovaniemen amk	17,5	65,7	96,5	50,3	27,7	67,5	141,7	61,2	2,7	1,8
Saimaan amk	22,5	60,0	76,6	62,0	31,7	55,8	130,8	59,3	0,4	13,1
Satakunnan amk	37,0	35,1	168,0	61,9	59,0	50,8	264,0	49,3	4,9	4,1
Savonia-amk	44,2	47,3	176,0	66,3	69,5	58,3	289,7	57,3	4,8	13,0
Seinäjoen amk	36,3	35,8	104,9	68,9	64,7	58,6	205,9	54,4	4,0	7,7
Tampereen amk	40,0	22,5	147,8	38,2	55,5	40,5	243,3	33,7	11,7	2,2
Turun amk	67,4	39,8	204,1	65,4	144,8	60,9	416,3	55,4	4,4	13,9
Vaasan amk	29,5	32,5	85,0	53,2	25,7	45,5	140,2	43,7	3,0	2,2
Yh Novia	14,4	37,5	119,9	63,9	40,0	43,5	174,3	48,3	7,5	7,1
Yht.	939,9	44,7	3 621,1	62,3	1 401,2	57,9	5 962,2	58,5	167,1	158,9

Ammattikorkeakoulujen päätoimiset opettajat 2001–2009, A15

	YLIOPETTAJAT		LEHTORIT		PÄÄTOIM.TUNTIOP.	
	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %
2001	920,0	38,2	3 229,0	63,5	1 448,0	53,5
2002	943,0	38,5	3 321,0	63,0	1 509,0	52,9
2003	949,8	38,4	3 425,0	63,1	1 546,5	52,7
2004	955,0	40,2	3 431,1	62,0	1 492,7	53,4
2005	945,3	40,6	3 565,8	62,9	1 445,1	54,4
2006	943,9	41,1	3 537,4	63,0	1 412,4	55,5
2007	951,7	42,6	3 515,3	62,4	1 403,1	55,9
2008	945,9	44,5	3 619,3	62,6	1 330,8	55,9
2009	939,9	44,7	3 621,1	62,3	1 401,2	57,9

Ammattikorkeakoulujen päätoimiset opettajat tutkinnoittain (lkm) 2009, A18

	Tohtori	Lisens.	Yl.kk.tutk.	Al.kk.tutk.	Yl.amk-tutk.	Amk.- tutk.	Muut tu	Opett. yht.
Arcada	13,0	10,5	59,3	4,4		2,2	4,6	94,0
Diakonia-amk	26,0	14,0	131,0	1,0	1,0	8,0	1,0	182,0
HAAGA-HELLIA	38,5	31,0	285,6	9,8	3,0	3,0	19,3	390,2
Humanistinen amk	11,0	3,0	62,0	1,0	1,0	7,0	3,0	88,0
Hämeen amk	40,0	37,0	176,4	16,6	7,0	8,1	12,8	297,9
Jyväskylän amk	31,0	49,0	172,5	2,0	3,0	7,0	3,0	267,5
Kajaanin amk	6,9	8,0	76,8	0,0	3,0	2,0	1,0	97,7
Kemi-Tornion amk	12,1	11,0	92,7	1,1		7,0	11,5	135,4
K-Pohjanmaan amk	18,9	17,5	77,4	3,5	5,0	5,3	2,7	130,3
Kymenlaakson amk	6,0	12,6	145,9	1,0		7,8	12,9	186,2
Lahden amk	17,3	15,2	151,8	9,6	2,0	17,4	15,3	228,6
Laurea-amk	31,9	27,8	207,1	4,6	4,0	6,0	3,0	284,4
Metropolia amk	82,7	74,5	406,5	7,8	18,0	27,3	24,9	641,7
Mikkelin amk	22,2	20,1	125,8	3,5	2,0	8,6	5,5	187,7
Oulun seudun amk	45,2	38,1	233,5	6,1	2,0	9,0	17,5	351,4
Pirkanmaan amk	8,7	15,7	166,7	11,7	1,0		9,0	212,8
P-Karjalan amk	12,0	10,5	113,2	0,9		3,0	5,9	145,5
Rovaniemen amk	10,0	20,2	92,0	1,0	1,0	4,0	2,6	130,8
Saimaan amk	24,0	36,0	169,0	15,0	2,0	2,0	16,0	264,0
Satakunnan amk	26,2	23,9	224,7			9,8	5,1	289,7
Savonia-amk	30,4	24,1	133,6	1,0	1,0	10,0	5,8	205,9
Seinäjoen amk	16,0	13,2	139,8	1,8		1,0	8,5	180,3
Tampereen amk	28,0	28,0	162,3		2,0	17,0	6,0	243,3
Turun amk	46,0	52,2	283,4	8,1	4,0	11,9	11,5	417,1
Vaasan amk	18,1	15,5	91,0	3,7	1,0	2,9	8,0	140,2
Yh Novia	14,3	4,3	112,4	16,4	5,0	12,3	9,7	174,4
Amkt yhteensä	636,4	612,9	4 092,4	131,6	68,0	199,6	226,1	5 967,0

59

Ammattikorkeakoulujen opettajat aloittain 2009, A17

	Yliopettajat		PÄÄTOIMISET Lehtorit		Päätoim. tuntiop.		Yht.		SIVUTOIMISET Sivut.tuntiop.		Luenn. htv.
	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	htv.	htv.	
Hum. ja kasv.ala	77,5	61,3	128,5	70,8	23,5	78,7	229,5	70,3	6,6	2,7	
Kulttuuriala	82,3	44,1	412,7	55,1	227,5	49,9	722,5	49,7	49,2	53,0	
Yhtk.tiet., liiketal. ja hall. ala	122,8	51,7	683,9	66,6	220,1	58,7	1 026,8	59,0	28,3	18,4	
Luonnontieteiden ala	33,7	22,0	149,3	43,1	62,2	31,4	245,2	32,2	2,6	1,5	
Tekniikan ja liik. ala	350,6	16,3	806,0	26,8	291,7	26,6	1 448,3	23,2	48,8	27,9	
Luonnonv.- ja ymp.ala	29,0	24,1	168,9	50,0	48,1	48,0	246,0	40,7	4,1	2,7	
Sos.-, terveys- ja liik.-ala	209,0	85,0	1 082,5	89,4	450,2	84,5	1 741,7	86,3	21,7	46,8	
Matk.-, ravits.- ja tal.ala	35,0	68,9	189,3	79,7	77,9	63,2	302,2	70,6	5,6	6,0	
Yht.	939,9	44,7	3 621,1	62,3	1 401,2	57,9	5 962,2	58,5	159,7	159,0	

Rahoitus ja kustannukset

Ammattikorkeakoulujen kokonaiskustannukset ja rahoitus- sekä nettomenot (1000 euroa) 2008 (ei sisällä perustamishankkeita), A20

	KUSTANNUKSET							TULOT		Netto menot	
	Valt.os luettava	Maks. palv. toim.	Yht.	Valt. erill. rah.	Muu erill. rah.	Maksull. palv. toim.	Ysikköhinta rahoitus	Ylläpit. rahoitus	Muu rahoitus		Yht.
Arcada	15 762	364	16 973	275	2 013	221	14 104		1 227	17 840	-867
Diakonia	22 294	1 156	23 498	587	1 294	1 441	20 503			23 825	-327
HAAGA-HELIA	50 400	2 161	52 561	1 093	3 260	1 780	52 722			58 854	-6 293
Humanistinen amk	11 717	887	12 624	271	30	900	11 823		27	13 051	-427
Jyväskylän amk	41 431	6 016	47 446	947	1 199	6 968	41 718			50 832	-3 386
K-Pohjanmaan amk	17 891	5 205	25 277	57	355	4 471	19 991		1 822	26 695	-1 419
Kymenlaakson amk	24 987	3 361	28 368	276	1 677	3 166	26 763			31 881	-3 514
Laurea-amk	43 016	1 524	44 540	967	1 096	2 490	43 377			47 930	-3 391
Metropolia amk	94 401	4 378	98 977	1 404	1 967	4 445	87 287		3 077	98 181	796
Pirkanmaan amk	23 200	1 452	25 197	549	608	1 804	24 747			27 707	-2 510
Yh Novia	25 068	2 174	27 737	652	1 127	1 940	24 781	841		29 341	-1 604
Kajaanin amk	12 712	2 001	14 776	254	182	1 930	11 575	600	125	14 666	110
P-Karjalan amk	26 183	2 724	28 906	733	888	2 844	25 080		61	29 607	-700
Satakunnan amk	36 098	2 461	38 573	649	253	2 481	34 183			37 566	1 008
Tampereen amk	36 695	2 702	39 397	1 239	889	2 762	32 628	4 223		41 740	-2 343
Turun amk	59 635	2 750	62 385	1 434	2 618	3 036	57 846	789		65 723	-3 338
Vaasan amk	18 784	1 622	20 406	307	157	1 622	18 911			20 997	-591
Hämeen amk	40 288	7 866	48 154	1 325	1 617	8 963	40 093			51 997	-3 843
Kemi-Tornion amk	16 828	2 371	19 367	601	346	2 530	17 448			20 926	-1 559
Lahden amk	30 649	4 330	34 979	304	2 091	3 707	29 299			35 402	-423
Mikkelin amk	25 741	7 561	34 020	611	291	7 442	26 488		52	34 884	-864
Oulun seudun amk	48 140	5 439	54 526	1 250	599	5 104	46 030			52 983	1 544
Rovaniemen amk	18 387	4 205	22 592	552	438	3 180	18 386			22 557	35
Saimaan amk	18 298	1 912	20 228	508	871	2 175	17 164			20 717	-489
Savonia-amk	40 362	7 040	47 823	543	1 229	6 509	41 933		356	50 569	-2 746
Seinäjoen amk	28 681	3 487	32 318	306	674	3 157	27 979	1 356		33 472	-1 154
Yht.	827 646	87 148	921 648	17 694	27 769	87 066	812 858	7 809	6 748	959 944	-38 296

* Kustannukset yhteensä sisältää myös maanvuokrat ja muut kustannukset. Lähde: Opetushallituksen kustannusraportti

Kansainvälinen liikkuvuus

Suomalaisista ammattikorkeakouluopiskelijoista 4 234 opiskeli vuoden 2009 aikana ulkomailla. Vuoden 2009 aikana Suomessa vieraili 3 322 ulkomaista opiskelijaa. Opetus- ja tutkimushenkilökunnasta ulkomailla vieraili 3 915 henkilöä. Ulkomailta Suomeen saapui kuluneen vuoden aikana 1 763 opetus- ja tutkimustoiminnan asiantuntijaa. Opiskelijoiden ja henkilökunnan kannalta kansainvälisesti aktiivisimpia ammattikorkeakouluja olivat Haaga-Helia, Metropolia ja Turun ammattikorkeakoulut. Kaikista opiskelijavaihdoista 30 % oli yhteiskuntatieteiden-, liiketalouden- ja hallinnon koulutusala.

Kansainvälinen opiskelija- ja harjoittelijavaihto (pidempi kuin 3 kk) aloittain 2009, A21				
	Suomesta Suomeen		Suomesta Suomeen	
	Lkm	Kesto kk	Lkm	Kesto kk
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	61	3,4	22	3,1
Kulttuuriala	483	4,9	321	5,0
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	1 256	5,0	1 402	5,1
Luonnontieteiden ala	63	5,2	64	4,9
Tekniikan ja liikenteen ala	760	5,0	652	5,1
Luonnonvara- ja ympäristöala	105	4,2	109	4,4
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	862	3,4	506	3,6
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	644	4,5	246	5,0
Yht.	4 234	4,5	3 322	4,5

Kansainvälinen opiskelija- ja harjoittelijavaihto (pidempi kuin 3 kk) sekä opetus- ja tutkimushenkilökunnan kv-liikkuvuus ammattikorkeakouluittain 2009, A22

	OPISKELIJALIIKKUVUUS		HENKILÖKUNNAN LIIKKUVUUS	
	Suomesta	Suomeen	Suomesta	Suomeen
Arcada	55	43	88	27
Diakonia-amk	140	31	107	27
HAAGA-HELIA	474	301	396	75
Humanistinen amk	48	32	49	48
Hämeen amk	187	158	165	70
Jyväskylän amk	225	249	292	135
Kajaanin amk	77	66	68	27
Kemi-Tornion amk	40	84	69	26
K-Pohjanmaan amk	126	88	76	62
Kymenlaakson amk	98	99	68	2
Lahden amk	203	139	122	69
Laurea-amk	187	173	130	66
Metropolia amk	382	264	409	88
Mikkelin amk	105	95	116	144
Oulun seudun amk	166	181	189	115
Pirkanmaan amk	171	86	128	67
P-Karjalan amk	87	94	162	60
Rovaniemen amk	113	97	78	35
Saimaan amk	154	117	72	59
Satakunnan amk	194	132	119	35
Savonia-amk	193	171	236	135
Seinäjoen amk	105	153	296	129
Tampereen amk	192	141	151	103
Turun amk	325	228	207	102
Vaasan amk	109	62	59	17
Yh Novia	78	38	63	40
Yht.	4 234	3 322	3 915	1 763

Tutkimus ja kehittämistoiminta

Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminta: tutkimustoiminnan menot, tutkimustyövuodet ja ulkopuolisen rahoituksen osuus ammattikorkeakouluittain vuosina 2002–2008, A23

	TUTKIMUSTOIMINNAN MENOT						TUTKIMUSTYÖVUODET					Ulkop. rahoitus %-osuus menoista	
	2002	2004	2006	2007	2008	Muutos %	2002	2004	2006	2007	2008	Muutos %	2007
						07-08						07-08	
Arcada	347,7	722	1 278	1 668	1 726	3,5	4,5	8,3	13	13	12,4	-4,6	82,0
Diakonia-amk	1 399	2 013	2 785	3 791	2 405	-36,6	25	33,1	33,1	32	33,5	4,7	65,8
EVTEK-amk*	1 345,6	3 576	2 010	1 474			16,4	23,1	25,4	28		-100,0	82,8
Haaga Instituutin amk*	192,4	1 881	720				2,1	16,2	9				
HAAGA-HELIA				1 979	4 833	144,2				28,9	56,4	95,2	56,4
Helsingin amk*	1 110,2	1 803	1 751	3 769			34,3	26,4	41	54,6			29,0
Helsingin liiketalouden amk*	1 891	3372	745				16,3	41	10				
Humanistinen amk	68,9	503	1 577	1 124	1 342	19,4	1,8	8,3	21	17,8	19,1	7,3	60,5
Hämeen amk	3 229	7 089	7 494	6 537	4 457	-31,8	82,4	104,6	118,2	108,8	78,8	-27,6	84,5
Jyväskylän amk	5 110,6	7 333	8 479	6 413	3 889	-39,4	74,9	105,5	116,4	117,4	50,6	-56,9	57,1
Kajaanin amk	1 678	1 783	1 754	2 872	2 296	-20,1	15,8	20,9	30,5	40,4	38,8	-4,0	100,0
Kemi-Tornion amk	2 103	3 042	3 356	3 993	3 382	-15,3	29	34,6	59,1	66,1	54,6	-17,4	81,5
Keski-Pohjanmaan amk	1 999	2 493	3 142	3 755	2 636	-29,8	57	65,9	64,4	84,1	45,5	-45,9	93,9
Kymenlaakson amk	1 407	2 123	3 477	3 003	1 678	-44,1	20	38,4	53,3	46	24,7	-46,3	93,5
Lahden amk	1 008	1 993	4 764	6 487	4 054	-37,5	23,6	28,7	78,2	84,8	67,4	-20,5	73,8
Laurea-amk	977,7	3 706	7 342	7 713	8 585	11,3	19,3	42,3	80,5	88,1	97	10,1	35,3
Metropolia-amk											67,5		
Mikkelin amk	3 783	7 035	7 107	8 812	3 710	-57,9	59,1	83,5	87	124	69,7	-43,8	94,3
Oulun seudun amk	2 462	4 738	6 236	7 738	4 839	-37,5	61,3	61,3	81	89,8	78,4	-12,7	59,2
Pirkanmaan amk	897,5	1 365	1 444	2 133	1 462,23	-31,4	16,3	27,4	27,6	36,4	23,6	-35,2	65,2
Pohjois-Karjalan amk	5 812,6	5 643	7 510	6 253	4336	-30,7	46,9	59,9	82,7	84,6	72,3	-14,5	72,6
Rovaniemen amk	2 444	3 288	2 556	3 726	1 880	-49,5	32	41,9	42,1	60,3	32	-46,9	89,8
Saimaan amk	982	1 155	1 645	1 198	1 242	3,7	14,7	18,7	18,3	21,1	20,8	-1,4	83,3
Satakunnan amk	3 713,1	4 795	2 820	3 119	2 575	-17,4	70	62,9	43,9	51,7	39,1	-24,4	100,0
Savonia-amk	3 975,6	4 724	8 059	8 467	4 295	-49,3	81,2	117	112,7	129,6	117	-9,7	92,6
Seinäjoen amk	3 097	4 193	4 489	4 210	3 333	-20,8	52,8	56,1	78	64,6	52	-19,5	80,8
Svenska yh*	749,6	1 251	1 269	1 162			16,3	19,2	19,5	15,9			90,5
Tampereen amk	324	2 701	2 590	2 700	2 630	-2,6	6,3	28,3	34,7	36,5	34,4	-5,8	77,8
Turun amk	1971	2 800	6 779	7 857	7 061,76	-10,1	40,6	40	120,5	139,7	130,8	-6,4	52,6
Vaasan amk	963,4	1 136	2 266	2 601	2 435	-6,4	9,7	10,4	31,4	34,5	44,1	27,8	34,4
Yh Sydväst*	585,9	457	773	1 264			7,1	8,5	11,4	20,6			65,1
Yh Novia					2 195						39,1		
Amk:t yht.	55 628	88 713	106 217	115 818	83 277	-28,1	936,7	1 232,4	1 543,9	1 719,3	1 400	-24,9	73,4

Lähde: Tilastokeskus *Ks. aineisto ja käsitteet

Opinnot

Muu koulutus

Erikoistumisopintoja suoritti vuoden 2009 aikana 5 152 opiskelijaa, joista 76 % oli naisia. Kolme suosituinta erikoistumisopintoja tarjonnutta ammattikorkeakoulua olivat opiskelijamäärien perusteella Satakunnan (694), Turun (615) ja Metropolia ammattikorkeakoulut (494). Avoimiin ammattikorkeakouluopintoihin osallistui 14 981 opiskelijaa, joista naisia oli 72 %. Suosittuja avoimet opinnot olivat Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulussa, jossa jopa 4 681 opiskelijaa osallistui tarjottuun opetukseen. Opettajankoulutusta tarjottiin viidellä paikkakunnalla ja siihen osallistui 3 864 opiskelijaa.

Vieraalla kielellä suoritettut opinnot

Vuonna 2009 ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa vieraskielistä koulutusta suoritettiin yhteensä 315 134 opintopisteen verran, joista pääosa (99 %) oli englanninkielistä. Eniten opintopisteitä vieraalla kielellä suoritettiin yhteiskuntatieteiden-, liiketalouden- ja hallinnon koulutusalailla.

Opinnäytetyöt

Opinnäytetöitä tehtiin ammattikorkeakouluissa vuoden 2009 aikana yhteensä 21 003, joista hankkeistettuja oli noin 78 %. Edellisvuoteen verrattuna hankkeistettujen töiden määrä kasvoi hieman. Eniten hankkeistettuja opinnäytetöitä tehtiin luonnonvara- ja ympäristöaloilla (86 %) sekä tekniikan- ja liikenteen alojen piirissä (85 %).

Muu koulutus ammattikorkeakouluittain 2009, A24

	OPETTAJANKOULUTUS		ERIKOISTUMISOPINNOT		AVOIN AMK-OPETUS	
	Opiskelijat		Opiskelijat		Osallistuneet	
	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %
Arcada			378	76,7	309	75,7
Diakonia-amk			51	88,2	562	91,8
HAAGA-HELLA	555	47,6	176	79,0	815	62,2
Humanistinen amk			42	76,2	110	83,6
Hämeen amk	1 047	51,8	345	63,5	205	77,1
Jyväskylän amk	960	60,0	338	80,2	561	75,4
Kajaanin amk			103	70,9	503	57,1
Kemi-Tornion amk			43	100,0	306	83,0
K-Pohjanmaan amk			26	84,6	4 681	55,8
Kymenlaakson amk			15	73,3	548	77,4
Lahden amk			142	85,2	732	74,7
Laurea-amk			64	67,2	589	80,1
Metropolia amk			494	57,3	506	52,4
Mikkelin amk			134	75,4	985	84,5
Oulun seudun amk	639	50,2	326	63,5	368	74,5
Pirkanmaan amk			315	94,3	195	88,2
P-Karjalan amk			55	47,3	489	75,3
Rovaniemen amk			64	60,9	226	62,8
Saimaan amk			39	97,4	374	74,1
Satakunnan amk			694	85,9	380	74,7
Savonia-amk			282	78,7	353	63,5
Seinäjoen amk			53	71,7	231	64,9
Tampereen amk	663	44,2	151	64,9	596	65,3
Turun amk			615	75,0	237	66,7
Vaasan amk			31	83,9	41	65,9
Yh Novia			176	65,9	79	69,6
Yht.	3 864	51,7	5 152	74,9	14 981	67,7

Ammattikorkeakoulujen muu koulutus aloittain 2009, A25

	ERIKOISTUMISOPINNOT		AVOIN AMK-OPINNOT	
	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	42	76,2	1 098	62,1
Kulttuuriala	583	82,3	1 339	78,0
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	1 071	71,3	3 566	66,4
Luonnontieteiden ala	91	58,2	521	50,5
Tekniikan ja liikenteen ala	840	34,8	3 118	36,3
Luonnonvara- ja ympäristöala	164	40,2	203	71,9
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	2 231	92,3	4 613	90,2
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	130	85,4	523	66,5

Ammattikorkeakouluissa järjestetty opettajankoulutus: hakeneet, aloittaneet ja opiskelijat 2009, A26

	HAKENEET*		ALOITTANEET		OPISKELIJAT	
	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %	Lkm	Naisia %
HAAGA-HELIA amk	1 333	64,4	317	52,4	650	48,6
Hämeen amk	2 403	63,1	531	52,7	1 025	53,3
Jyväskylän amk	1 755	68,2	436	58,9	935	57,3
Oulun seudun amk	825	63,4			604	52,5
Tampereen amk	1 498	65,3	285	45,6	603	44,8
Yht.	7 814	64,9	1 569	53,1	3 817	52,0

*Ensisijaiset

Ammattikorkeakouluissa vieraalla kielellä aloittain 2009, A27

	OPINTOPISTEET								Yht.
	Hum. ja kasv. ala	Kultt. ala	Yhtk. tiet., liiketal. ja hall. ala	Luon.- tiet. ala	Tekn. ja liik. ala	Luonnonv.- ja ymp. ala	Sos.-, terv.- ja liik.- ala	Matk.-, ravits.- ja tal. ala	
Englanti	1 651	12 139	127 963	12 174	94 706	2 375	35 043	28 278	314 327
Espanja			104					5	109
Saksa			58				5		63
Venäjä		60	190	20				40	310
Viittomakieli	950								950
Yht.	2 601	12 199	128 315	12 194	94 706	2 375	35 048	28 323	315 759

Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt aloittain ja niistä hankeistetut (%) 2009, A28

	Hum. ja kasv. ala		Kulttuuri ala		Yhtk., teit. ja liiketal. ala		Luonnontiet. ala		Tekn. ja liik. ala		Luonnonvar. ja ymp. ala		Sos., terv.- ja liik. -ala		Matk., ravits.- ja tal. ala		Kaikki yht.	
	Yht. Lkm	%	Yht. Lkm	%	Yht. Lkm	%	Yht. Lkm	%	Yht. Lkm	%	Yht. Lkm	%	Yht. Lkm	%	Yht. Lkm	%	Yht. Lkm	%
Arcada			15	7	72	36			49	27			139	47	28	79	303	39
Diakonia-amk	20	90	21	76									598	80			639	82
HAAGA-HELIA			39	82	906	75	171	73					69	68	374	71	1 559	74
Humanistinen amk	175	75	61	66													236	70
Hämeen amk			77	60	156	89	19	100	349	95	133	89	193	70	18	83	945	84
Jyväskylän amk			92	73	195	91	25	100	379	99	22	95	279	94	113	97	1 105	93
Kajaanin amk					82	87	18	89	65	92			135	100	56	80	356	90
Kemi-Tornion amk			42	40	97	89	42	76	83	100			181	69			445	75
K-Pohjanmaan amk	26	64	26	58	105	83	8	88	176	88			109	96	43	88	493	81
Kymenlaakson amk			83	84	142	84	18	44	186	87	38	87	213	80			680	78
Lahden amk			195	72	159	96	24	92	166	100			223	70	67	100	834	88
Laurea-amk					431	88	85	91			43	91	549	81	124	88	1 232	88
Metropolia amk			305	66	176	45			740	90			712	92			1 933	73
Mikkelin amk	29	93	42	90	141	97	15	100	218	82	32	84	251	82	53	100	781	91
Oulun seudun amk			94	78	163	99	57	95	350	95	55	98	340	79			1 059	91
Pirkanmaan amk			75	32	75	59	9	22	153	82	48	96	142	82	46	67	548	63
P-Karjalan amk					52	92	19	100	150	67	38	82	181	85	87	70	527	83
Rovaniemen amk			30	63	102	73			147	96			168	85	47	81	494	80
Saimaan amk			45	93	214	64	22	73	259	100			316	59	36	69	892	77
Satakunnan amk			140	59	172	91	25	80	307	86	37	89	301	100	75	73	1 057	83
Savonia-amk			68	69	144	88	38	92	176	93	71	79	215	87	31	100	743	87
Seinäjoen amk			53	74	118	97	19	100	15	100			421	91	93	86	719	91
Tampereen amk			110	89	200	91	93	83	495	83	28	82					926	86
Turun amk			153	46	212	66	61	82	338	77	31	77	570	81	62	82	1 427	73
Vaasan amk					153	69	29	72	169	87			147	58	33	58	531	69
Yh Novia	3	67	67	18	11	9			169	34	46	70	233	53	10	100	539	50
Yht.	253	78	1 833	65	4 278	80	797	83	5 139	87	622	87	6 685	81	1 396	81	21 003	81

Korkeakoulujen sopimustavoitteet

Yliopistojen määrälliset tavoitteet 2010–2012

	Ylemmät korkeakoulututkinnot		Tohtorin tutkinnot		Alemmat korkeakoulututkinnot		Ulkomaalaisten tutkinto-opisk. määrä		Suomesta tai Suomeen vaihto-opisk. määrä (kesto yli 3kk)		Harjoittelukoulujen oppilasmäärä		Harjoittelukoulujen ohjatun opetus-harjoittelun määrä	
	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12
HY	1 561	2 615	449	434	2 599	2 780	1 333	2 000	1 862	2 200	1 416	1 440	6 307	7 500
JY	1 068	1 455	136	132	1 130	1 220	493	650	919	950	956	970	5 466	6 200
OY	1 108	1 570	154	158	875	1 280	419	600	772	900	1 064	1 120	5 546	6 100
ISYO	801	1 400	167	159	1 156	610	538	600	757	900	1 266	1 260	5 614	5 900
TYO	1 065	1 595	152	164	1 382	1 450	467	550	972	935	1 070	1 060	6 810	7 200
TaY	784	1 120	127	115	760	1 100	512	700	932	850	903	900	4 353	3 800
ÅA	320	581	64	71	402	610	408	450	409	425	794	810	1 525	4 100
VY	288	435	17	21	284	450	226	300	355	400				
LY	268	440	20	24	375	500	59	200	426	375	351	360	921	1 220
AYO	1 567	1 710	180	199	850	1 400	1 312	1 550	1 514	1 700				
TTY	794	870	84	75	221	790	434	550	661	750				
LTY	609	615	50	41	363	350	372	350	354	375				
SHH	122	250	22	15	159	175	213	200	247	250				
SibA	105	150	18	11	167	110	141	190	109	130				
TeaK	42	55	2	3	34	30	21	20	19	25				
KuvA	33	32	0	2	18	20	36	40	19	35				
Yht.	10 535	14 893	1 642	1 624	10 775	13 815	6 984	8 950	10 327	11 200	7 820	7 920	36 542	42 020

Yliopistojen tunnuslukutavoitteet 2012

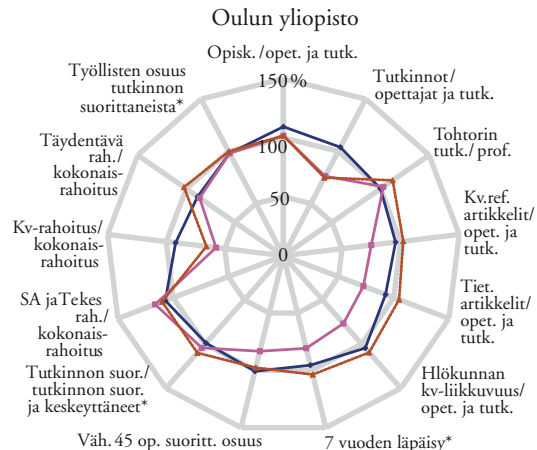
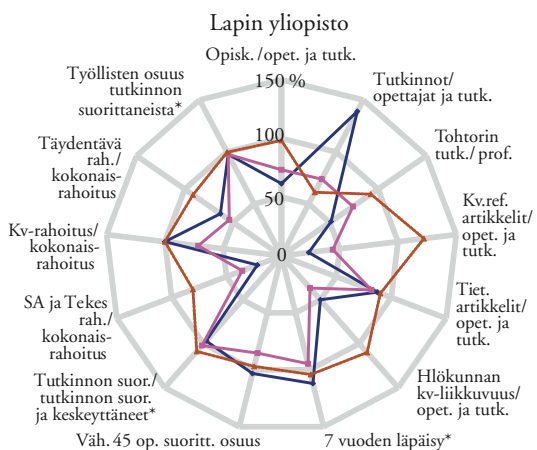
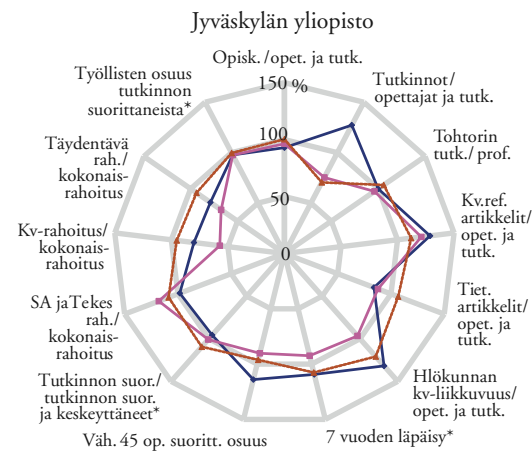
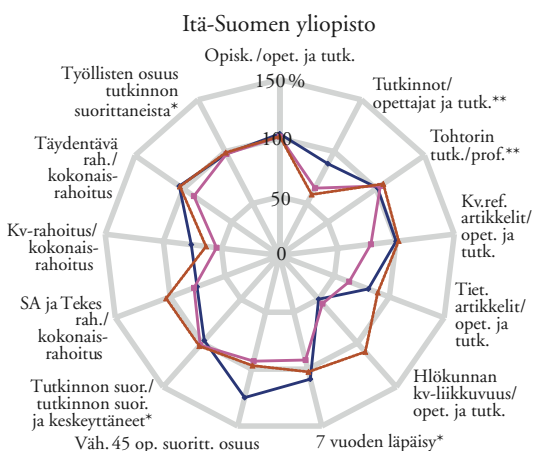
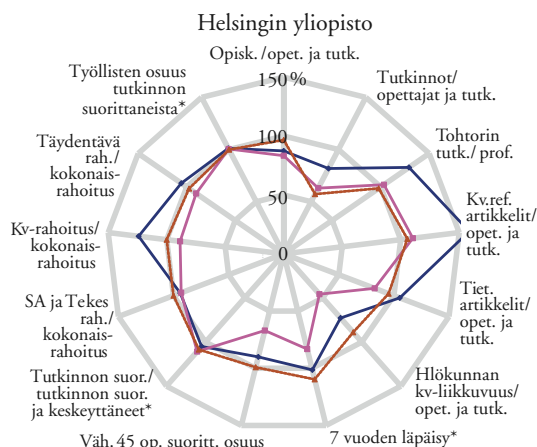
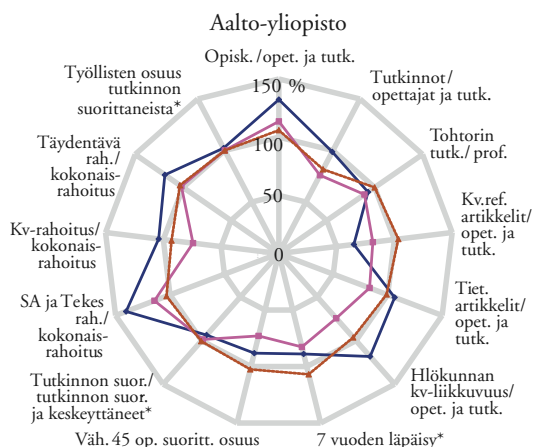
	Peruskoulutus					Opintoprosessi				
	Opiskelijat / Opettajat		Ylemmät korkeakoulu- tutkinnot/ opetus- ja tutkimushenkilökunta		Vähintään 45 opintop. suorittaneiden osuus tutk. suorittavista (%)		Perustutkinnon aloittaneista tutkinnon suorittaneiden osuus 7 v. kuluttua aloittamisesta (%)		Tutkinnon suorittaneiden osuus tutkinnon suoritt. ja keskeyttäneiden yhteismäärästä	
	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012
HY	9,60	8,00	0,63	1,15	33,5	50,0	56,6	68,0	75,3	68,0
JY	9,03	8,70	0,98	1,46	42,4	47,0	61,0	66,0	68,6	68,0
OY	7,67	7,80	0,80	1,13	37,5	45,0	53,3	66,0	70,9	68,0
ISYO	8,09	8,20	0,65	1,19	46,5	50,0	60,7	66,0	69,6	68,0
TYO	8,76	8,50	0,72	1,17	40,6	45,0	59,2	66,0	75,2	68,0
TaY	10,32	9,00	0,81	1,48	36,9	45,0	61,4	66,0	81,0	68,0
ÅA	6,29	7,80	0,50	1,10	36,9	45,0	51,8	66,0	71,6	68,0
VY	15,23	12,00	1,43	2,53	34,8	45,0	55,2	66,0	68,3	68,0
LY	13,64	10,00	1,07	1,84	38,4	45,0	62,5	66,0	69,4	68,0
AYO	6,34	7,20	0,76	0,94	32,8	45,0	49,6	60,0	67,1	68,0
TTY	6,82	7,00	0,77	0,84	32,9	45,0	40,7	66,0	55,9	68,0
LTY	7,06	7,00	1,15	1,19	34,8	45,0	51,4	66,0	65,8	68,0
SHH	14,06	14,00	1,05	3,37	38,8	45,0	69,0	66,0	81,4	68,0
SibA	6,66	5,50	0,68	1,29	44,8	45,0	52,7	66,0	70,4	85,0
TeaK	7,20	7,00	1,00	1,65	48,9	50,0	89,9	75,0	84,4	80,0
KuvA	11,42	8,20	1,65	2,12	78,8	55,0	76,2	62,0	93,0	68,0
Keskiarvo	8,39	8,23	0,77	1,08	37,2	46,60	55,8	65,70	71,7	68,20

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus					Tieteellinen jatkokoulutus		
	Täydentävän rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta		Työllisten osuus tutkinnon suorittaneista		Tohtoritutkinnot/ professorit		
	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	
HY	36,1	40,0	97,0	96,5	HY	0,93	0,90
JY	27,0	40,0	93,7	96,0	JY	0,72	0,75
OY	30,2	35,0	94,1	96,0	OY	0,72	0,70
ISYO	35,6	40,0	93,8	96,0	ISYO	0,72	0,75
TYO	31,7	40,0	96,0	96,0	TYO	0,59	0,70
TaY	35,3	40,0	94,8	96,0	TaY	0,73	0,70
ÅA	36,6	40,0	97,9	98,0	ÅA	0,64	0,70
VY	17,8	30,0	97,8	96,0	VY	0,37	0,50
LY	21,6	40,0	93,7	96,0	LY	0,37	0,50
AYO	40,7	40,0	98,1	98,0	AYO	0,67	0,75
TTY	37,7	45,0	97,4	98,0	TTY	0,63	0,70
LTY	39,3	45,0	97,1	96,0	LTY	0,86	0,65
SHH	32,6	30,0	96,8	96,0	SHH	0,73	0,50
SibA	10,8	13,0	98,8	95,0	SibA	0,69	0,40
TeaK	9,4	8,0	90,8	80,0	TeaK	0,18	0,40
KuvA	2,3	7,0	82,4	80,0	KuvA	0,00	0,25
Keskiarvo	34,2	39,2	95,9	96,5	Keskiarvo	0,72	0,73

Tutkimustoiminta									Kansainvälistyminen		
	Tieteelliset julkaisut (pl.kv-refereejulkaisut)/ opetus- ja tutkimushenkilökunta		Kv-refereejulkaisut/ opetus- ja tutkimushenkilökunta		Kansallisen kilpailun tutkimusrahoituksen (SA, Tekes) osuudet kokonaisrahoituksesta (%)		Kansainvälisen tutkimusrahoituksen (pl. yritys ja rakenerahastot) osuudet kokonaisrahoituksesta (%)		Opettajien ja tutkioiden kv-liikkuvuus (väh. 2 vko)/ opetus- ja tutkimushenkilökunta		
	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	
HY	0,99	1,20	1,49	1,35	10,7	11,5	3,1	3,5	HY	0,16	0,35
JY	0,79	0,90	0,21	1,00	11,2	3,5	2,0	3,5	JY	0,29	0,30
OY	0,87	1,20	0,90	1,20	12,2	10,5	2,3	4,0	OY	0,23	0,30
ISYO	0,76	1,20	0,94	1,20	8,6	11,0	1,9	3,5	ISYO	0,11	0,20
TYO	0,86	1,10	1,25	1,30	11,4	11,0	2,2	3,5	TYO	0,30	0,35
TaY	0,95	1,35	0,82	1,20	10,0	10,0	2,8	3,5	TaY	0,15	0,30
ÅA	1,13	1,35	0,94	1,20	12,6	10,5	1,7	3,5	ÅA	0,27	0,30
VY	1,22	1,30	0,58	0,80	4,2	6,0	2,3	3,5	VY	0,17	0,30
LY	0,82	1,00	0,22	0,50	2,5	7,0	2,5	3,5	LY	0,11	0,30
AYO	1,00	1,20	0,61	0,75	16,0	14,0	2,6	3,5	AYO	0,26	0,35
TTY	1,12	1,20	0,47	0,65	17,1	15,0	2,1	4,0	TTY	0,35	0,45
LTY	0,94	1,20	0,50	0,70	10,6	12,0	3,9	3,5	LTY	0,06	0,20
SHH	1,53	1,60	0,56	1,00	7,2	7,0	0,4	0,7	SHH	0,31	0,30
SibA	0,36	0,30	0,05	0,10	1,3	1,5	0,0	0,5	SibA	0,04	0,50
TeaK	0,40	0,30	0,07	0,10	1,5	1,5	0,0	1,0	TeaK	0,64	0,45
KuvA	0,75	1,00	0,00	0,30	1,1	1,5	0,0	1,0	KuvA	0,35	0,30
Keskiarvo	0,94	1,17	0,94	1,06	11,40	11,20	2,50	3,50	Keskiarvo	0,22	0,32

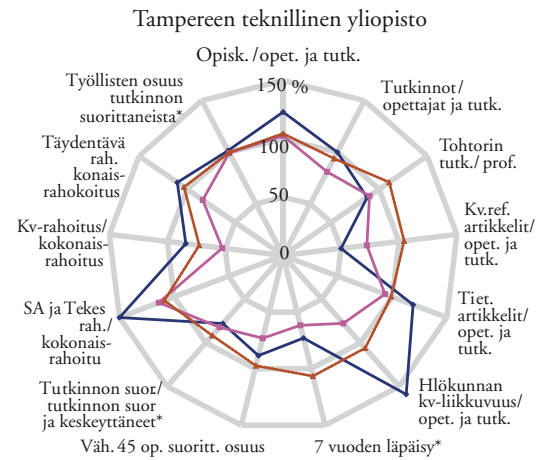
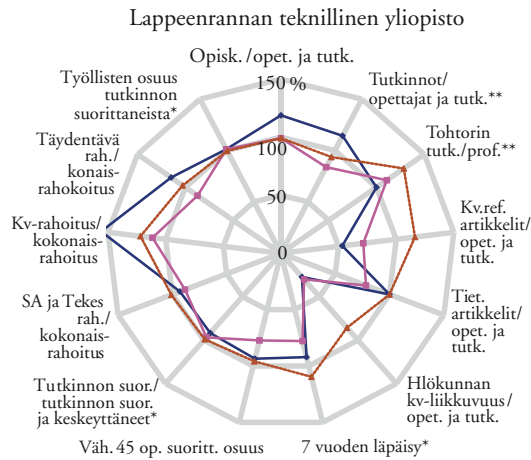
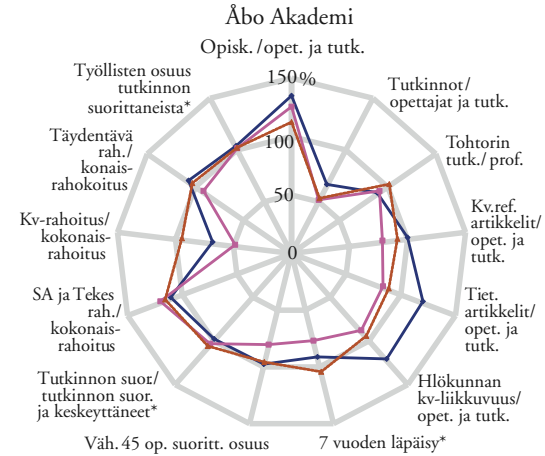
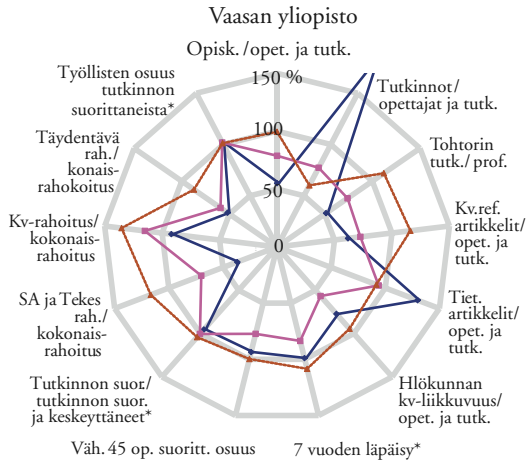
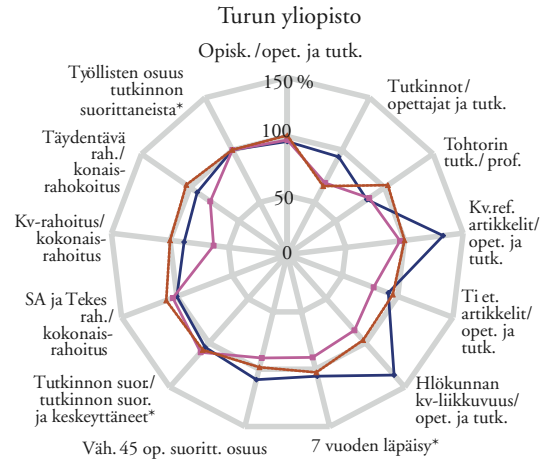
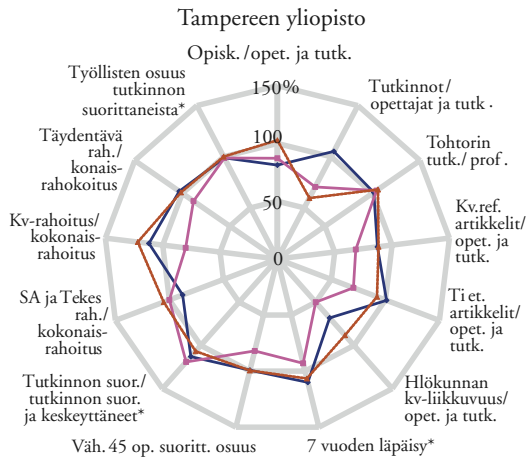

Yliopistojen kauden 2010–2012 sopimustavoitteet suhteessa muihin yliopistoihin

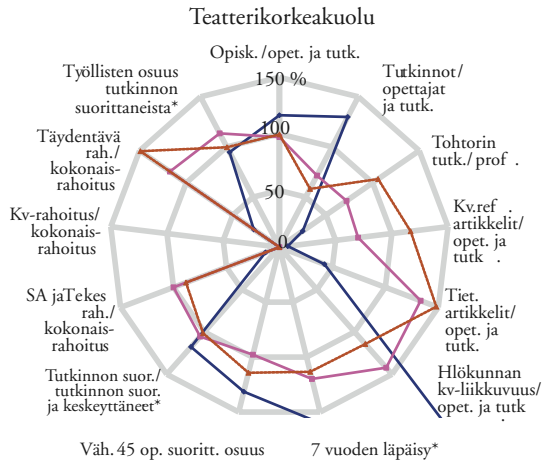
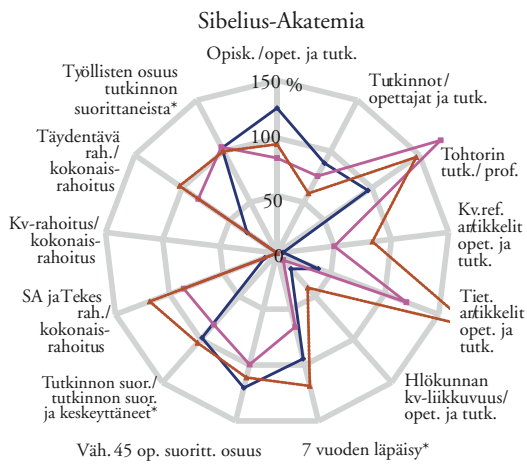
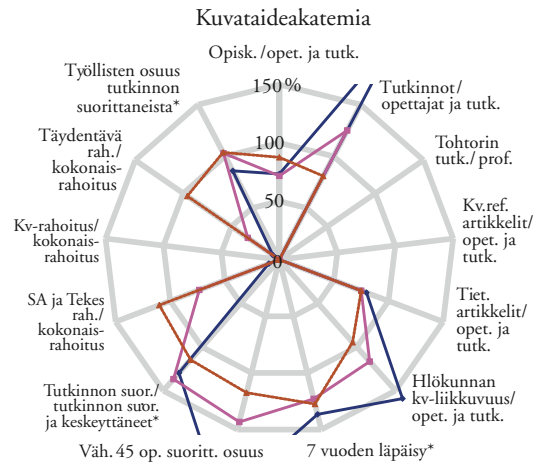
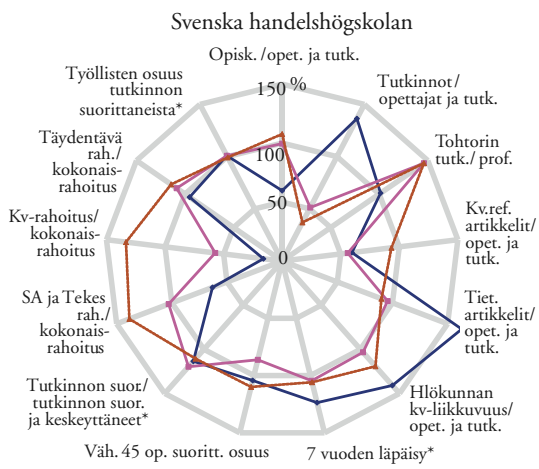

—◆— 09 toteuman suhde valtakunnalliseen toteumaan 09
—■— 09 toteuman suhde omaan tavoitteeseen (tav.2012)
- - -▲- - - 09 toteuman suhden 07–09 keskiarvoon (trendi)

* Tilastovuosi 2008
** Sisältää kauppatieteen ISY:ssä suoritettut tutkinnot

** Ei sisällä kauppatieteen ISY:ssä suoritettuja tutkintoja

—●— 09 toteuman suhde valtakunnalliseen toteumaan 09
 —■— 09 toteuman suhde omaan tavoitteeseen (tav.2012) * Tilastovuosi 2008
 - - - - 09 toteuman suhden 07-09 keskiarvoon (trendi)

Ammattikorkeakoulujen määrälliset tavoitteet 2010–2012

	Ammattikorkeakoulu-		Ylemmät		Ammatillinen		Ulkomaalaisten		Suomesta tai Suomeen	
	tutkinnot		ammattikorkeakoulu-		opettajankoulutus		tutkinto-opisk.		vaihto-opisk. määrä	
	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12	2009	Tav. 2010-12
Arcada-Nylands	296	339	3	25			281	350	98	200
Svenska yh										
Diakonia amk	581	602	24	37			125	165	171	200
Haaga-Helia	1 487	1 592	73	115	314	295	972	1 050	775	750
Humanistinen amk	227	294	7	30			8	10	80	80
Hämeen amk	887	988	49	85	453	390	448	350	345	400
Jyväskylän amk	1 027	1 137	88	154	347	380	268	350	474	500
Kajaanin amk	351	339	10	25			106	100	143	120
Kemi-Tornion amk	432	425	12	70			280	270	124	90
Keski-Pohjanmaan amk	466	542	29	43			465	390	214	260
Kymenlaakson amk	645	666	23	50			189	280	197	280
Lahden amk	802	840	47	57			210	300	342	350
Laurea-amk	1 195	1 336	69	105			434	550	360	460
Metropolia amk	1 854	2 270	133	150			691	900	646	755
Mikkelin amk	701	824	21	76			231	220	200	220
Oulun seudun amk	1 065	1 194	32	70	205	215	211	315	347	440
Tampereen amk	1 550	1 622	80	200	232	235	245	360	590	700
Pohjois-Karjalan amk	554	654	23	55			62	90	181	230
Rovaniemen amk	509	470	12	45			172	150	210	250
Satakunnan amk	896	870	25	75			91	100	326	385
Saimaan amk	486	537	15	47			255	260	271	260
Savonia amk	984	1 085	35	100			305	450	364	380
Seinäjoen amk	712	786	34	45			110	180	258	370
Turun amk	1 288	1 591	46	70			337	400	553	670
Vaasan amk	491	487	28	40			355	400	171	190
Yh Novia amk	558	571	23	29			111	230	116	250
Yhteensä	20 044	22 061	941	1 798	1 551	1 515	6 962	8 220	7 556	8 790

Ammattikorkeakoulujen tunnuslukutavoitteet 2010

	Peruskoulutus				Opintoprosessi					
	Opiskelijat/ opettajat		Tutkinnot/ opettajat		Vähintään 45 opintop. suorittaneiden osuus tutk. suorittavista (%)		Aloittaneista tutkinnon suorittaneiden osuus 5 v. kuluttua aloittamisesta (%)		Tutkinnon suorittaneiden osuus tutkinnon suoritt. ja keskeyttäneiden yhteismäärästä (%)	
	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2008	2012	2008	2012
Arcada-Nylands	18,07	16,05	2,98	3,50	53,1	61,0	51,4	60,0	63,4	73,0
Svenska yh										
Diakonia amk	13,55	15,15	3,17	3,60	60,3	65,0	79,6	80,0	77,9	82,0
Haaga-Helia	18,10	18,50	3,84	4,00	47,5	61,0	52,9	62,0	64,0	67,0
Humanistinen amk	12,46	13,00	2,56	3,50	55,0	61,0	69,3	70,0	68,9	75,0
Hämeen amk	16,86	16,10	3,04	3,60	44,7	65,0	55,8	70,0	63,7	75,0
Jyväskylän amk	17,58	16,30	3,89	3,70	55,4	61,0	64,5	70,0	68,5	75,0
Kajaanin amk	15,95	16,30	3,51	3,50	58,0	64,0	63,2	67,0	69,5	70,0
Kemi-Tornion amk	16,47	16,30	3,16	3,50	57,7	63,0	58,5	67,0	63,6	70,0
Keski-Pohjanmaan amk	18,31	16,70	3,50	3,90	51,1	61,0	58,7	65,0	69,6	70,0
Kymenlaakson amk	17,34	16,30	3,48	3,50	57,3	63,0	59,9	62,0	68,5	71,0
Lahden amk	16,29	15,00	3,47	3,70	55,0	62,0	62,3	65,0	70,3	75,0
Laurea-amk	20,53	19,50	4,20	4,60	53,4	65,0	59,3	65,0	69,1	70,0
Metropolia amk	16,09	16,20	2,82	3,60	53,6	65,0	55,7	71,0	58,1	72,0
Mikkelin amk	18,65	17,20	3,67	4,40	52,5	60,0	66,2	70,0	72,9	74,0
Oulun seudun amk	15,88	15,75	2,91	3,60	51,1	62,0	56,8	65,0	62,2	71,0
Tampereen amk	16,93	16,40	3,55	3,70	60,0	64,0	64,5	66,0	70,8	72,0
Pohjois-Karjalan amk	14,25	14,50	2,56	3,40	61,1	61,0	61,7	67,0	61,8	72,0
Rovaniemen amk	17,87	17,00	3,56	3,50	54,2	65,0	57,6	63,0	64,2	65,0
Satakunnan amk	16,58	15,95	3,35	3,40	47,5	60,0	54,5	65,0	56,4	64,0
Saimaan amk	16,62	16,00	3,47	4,00	58,8	65,0	54,5	70,0	56,4	75,0
Savonia amk	16,77	16,05	3,16	3,70	62,0	65,0	63,0	70,0	69,9	68,0
Seinäjoen amk	17,34	17,00	3,43	3,50	53,0	62,0	68,0	72,0	70,1	72,0
Turun amk	16,61	15,50	2,97	3,60	51,9	60,0	60,0	68,0	69,0	70,0
Vaasan amk	18,34	17,00	3,56	3,60	51,5	61,0	53,3	65,0	59,1	70,0
Yh Novia amk	13,04	14,05	2,80	3,50	56,1	62,0	54,1	65,0	62,0	70,0
Keskiarvo	16,74	16,38	3,29	3,72	53,9	62,6	59,8	65,0	65,9	71,1

Tutkimustoiminta						
	Julkaisut/ päätoimiset opettajat ja t&k-henkilöstö		T&k-hankkeissa suorit. opintopisteet/läsnä olevat opisk.		Kansallisen kilpailun tutkimusrah. (SA, Tekes) osuus kokonaisrahoituksesta (%)	
	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012	2009	Tav. 2012
Arcada-Nylands	0,58	1,00	2,12	3,50	0,3	0,7
Svenska yh						
Diakonia amk	0,48	0,52	5,89	3,50	0,0	0,6
Haaga-Helia	0,59	1,00	4,52	3,30	0,2	0,3
Humanistinen amk	1,23	0,70	2,92	3,30	0,0	0,6
Hämeen amk	0,32	0,52	2,11	5,00	0,8	1,0
Jyväskylän amk	0,96	1,20	5,56	4,80	0,3	0,6
Kajaanin amk	0,21	0,40	5,43	3,70	0,1	1,0
Kemi-Tornion amk	0,59	0,52	4,56	4,10	0,4	1,0
Keski-Pohjanmaan amk	0,43	0,45	5,80	3,00	1,4	1,5
Kymenlaakson amk	0,38	0,45	3,34	3,50	0,1	0,8
Lahden amk	0,29	0,65	6,96	6,00	0,0	0,6
Laurea-amk	0,46	0,80	6,92	8,00	0,7	1,0
Metropolia amk	0,27	0,52	3,03	6,00	0,4	1,0
Mikkelin amk	0,65	1,00	4,12	7,00	0,3	3,5
Oulun seudun amk	0,46	0,52	2,99	3,50	0,4	1,0
Tampereen amk	0,38	0,60	3,17	3,30	0,2	0,8
Pohjois-Karjalan amk	0,37	0,70	1,96	3,30	0,5	1,2
Rovaniemen amk	0,09	0,40	2,81	3,50	0,1	1,0
Satakunnan amk	0,32	0,35	3,26	2,50	0,4	0,8
Saimaan amk	0,48	1,20	3,62	3,50	0,0	0,8
Savonia amk	0,47	0,50	3,61	4,30	0,9	1,5
Seinäjoen amk	0,51	0,52	5,83	6,00	0,6	0,6
Turun amk	0,53	0,65	2,23	3,50	0,3	0,7
Vaasan amk	0,32	0,67	1,89	3,00	0,0	0,6
Yh Novia amk	0,47	0,52	1,59	4,00	0,1	0,6
Keskiarvo	0,46	0,62	3,78	4,42	0,4	0,9

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Maksullisen palvelutoiminnan tulojen määrä suhteessa koko tulo-rahoituksen määrään (%)

Työllisten osuus tutkinnon suorittaneista (%)

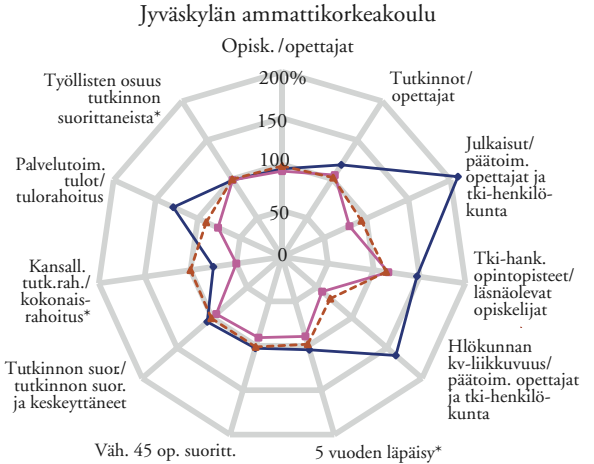
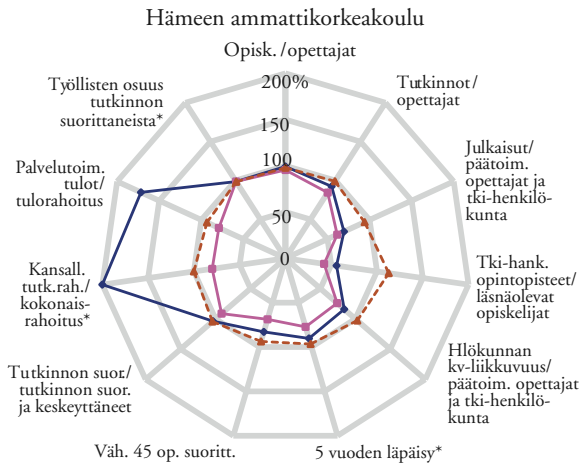
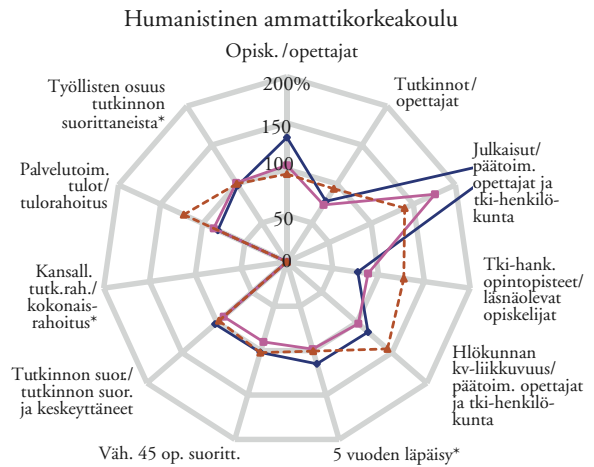
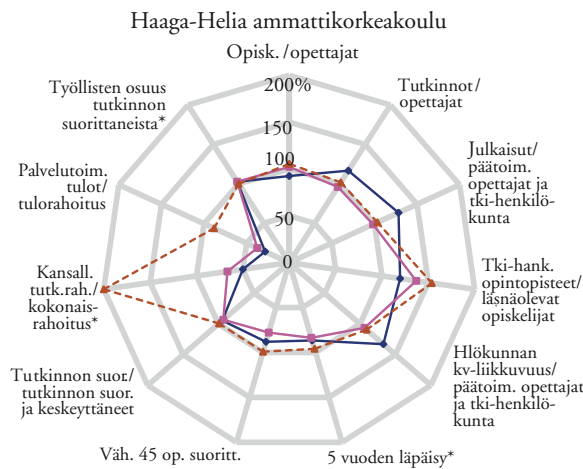
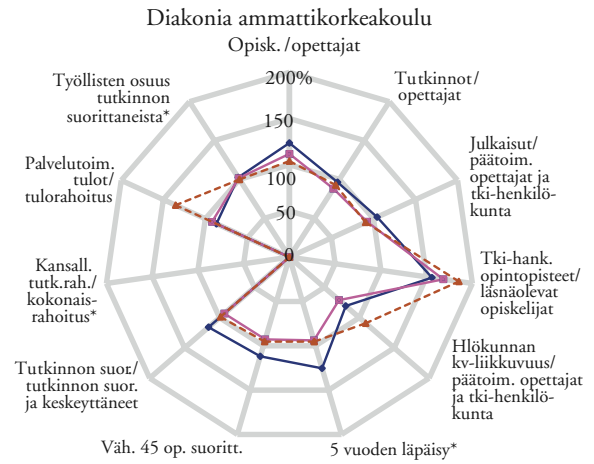
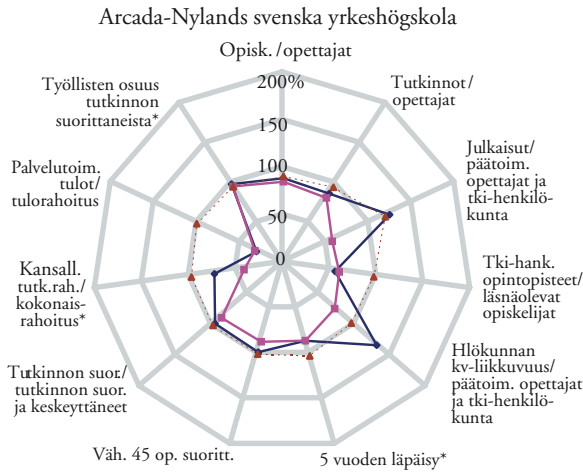
	Maksullisen palvelutoiminnan tulojen määrä suhteessa koko tulo-rahoituksen määrään (%)		Työllisten osuus tutkinnon suorittaneista (%)	
	2008	Tav. 2012	2008	Tav. 2012
Arcada-Nylands	1,2	10,0	97,8	98,0
Svenska yh				
Diakonia amk	6,0	7,0	97,5	96,0
Haaga-Helia	3,0	8,0	97,6	95,0
Humanistinen amk	6,9	10,0	93,3	92,0
Hämeen amk	17,2	23,0	93,8	95,0
Jyväskylän amk	13,7	18,0	93,9	95,0
Kajaanin amk	13,2	16,0	93,6	92,0
Kemi-Tornion amk	12,1	18,0	92,5	85,0
Keski-Pohjanmaan amk	16,7	23,0	89,7	95,0
Kymenlaakson amk	9,9	18,0	94,3	95,0
Lahden amk	10,5	20,0	93,8	96,0
Laurea-amk	5,2	9,0	98,0	97,0
Metropolia amk	4,5	8,0	97,6	97,0
Mikkelin amk	21,3	30,0	93,8	92,0
Oulun seudun amk	9,6	18,0	92,3	93,0
Tampereen amk	6,6	13,0	95,3	95,0
Pohjois-Karjalan amk	9,6	16,0	92,2	90,0
Rovaniemen amk	14,1	20,0	92,9	90,0
Satakunnan amk	6,6	11,0	94,2	94,0
Saimaan amk	10,5	14,0	93,3	90,0
Savonia amk	12,9	15,0	93,7	93,0
Seinäjoen amk	9,4	18,0	94,6	90,0
Turun amk	4,6	9,0	96,3	95,0
Vaasan amk	7,7	11,0	97,4	95,0
Yh Novia amk	6,6	14,0	97,1	97,0
Keskiarvo	9,1	14,7	95,1	94,1

Kansainvälistyminen

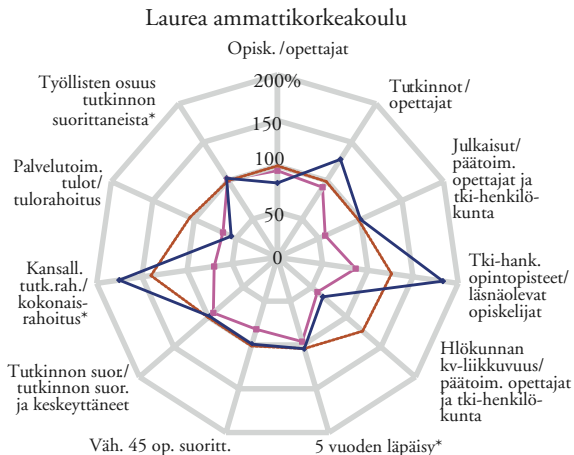
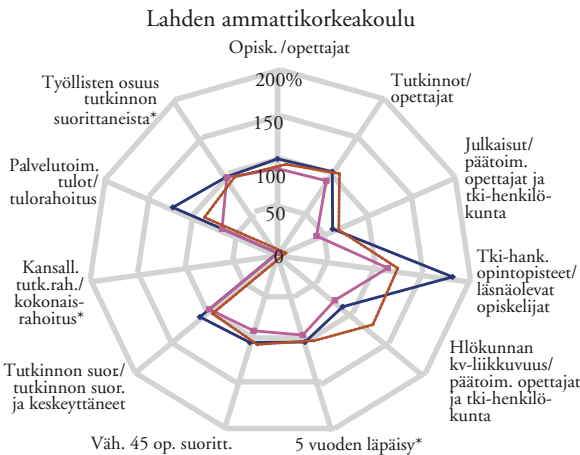
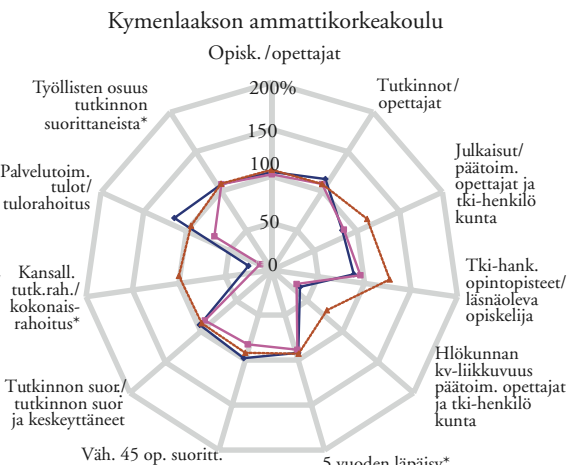
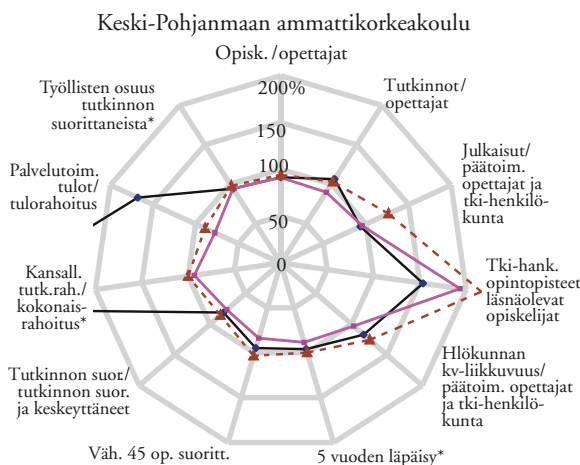
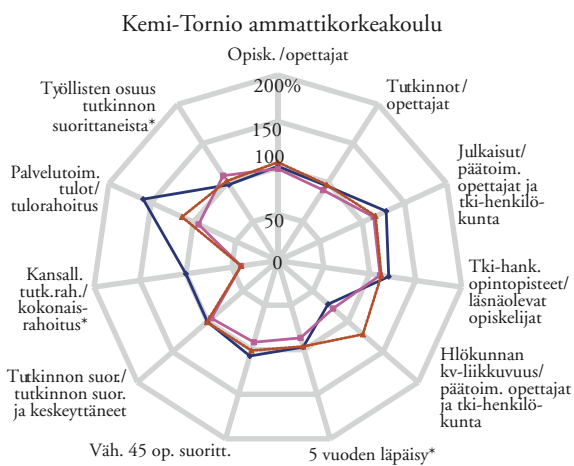
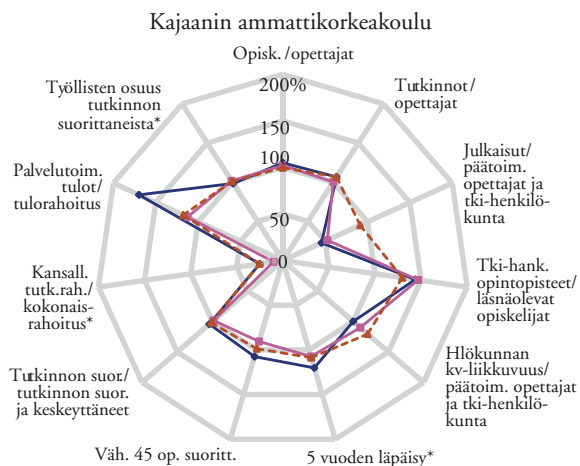
Kansallisen kilpailun tutkimusrahoituksen (Sa, Tekes) osuus kokonaisrahoituksesta (%)

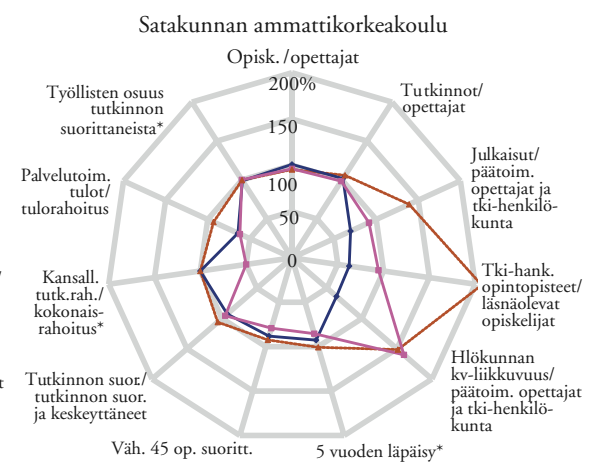
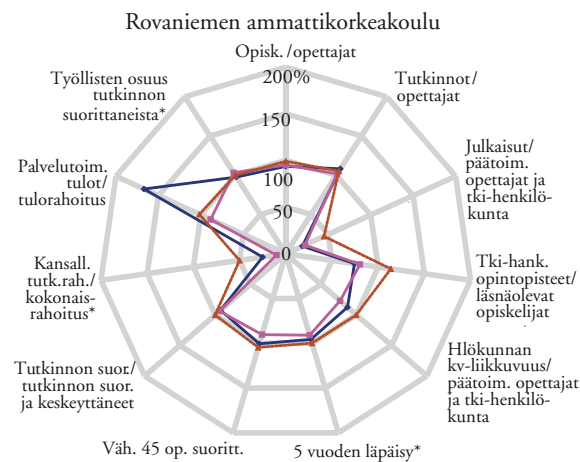
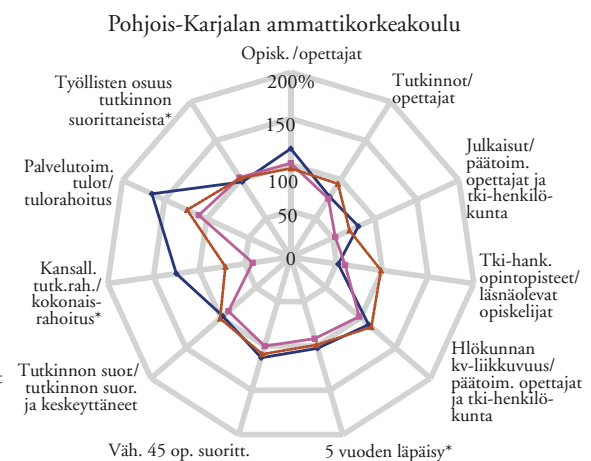
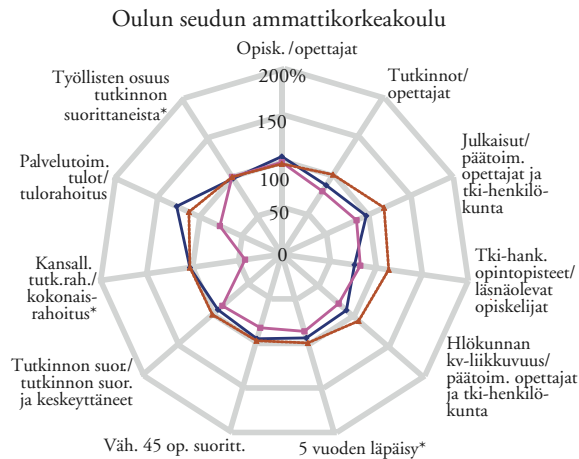
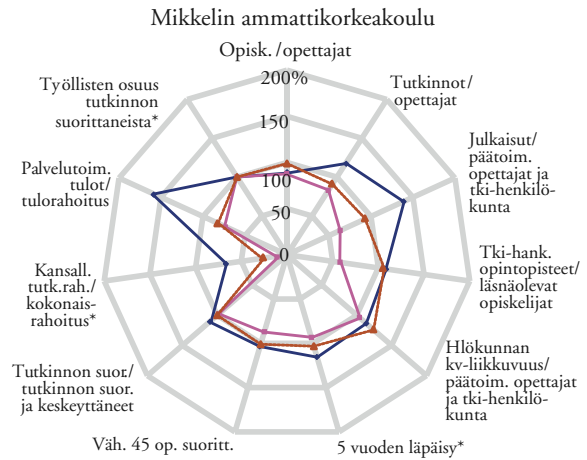
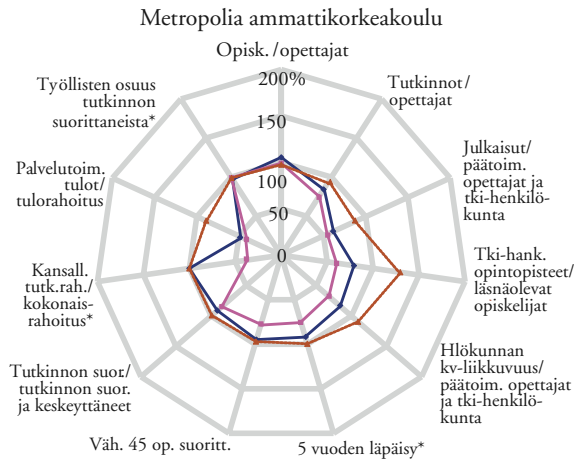
	Kansallisen kilpailun tutkimusrahoituksen (Sa, Tekes) osuus kokonaisrahoituksesta (%)	
	2008	Tav. 2012
Arcada-Nylands	1,17	1,60
Svenska yh		
Diakonia amk	0,71	1,00
Haaga-Helia	1,17	1,10
Humanistinen amk	1,02	1,00
Hämeen amk	0,74	1,00
Jyväskylän amk	1,43	2,50
Kajaanin amk	0,88	0,80
Kemi-Tornion amk	0,63	0,80
Keski-Pohjanmaan amk	1,03	1,00
Kymenlaakson amk	0,35	1,00
Lahden amk	0,79	1,00
Laurea-amk	0,58	1,00
Metropolia amk	0,76	1,10
Mikkelin amk	1,02	1,00
Oulun seudun amk	0,81	1,00
Tampereen amk	1,00	1,40
Pohjois-Karjalan amk	0,98	1,00
Rovaniemen amk	0,77	1,00
Satakunnan amk	0,56	0,35
Saimaan amk	0,94	1,10
Savonia amk	1,22	1,00
Seinäjoen amk	1,86	1,50
Turun amk	0,64	0,80
Vaasan amk	0,48	1,00
Yh Novia amk	0,54	1,00
Keskiarvo	0,88	1,08

Ammattikorkeakoulujen kauden 210–2012 sopimustavoitteet suhteessa muihin ammattikorkeakouluihin

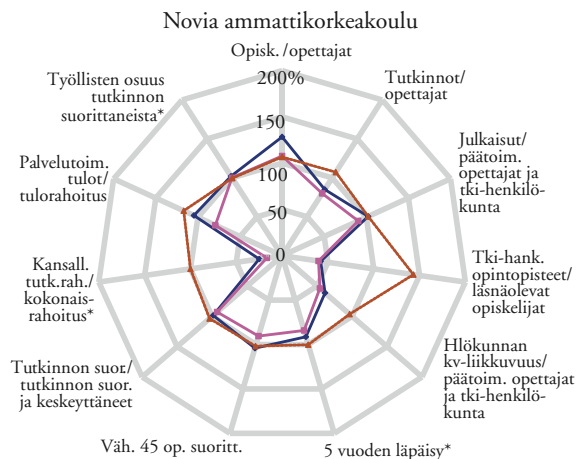
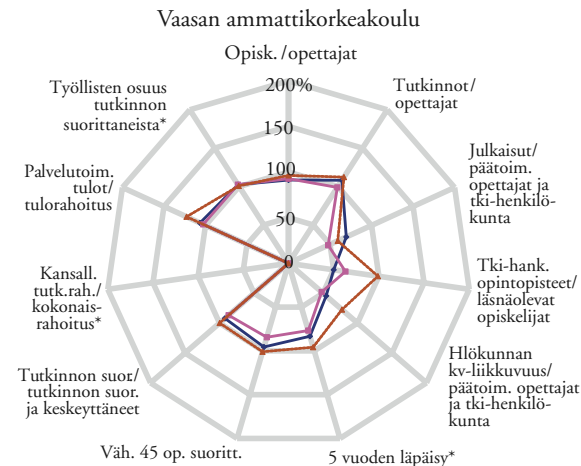
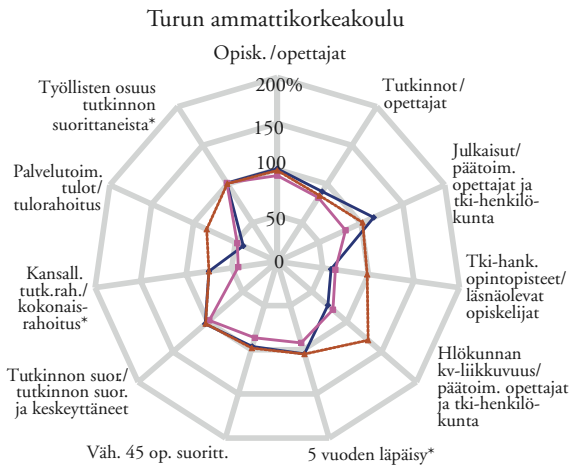
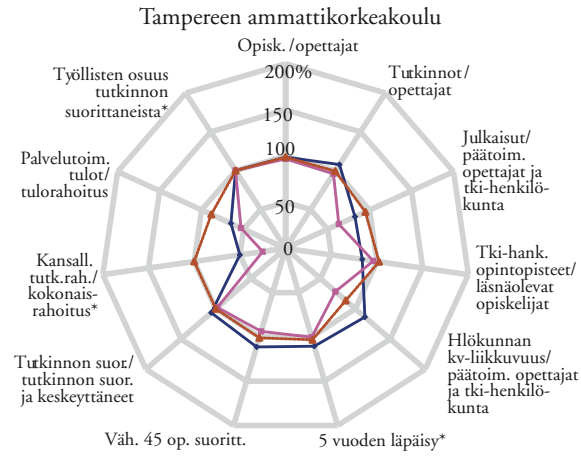
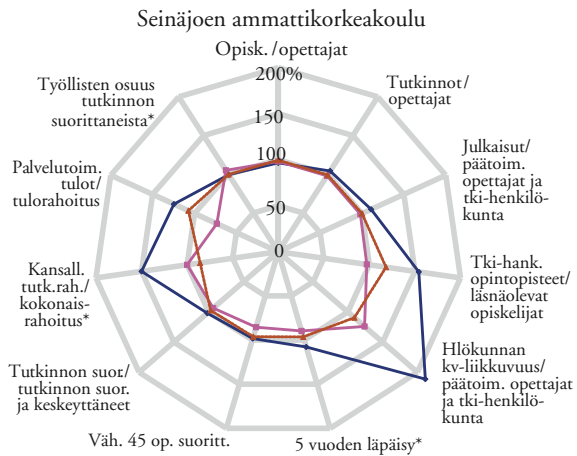
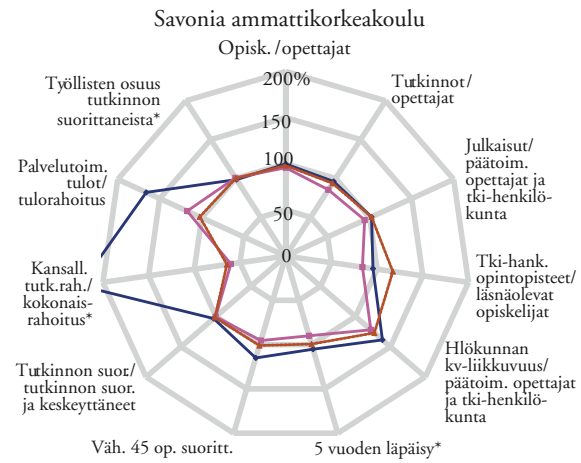
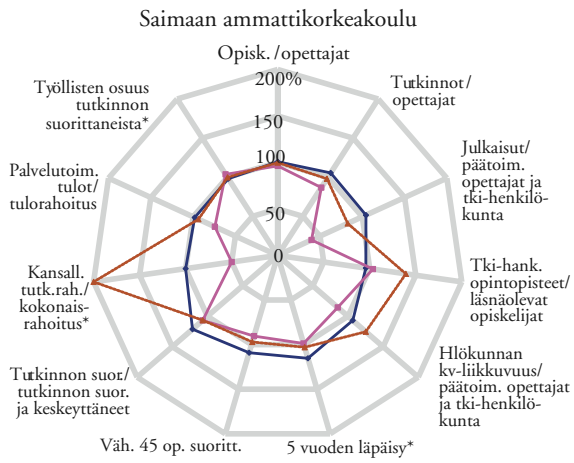
—◆— 09 toteuman suhde valtakunnalliseen toteumaan 09
—■— 09 toteuman suhde omaan tavoitteeseen (tav.2012) *Tilastovuosi 2008
- -▲- - 09 toteuman suhden 07–09 keskiarvoon (trendi)

—◆— 09 toteuman suhde valtakunnalliseen toteumaan 09
 —■— 09 toteuman suhde omaan tavoitteeseen (tav.2012)
 - - -▲- - - 09 toteuman suhden 07-09 keskiarvoon (trendi)

* Tilastovuosi 2008

Korkeakoululistaus

Yliopistot

Yliopistojen lyhenteet*

AYO	Aalto yliopisto
HY	Helsingin yliopisto
JY	Jyväskylän yliopisto
OY	Oulun yliopisto
ISYO	Itä-Suomen yliopisto
TY	Turun yliopisto
TYO	Turun yliopisto
TaY	Tampereen yliopisto
VY	Vaasan yliopisto
LY	Lapin yliopisto
ÅA	Åbo Akademi
TTY	Tampereen teknillinen yliopisto
LTU	Lappeenrannan teknillinen yliopisto
SHH	Svenska handelshögskolan
SibA	Sibeliuksen Akatemia
TeaK	Teatterikorkeakoulu
KuvA	Kuvataideakatemia

* Perustuvat Kota-järjestelmässä käytössä oleviin lyhenteisiin

Ammattikorkeakoulut

Oppilaitosnumero ja ammattikorkeakoulun nimi

02535	Arcada-Nylands Svenska yrkeshögskola	10065	Metropolia-ammattikorkeakoulu*
02623	Diakonia-ammattikorkeakou	02506	Mikkelin ammattikorkeakoulu
02609	Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu	02471	Pirkanmaan ammattikorkeakoulu***
02474	EVTEK-ammattikorkeakoulu*	02649	Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
10056	Haaga-Helia-ammattikorkeakoulu	02538	Rovaniemen ammattikorkeakoulu
02624	Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia*	02507	Satakunnan ammattikorkeakoulu
02631	Humanistinen ammattikorkeakoulu	02537	Savonia-ammattikorkeakoulu
02647	Hämeen ammattikorkeakoulu	02472	Seinäjoen ammattikorkeakoulu
02504	Jyväskylän ammattikorkeakoulu	02508	Svenska yrkeshögskolan**
02743	Kajaanin ammattikorkeakoulu	02466	Tampereen ammattikorkeakoulu***
02505	Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu	02509	Turun ammattikorkeakoulu
02536	Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu	02627	Vaasan ammattikorkeakoulu
02608	Kymenlaakson ammattikorkeakoulu	10066	Yrkeshögskolan Novia**
02470	Lahden ammattikorkeakoulu	02625	Yrkeshögskolan Sydväst**
02629	Laurea-ammattikorkeakoulu		

* EVTEK-ammattikorkeakoulu ja Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia yhdistyivät Metropolia Ammattikorkeakouluksi 1.8.2008

** Svenska yrkeshögskolan ja Yrkeshögskolan sydväst yhdistyivät Yrkeshögskolan Noviaksi 1.8.2008

*** Pirkanmaan ammattikorkeakoulu ja Tampereen ammattikorkeakoulu yhdistyivät 1.1.2010 Tampereen ammattikorkeakouluksi

Korkeakoulujen arviointineuvoston nimeämät yliopistokoulutuksen laatuyksiköt 2010–2012

HELSINGIN YLIOPISTO
Farmasian tiedekunta
Tietojenkäsittelytieteen laitos

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
Fysiikan laitos

LAPIN YLIOPISTO
Sosiaalityön laitos

LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO
Tuotantotalouden osasto

OULUN YLIOPISTO
Kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö
Prosessi- ja ympäristötekniikan osasto

TAIDETEOLLINEN KORKEAKOULU
Elokuvataiteen ja lavastustaiteen osasto

TEKNILLINEN KORKEAKOULU
Tietotekniikan laitos

TURUN YLIOPISTO
Lääketieteellinen tiedekunta.

Korkeakoulujen arviointineuvoston nimeämät ammattikorkeakoulujen laatuyksiköt 2010–2012

ARCADA-NYLANDS SVENSKA YRKESHÖGSKOLA
Arcada Patient Safety and Learning Center (APSLC)

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
Tabusta seksuaalisuuden asiantuntijaosaamiseen

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU
Oppimisen ja osaamisen tuottamisen ekosysteemi (Learning and Competency Creating
Ecosystem - LCCE)

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoiluinstituutti - muotoilun koulutusohjelma

LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU
Oppimiseen integroitu opiskelijakeskeinen T&K-työ

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Nuorisoalan kehittäjä, kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

”Unelmasta totta - tuotekehittämisen ja projektoidun oppimisen avulla insinööriksi”,
Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelma

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma (nuorten koulutus)

Suomen Akatemian nimeämät tutkimuksen kansalliset huippuyksiköt 2008–2013

TURUN YLIOPISTO

Integroidun fotosynteesi- ja metaboliittitutkimuksen huippuyksikkö (TY, HY)

Ihmisen puolustusmekanismit -huippuyksikkö (TY, HY, KTL)

Julkisen valinnan huippuyksikkö (TY, TuKKK)

Verenkierto- ja aineenvaihduntasairauksien molekyylikuvantamisen huippuyksikkö (TY, ÅA, TYKS)

TEKNILLINEN KORKEAKOULU

Älykkäiden koneiden huippuyksikkö (TKK, TTY)

Älykkäiden radioiden ja langattoman teknologian huippuyksikkö, TKK

TAMPEREEN YLIOPISTO

Suomalainen mitokondriotautien ja ikääntymisen huippuyksikkö (FinMIT) (TaY, HY)

HELSINGIN YLIOPISTO

Filosofisen psykologian, moraalien ja politiikan tutkimuksen huippuyksikkö (HY, JY, Renvall-instituutti)

Ilmakehän koostumuksen ja ilmaston muutoksen fysiikka, kemia, biologia ja meteorologia (HY, KY,

Ilmatieteen laitos)

Analyysin ja dynamiikan huippuyksikkö (HY, JY)

Mikrobiologisen elintarviketurvallisuuden tutkimuksen huippuyksikkö

Molekulaarisen ja integratiivisen neurotieteen huippuyksikkö

Eurooppalaisen oikeuden ja poliittisen yhteisön perusteet -huippuyksikkö (HY, ÅA, TY, LaY, TaY, Stakes)

Algoritmissen data-analyysin huippuyksikkö, HY, TKK

VALTION TEKNILLINEN TUTKIMUSKESKUS

Valkoisen Biotekniikan – Vihreän Kemian huippuyksikkö

ÅBO AKADEMI

Funktionaalisten materiaalien huippuyksikkö (ÅA, HY)

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Monitieteisen musiikintutkimuksen huippuyksikkö (JY, HY)

KUOPION YLIOPISTO

Sydän- ja verisuonitautien ja tyypin 2 diabeteksen tutkimusyksikkö (KY, OY)

Yliopistojen yhteistietoja

AALTO-YLIOPISTO

TAIDETEOLLINEN KORKEAKOULU
Hämeentie 135 C, 00560 Helsinki
puh. (09) 756 31 (vaihde)
<http://www.uiah.fi>

TEKNILLINEN KORKEAKOULU
PL 1000, 02015 TKK
puh. (09) 4511 (vaihde)
<http://www.tkk.fi>

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU
PL 1210, 00101 Helsinki
puh. (09) 431 31 (vaihde)
<http://www.hkkk.fi>
<http://www.aalto.fi/fi/>

HELSINGIN YLIOPISTO

PL 33, 00014 Helsingin yliopisto
puh. (09) 1911 (vaihde)
<http://www.helsinki.fi>

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

KUOPION KAMPUS
PL 1627, 70211 Kuopio
puh. 0207 872 211 (vaihde)
JOENSUUN KAMPUS
PL 111, 80101 Joensuu
puh. (013) 251 111 (vaihde)
<http://www.uef.fi>

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 1211 (vaihde)
<http://www.jyu.fi>

LAPIN YLIOPISTO

PL 122, 96101 Rovaniemi
puh. (016) 341 341 (vaihde)
<http://www.ulapland.fi>

OULUN YLIOPISTO

PL 8000, 90014 Oulun yliopisto
puh. (08) 553 1011 (vaihde)
<http://www oulu.fi>

TAMPEREEN YLIOPISTO

33014 Tampereen yliopisto
puh. (03) 355 111 (vaihde)
<http://www.uta.fi>

TURUN YLIOPISTO

20014 Turun yliopisto
puh. (02) 333 51 (vaihde)
<http://www.utu.fi>

VAASAN YLIOPISTO

PL 700, 65101 Vaasa
puh. (06) 324 8111 (vaihde)
<http://www.uwasa.fi>

ÅBO AKADEMI

Domkyrkotorget 3, 20500 Åbo
tel. (02) 215 31 (växel)
<http://www.abo.fi>

LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO

PL 20, 53851 Lappeenranta
puh. (05) 621 11 (vaihde)
<http://www.lut.fi>

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

PL 527, 33101 Tampere
puh. (03) 311 511 (vaihde)
<http://www.tut.fi>

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

PB 479, 00101 Helsingfors
tel. (09) 431 331 (växel)
<http://www.hanken.fi>

KUVATAIDEAKATEMIA

Kaikukatu 4, 00530 Helsinki
puh. (09) 680 3320 (vaihde)
<http://www.kuva.fi>

SIBELIUS-AKATEMIA

PL 86, 00251 Helsinki
puh. 020 75390 (vaihde)
<http://www.siba.fi>

TEATTERIKORKEAKOULU

PL 163, 00531 Helsinki
puh. (09) 431 361 (vaihde)
<http://www.teak.fi>

Ammattikorkeakoulujen yhteystietoja

ARCADA-NYLANDS SVENSKA YRKESHÖGSKOLA
Jan-Magnus Janssons plats 1
00550 Helsingfors
<http://www.arcada.fi>

DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sturenkatu 2
00510 Helsinki
<http://www.diak.fi>

HAAGA-HELIA AMMATTIKORKEAKOULU
Ratapihantie 13, 00520 Helsinki
<http://www.haaga-helia.fi>

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU
Annankatu 12, 00120 Helsinki
<http://www.humak.fi>

HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
PL 230, 13101 Hämeenlinna
<http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK>

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
PL 207, 40101 Jyväskylä
<http://www.jamk.fi>

KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU
PL 52, 87101 Kajaani
<http://www.kajak.fi>

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU
PL 505, 94101 Kemi
<http://www.tokem.fi>

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU
Talonpojankatu 2, 67
100 Kokkola
<http://www.cop.fi>

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU
PL 9, 48401 Kotka
<http://www.kyamk.fi>

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
PL 214, 15101 Lahti
<http://www.lamk.fi>

LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU
Ratatie 22, 01300 Vantaa
<http://www.laurea.fi>

METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU OY
PL 4000, 00079 Metropolia
<http://www.metropolia.fi>

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU
PL 181, 50101 Mikkeli
<http://www.mikkeliyamk.fi>

OULUN SEUDUN AMMATTIKORKEAKOULU
PL 222, 90101 Oulu
<http://www.oamk.fi>

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU
Tikkarinne 9, 80200 Joensuu
<http://www.ncp.fi>

Rovaniemen ammattikorkeakoulu
Jokiväylä 11, C-talo, 96300 Rovaniemi
<http://www.ramk.fi>

SAIMAAN AMMATTIKORKEAKOULU
Pohjolankatu 23, 53100 Lappeenranta
<http://www.saimia.fi>

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
Tiedepuisto 3, 28600 Pori
<http://www.samk.fi>

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU
PL 6, 70201 Kuopio
<http://portal.savonia.amk.fi>

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
PL 412, 60101 Seinäjoki
<http://www.seamk.fi>

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kuntokatu 3, 33520 Tampere
<http://www.tamk.fi>

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
Joukahaisenkatu 3, 20520 Turku
<http://www.turkuamk.fi>

VAAKAN AMMATTIKORKEAKOULU
Wolffintie 30, 65200 Vaasa
<http://www.puv.fi>

YRKESHÖGSKOLAN NOVIA
Fabriksgatan 1, 65200 Vas
<http://www.novia.fi>

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la culture

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011:10

978-952-263-014-8 (PDF)

ISSN-L 1799-0343

ISSN 1799-0351 (PDF)